

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCVI., št. 3
marec – sušec

Lovca je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Schwarz Print, d. o. o.,
v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik

Arpad Köves

Odgovorni urednik

Boris Leskovic

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Edvard Lenarčič, Boštjan Pokorny,
in Branko Vasa

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovca izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite
po e-pošti v Wordovem formatu,
uradne dopise pa podpisane in žigo-
sane naknadno tudi po navadni pošti.
Fotografije sprejemamo v formatu
jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji
(velikost 1-2 MB; 300 dpi); lahko
tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše
tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovca
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana

e-naslov: lovca@lovska-zveza.si

Tel.: (01) 24-10-922

Faks: (01) 24-10-927

Predstavitvene strani LZS:

<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed

5 €, od 25 do 30 besed 6 €.

Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba poslati pisno

in plačati vnaprej na transakcijski

račun Lovske zveze Slovenije,

Župančičeva 9, Ljubljana,

pri NLB, d. d., Ljubljana:

02010-0015687097.

Foto: O. Naglasi

IZ VSEBINE:

B. Breitenberger:	Kljub nekaterim težavam ne vrzimo puške v koruzo	116
IZ DNEVNEGA TISKA		
Goran Šuler:	Planinstvo in lovstvo – zakaj ne z roko v roki	120
G. Vengušt,		
D. Žele:	Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2012	123
R. Erhatic Širnik:	Skrb za poljske jerebice po drugi svetovni vojni	126
PO LOVSKEM SVETU		
C. Miller – B. Krže:	Zanimive ugotovitve o večni temi – smrad	128
T. Vrščaj:	Sestanek članic Koordinacijskega foruma CIC na Češkem	130
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	131
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		
Š. Gorenčič:	Petra, na medveda bi šel ...	132
LOVSKA ORGANIZACIJA		
S. F. Kropce:	Naši novi člani in obiski spletnih strani LZS	134
S. Mrlak:	Seminar LZS o vodenju disciplinskega postopka v LD pritegnil številne udeležence	135
Pomurski sejem:	Prijazno vabljeni na Lov, na Naturo!	136
B. Avbar:	Dvajset let rogistov ZLD Novo mesto	136
T. Vrščaj:	Prijateljsko srečanje in lov na Hrvaškem	138
F. Ornik:	Uspešna »noč lisic« v Voličini	139
F. Rotar:	Prijubljeni lovski »informatorji«	139
M. Toš:	Ali res ne znamo in ne (z)moremo urejati medsebojnih zamer?	140
S. Bergant,		
F. Ekar:	LD Jezersko se je predstavila javnosti	141
L. Steinbacher:	Pokal Pohorskega bataljona lovcev v Dolič	142
A. Jager:	Velikonočna strelska tekma LD Vransko	142
B. Zgonc:	Hubertova maša, velik dogodek v Dobropolju	143
Š. Vesel:	Cena za lovsko izkaznico, po novem!	144
B. Žerdin:	Člani LD Dobrovnik zadovoljni z odstrelom divjih prašičev	144
M. Krašovic:	Uspešen lov v Kjumberku	145
B. Tucovič:	Že deset let prijateljskega druženja	145
S. Skok:	Skupni lov s kmeti in lastniki zemljišč	146
K. Beton:	Kroparski lovci veterani so se družili	147
L. Steinbacher:	Ohranjajo lovsko tovarstvo	147
LZS:	Pokaži svojo izkaznico!	148
B. Ačko:	Tradicionalni lov na fazane za prijatelje	149
I. Volk:	Lov treh družin – to pot uspešen	149
MLADI IN LOVSTVO		
Vrtec Podgorje		
pri S. Gradcu:	Stopinje, stopinje so od ...	150
B. Bednjički		
Rošer:	Obisk lovca v vrtcu	150
JUBILANTI		
LOVSKI OPRTNIK		
Š. Vesel:	Predstavitev DVD – Sožitje z medvedom?	152
S. Žnidarič:	Redka trofeja odšla v Avstrijo	152
J. Tarfila:	Za 85-letnico si želi upleniti gamsa	153
B. Leskovic:	Vipavski rezbar in naravoslovni fotograf	153
J. Božič:	Smrtna past v akacijevi rogovili	154
H. Potočnik:	Pošljite nam vašo vprašanja!	155
F. Rotar:	Puškarkstvo Skobir gradi na robu Slovenj Gradca	155
Ekipa SloWolf:	Začela se bo nova sezona opremljanja volkov s telemetričnimi ovratnicami	157
Rodeoteam:	Elite 6500	157
V SPOMIN		
LOVSKA KINOLOGIJA		
L. Steinbacher:	Državna razstava lovskih psov CAC v Gornji Radgoni	159
J. Šumak:	Prvo šolanje vodnikov v programu za »mlade pse« v LKD Celje	159
J. Šumak:	Vzrejni pregled nemških prepeličarjev in Občni zbor DLNP	160
J. Šumak:	DUT za brak-jazbečarje v Beli krajini	161
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	162

SLIKA NA NASLOVNICI:

Ris – (*Lynx lynx*)

Foto: M. Migos

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Mufflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12. a

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Medved in volk

po Pravilniku o odvzemu osebkov vrst
rijava medveda (*Ursus arctos*) in volka
(*Canis lupus*) iz narave (Ur. list RS,
št. 28/2009; 12/2010; 76/2010).

Kljub nekaterim težavam ne vrzimo puške v koruzo

Kmalu bodo minila štiri leta, od kar je UO LZS sprejel nov Pravilnik LZS o lovskem strelstvu (v nadaljevanju pravilnik). Po štirih letih uporabe lahko že trdimo, da se je dobro uveljavil in da zagotavlja solidno podlago za uspešno delovanje lovskega strelstva na vseh ravneh in področjih, ki jih ureja; od praktičnega usposabljanja pripravnikov v LD pa vse do lovskih strelskih tekmovanj, ki potekajo pod okriljem LZS (na državni ravni). Kot smo predvidevali že ob uveljavitvi pravilnika, pa so se ob praktični uporabi pokazale tudi nekatere manjše pomanjkljivosti, ki jih bo treba ob prvih spremembah še odpraviti. Vendar menimo, da niso ovira za nadaljnje razvijanje lovskega strelstva.

Čeprav imamo normativno to pomembno področje lovske dejavnosti dobro urejeno, pa še zdaleč ne pomeni, da na področju lovskega strelstva ni nobenih težav. Čeprav se načeloma strinjam z nekaterimi aktivnimi strelci, ki vodstvu LZS očitajo, da za lovsko strelstvo namenja premalo denarja, in da strelstvo, kot ena temeljnih lovskih dejavnosti, nima ustreznega mesta v viziji LZS, moram kljub vsemu priznati, da denar, brez katerega seveda nikjer ne gre, še zdaleč ni edina ali največja težava, ki pesti lovsko strelstvo. V nadaljevanju bom poskušal nanizati nekaj težav.

Posluh za lovsko strelstvo je pri nekaterih LD in tudi pri posameznih območnih lovskih zvezah vse prej kot vzoren. Ko se pogovarjam z lovci, kako potekajo vsakoletne pristrelitve in preskusi lovskega orožja, včasih dobim občutek, da nekateri še vedno delajo »po domače«. Ponekod vsi lovci streljajo na eno tarčo oziroma en vložek, lovec ne odda predpisanega števila strelcev, tudi sprotno gledanje tarče in sporočanje zadetkov strelcu je ponekod že nekaj povsem običajnega. Kaj pa pristrelitev vsega orožja posameznika in vseh namerilnih naprav, ki jih lovec namerava uporabljati za lov na veliko divjad? V nekaterih primerih je vprašljiv tudi red na strelišču oziroma na zemljišču, kjer poteka pristrelitev oz. preskušanje orožja. Zaščitnih ograj oziroma opozorilnih travkov ter opozorilnih tabel, ki morajo biti nameščene na medsebojni vidni razdalji, ponekod še vedno ne uporabljajo dosledno.

Ko smo sprejemali nov pravilnik, se je pojavilo tudi vprašanje, kakšne bodo sankcije za nespoštovanje pravilnika. Razumljivo je, da interni akt LZS, kakršen je pravilnik, ne more predpisovati tudi sankcij, kar pa še zdaleč ne pomeni, da ni treba spoštovati njegovih določil! Zakon o orožju namreč v določbah o civilnih strelških obravnava vsakoletne pristrelitve orožja kot neko izjemo, ki poteka po internih predpisih LZS. Torej, če zapišem malo drugače: »omilitvene določbe« za vsakoletno pristrelitev in preskus lovskega orožja veljajo izključno s pogojem, da potekajo strogo po pravilniku, ki ga imamo.

Da taka ugotovitev velja, lahko podkrepim s svežim primerom iz prakse, ko je MNZ, kot drugostopenjski pritožbeni organ, pri nadzoru v eni od LD ugotovilo, da je LZS sprejela Pravilnik o lovskem strelstvu, ki je ustrezen lovski predpis s tega področja.

Je potemtakem sploh še treba pojasnjevati, kakšne so sankcije za nespoštovanje pravilnika?

Za spodbujanje lovskega strelstva je Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje (v nadaljevanju komisija) v letu 2012

v razpisu skupnih nalog za usposobljene članice razpisala izvedbo izbirnih tekmovanj za nastop na tekmah, ki potekajo pod okriljem LZS, torej na državni ravni. Poročila o izvedbi izbirnih tekmovanj nam je posredovalo samo osem območnih lovskih zvez. Če je to odraz dejanskega stanja na področju lovskega strelstva, se moramo nad podatkom resno zamisliti in analizirati vzroke za tako stanje.

Komisija je območnim zvezam v razpisu ponudila tudi nadaljevalno usposabljanje za varno ravnanje z orožjem, zavedajoč se dejstva, da tovrstnega usposabljanja ni nikoli preveč in da je orožje v rokah nekoga, ki ne zna z njim ravnati varno, zelo nevarno. Na desetih zvezah so usposabljanja po programu komisije uresničili, medtem ko v preostalih območnih zvezah te potrebe očitno niso čutili. Da sem nekoliko samokritičen: tudi na moji zvezi ne, saj so kljub prizadevanju vodstva, LD na usposabljanje prijavile le osem lovcev. Večina tistih, ki je usposabljanje uresničila, so ga ocenili za dobro in potrebno. Bili so tudi pomisleki, da je usposabljanje presplošno in da program ne nudi nič novega. Vsekakor se strinjam, da bi bil program lahko boljši, vendar če po drugi strani pogledamo, kje delamo napake pri ravnanju z orožjem, lahko vedno

Foto: Š. Vesel

znova ugotovimo, da pri najbolj temeljnih stvareh, »ki jih vsi poznamo«.

Na laskih jesenskih lovih se je žal zgodilo kar nekaj nesreč z orožjem. Ne bom se spuščal v ocenjevanje vzrokov in iskal krivcev, ker vseh podrobnosti ne poznam in tudi nisem pristojen za dajanje kakršnih koli ocen. Niti ne trdim, da nesreč ne bi bilo, če bi bili lovci bolj usposobljeni za varno ravnanje z orožjem, saj nesreč žal ni mogoče nikoli povsem izključiti. Dejstvo pa je, da se javnost negativno odziva na vsako nesrečo z lovskim orožje in da se v takih primerih skoraj vedno z neprijetnimi vprašanji obrača tudi na vodstvo LZS, krovno organizacijo slovenskih lovcev.

Velika težava pri razvoju lovskega strelstva je tudi pomanjkanje ustreznih lovskih strelišč, ki bi izpolnjevala vse predpisane, predvsem pa varnostne pogoje za izvajanje lovskih strelskih disciplin. Menim, da je trenutno to največja in najtežje rešljiva težava, ki je resna grožnja lovskemu strelstvu. Na nekaterih območnih zvezah nimajo niti enega ustreznega strelišča, da o LD, ki nimajo ustreznih pogojev za razvoj lovskega strelstva, sploh ne govorimo.

Tudi v tem resničnem dejstvu je verjetno treba iskati odgovor, zakaj je na nekaterih območjih lovsko strelstvo slabo razvito. Saj vendar ne smemo pričakovati, da bi se lovci vozili na treninge več deset ali celo več sto kilometrov daleč ...

Pomanjkanje ustreznih strelišč se vsako leto očitneje odraža tudi v vse manjšem zanimanju LD za izvedbo tekem za državno prvenstvo, ki so pod okriljem LZS. Lani se je prvič zgodilo, da nobena LD ni bila pripravljena prevzeti tekmovanja v lovski kombinaciji, kar je komisiji povzročilo nemalo težav, pri strelcih pa sprožilo val nezadovoljstva. Glavni razlog za nastalo situacijo je bil spet v dejstvu, da nimamo dovolj ustreznih strelišč! Vsaj ne takšnih, na katerih bi bilo mogoče obsežno in prav tako organizacijsko zahtevno tekmovanje, kot je lovsko

kombinacija, izpeljati v enem dnevu. Zato tekmovanja vsa leta potekajo v glavnem na enih in istih streliščih.

Med strelci je slišati tudi razmišljanja, da bi morala LZS imeti svoje strelišče, na katerem bi lahko prirejali vsa državna tekmovanja. Predlog verjetno ni slab, če pa je tudi v praksi izvedljiv, je drugo vprašanje. Kot sem že enkrat zapisal: vse se začne in konča pri denarju. Pri zdajšnji finančni situaciji si uresničitev takega projekta – brez namensko bistveno višjega članskega prispevka – ne znam predstavljati.

Menim, da moramo za obstoj in razvoj lovskega strelstva imeti dovolj ustreznih strelišč na lokalni in območni ravni, ki jih bomo po eni strani tudi uporabljali, po drugi pa je le to zagotovilo za enakomeren razvoj lovskega strelstva na območju celotne države.

Ob koncu minulega leta je problematiko lovskih strelišč dodatno razburkalo nekaj opravljenih nadzorov v LD oziroma na njihovih streliščih. Ugotovitve inšpektorja, ki je opravljal nadzor, so bile vse prej kot ohrabrujoče za prihodnost lovskega strelstva. Na njegove odločitve so se prizadete LD pravočasno pritožile, tako da postopki še niso končani.

Za razjasnitev nastale problematike je sklican sestanek, na katerega so poleg predstavnikov LZS vabljeni tudi odgovorni z MNZ, Generalne policijske uprave in Ministrstva za kmetijstvo in okolje. Nadaljnja usoda lovskega strelstva je v veliki meri odvisna tudi od tega, kakšno stališče bodo s tem zavzeli organi nadzora. Upam, da bodo pogovori obrodili pozitivne rezultate. O rezultatih pogovorov, predvsem pa z morebitnimi novimi usmeritvami, kako in s kakšnimi pogoji lahko lovsko organizacije opravljajo strelsko dejavnost, vas bomo verjetno seznanili že v naslednji številki Lovca. Ne glede na vse težave, ki trenutno pestijo lovsko strelstvo, pa nikakor ne bomo vrgli puške v koruzo!

Bojan Breitenberger,
predsednik Komisije LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje

Foto: M. Migos

70.000 KOSOV OROŽJA ZA LOV

Delo, 2. 1. (Nina Krajčinič) – V Sloveniji, kot so sporočili z notranjega ministrstva, 40.000 fizičnih oseb poseduje skupaj 118.814 kosov različnih vrst orožja, od katerih jih je skoraj 70.000 takšnih, ki imajo orožni list za lov, slabih šest tisoč jih orožje uporabljajo za šport, slabih sedem tisoč ima orožni list za varnost, dobrih 13.000 kosov orožja v Sloveniji pa je med zbiralci orožja.

SILVESTRSKE SLEDI SO NEVARNE TUDI ZA ŽIVALI

Delo, 4. 1. (BA. PA.). – Silvestrsko rajanje za seboj pušča sledi, med drugim tudi odpadke, ki lahko zaidejo v živalsko krmo. To so delci prahu s povprečnim premerom do deset mikronov. V Sloveniji imamo zaradi šibkih vetrov in stabilne atmosfere ter pogostih temperaturnih inverzij zelo neugodne razmere za razredčevanje emisij v zraku. K njihovi večji koncentraciji v zunanem zraku lahko prispevajo tudi ognjemeti. Pri aktiviranju pirotehničnih sredstev se namreč izločijo težke – kovine, ogljik, žveplo – in nekatere druge precej strupene snovi. Njihovo vdihavanje lahko povzroči blage vnetne reakcije dihal, če pa smo jim izpostavljeni dalj časa, lahko zelo zmanjšajo sposobnost pljuč. Silvestrske posledice kazijo ulice in so nevarne za živali.

LOVIŠČE SPRLO ZELENKO BRATOVŠČINO

Primorske novice, 7. 1. – Med lovci iz zaledja Slovenske Istre vre. Zelena bratovščina iz Gradina očita kolegom iz Gračišča, da so jim zasedli lovišče. V nasprotni smeri letijo obtožbe o krivolovu in plašenju živali. Zato je bilo nekaj lovcev že izključenih iz Lovske družine Istra - Gračišče, odvzetih je bilo nekaj kosov orožja, lovski inšpektor in policija pa sta prejela kup prijav.

ZARADI Odstrela VOLKA ZAGOVOR PRED EK

Delo, 8. 1. (Dragica Jaksetič) – Na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje (MKO) so evropski komisiji pojasnili, zakaj dopustni odstrel ne ogroža populacije volka v Sloveniji. Nevladne organizacije pa, nasprotno, vztrajajo pri prepričanju, da je odstrel naravovarstveno škodljiv in moralno-etično nesprejemljiv.

Z MKO v odgovorih, ki so jih pripravili v sodelovanju z Zavodom za gozdove in sodelavci projekta SLO-Wolf, pojasnjujejo, da je bila kvota odstrela za leto 2013 določena na temelju novih dognanj projekta in dogajanja v populaciji v preteklosti, kvota pa so še zmanjšali zaradi približno 50- do 60-odstotne smrtnosti mladičev.

Evropska komisija bo, če bo za-

dovoljna s pojasnili MKO, postopek ustavila, sicer pa lahko začne formalnega s pisnim opominom.

ZA VETRNICI NA VOLOVJI REBRI ZNOVA ZMANJKUJE VETRA

Dnevnik, Primorske novice, 4. in 5. 1. (Anja Hreščak) – Kot kaže, se »pingpong« z okoljevarstvenim soglasjem nadaljuje. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je namreč že četrtič razveljavilo soglasje za postavitev triintridesetih vetrnih elektrarn na Volovji rebri nad Ilirsko Bistrico. Agencija za okolje je sklenila, da o zadevi ponovno odloča, kar pomeni, da se bo celotni postopek ponovil že petič. Tomaž Jančar z DOPPS je prepričan, da odločitev ministrstva pomeni »začetek konca tega nesrečnega primera«.

SEVERNI JELEN V SLUŽBI NA KRANJSKOGORSKI SNEŽNI PLAŽI

Delo, 8. 1., Jana, 22. 1. – (Saša Bojce, Carmen Leban) – Ko je Viskas s sanmi okoli 11. ure tistega dne prispel v službo na kranjskogorsko snežno plažo, so ga v hipu obstopili malčki s svojimi starši. Medtem ko je množica navdušeno vzklikala in fotografirala severnega jelena, je ta gledal tjavdan, kot da mu vse slave sploh ni mar. Pa vendar: ko se je Viskas stresel in so se z nje-

govega hrbta oglasili kraguljčki, se je zazdelo, kot bi ga tamkaj pozabil Božiček ...

LOVEC OBSTRELIL LOVCA

Delo, RTV SLO, 10. in 11. 1. – Na organiziranem lovu v Prekmurju je 36-letni lovec iz Avstrije obstrelil drugega lovca, 56-letnega državljana Avstrije. Na območju med Dobrovnikom in Renkovci je Lovsko društvo Fazan - Beltinci organiziralo lov, na katerem so sodelovali tudi lovci iz Avstrije. Okrog 12.35 je 36-letnik ustrelil proti letječemu fazanu. Skupil jo je približno 60 metrov oddaljeni 56-letnik, ki ga je sedem šiber zadelo v predel obraza, rok in nog. Poškodovani je zdravstveno pomoč iskal v Avstriji. Strelca bodo zaradi povzročitve splošne nevarnosti kazensko ovadili.

PRED HIŠO UPLENILI OGROMNEGA MERJASCA

Slovenske novice, 12. 1. (Špela Ankele) – Peter Čufer, ki živi v kraju Zabrd, 22 kilometrov od Bohinja, zadnje čase zaradi bolečin v kolku ne hodi več toliko po Rakitovcu in okoliških bregovih, kot je to počel nekoč. Koliko gozdov je prehodil, pove že hiter pogled na stene hiše, verjetno sezidane daljnjega leta 1795. Precej časa bi namreč potrebovali, preden bi prešteli vse lovske trofeje, ki zrejo s sten Petrovega doma. Med

njimi je na najbolj vidnem kraju gromozanska nagačena glava divjega prašiča. »Tega sem ustrelil tu pred hišo. Zlata medalja,« je povedal čisto resnega obraza. Poleg lova, ki mu je zvest zadnjih 45 let, se Peter že od najstniških let ukvarja tudi s čebelarstvom.

POLICIJSKA PSA IŠČETA NOVE SKRBE LASTNIKE

Slovenske novice, Primorske novice, 17. in 18. 1. (U. P.) – Na Policijski postaji vodnikov službenih psov Celje imajo službeno psa, ki so ju konec minulega leta upokojili zaradi zdravstvenih razlogov – rahle okvare hrbtenice, ki sicer ne obremenjuje vsakodnevne aktivnosti kosmatincev, ampak le službeno udejstvovanje, kot so premagovanje višjih ovir, skoki in napadi. Po navadi jih vzamejo v oskrbo njihovi vodniki, a policist, ki je imel Rafa, nima te možnosti, policist, ki je vodil Arona, pa ima doma že dva službena psa za specialistično uporabo in še enega svojega.

DIVJAD POZIMI POTREBUJE MIR

Delo (kronika), 20. 1. – Na Lovski zvezi Slovenije opozarjajo, da je temeljna strategija preživetja divjadi pozimi med drugim čim manj gibanja po nepotrebnem in poraba energije, zato se umakne v prezimovališča, kjer ob skromni zimski prehrani potrebuje predvsem mir. »Prav zato je po-

membno, da se kot souporabniki njihovega življenjskega prostora zavedamo, da divjad vsako vznemirjanje moti, lahko jo tudi smrtno ogrozi,« pojasnjujejo. Opozoriti želijo predvsem na problematiko pogostega izpuščanja psov brez nadzorstva, ki v naravi lahko zelo hitro posežejo v življenjski prostor divjadi, kjer jih preganjajo.

USTRELILI POBESNELEGA BIKA

Primorske novice, Dnevnik, 21. in 22. 1. (STA, sb) – V Bohinjski Bistrici se je pripetil nenavaden dogodek: okrog 9.20 dopoldne je iz prikolice za prevoz živali pobegnil bik ter pobesnelo in neobvladljivo tekal po središču vasi. Bika je obvladal šele policist, ki je v podivjano žival izstrelil več nabojev. Za odvoz ubitega bika so nato poskrbeli delavci tamkajšnje klavnice.

VABILO K SODELOVANJU PRI AKCIJI »PTICE OKOLI NAS«

Dolenjski list, 23. 1. (Bia Rakar) – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije je tudi letos povabilo k opazovanju ptic, ki se pozimi pojavljajo v naši okolici. Z akcijo Ptice okoli nas želijo spodbujati k boljšemu zavedanju narave ter spremljati, kaj se dogaja s pticami v naseljih. Akcija opazovanja ptic

je potekala v tednu **od ponedeljka, 28. januarja, do nedelje, 3. februarja 2013.**

NA MAŠUNU O MEDVEDU, V ŠKOCJANSKEM ZATOKU O PTICAH

Slovenske novice, Jana, 29. 1. (A. K. Baribal) – Zadnjo soboto januarja se je več kot petdeset predstavnikov Krajinskega parka Kolpa udeležilo strokovne ekskurzije, ki je bila namenjena tudi spoznavanju narave v Sloveniji in pomenku o njenem varovanju. Na Mašunu je bila beseda o medvedu, v Škocjanskem zatoku pa o razcvetu rezervata, ki je bil nekoč divje odlagališče. Kot je povedal Boris Grabrijan, direktor Krajinskega parka Kolpa, so tokrat spoznavali Gozdno učno pot Mašun. »Posebno doživetje je bilo vodenje skupine, ki ga je opravila sodelavka Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Postojna, Špela Habič, ki je tudi predstavila zgodovino gospodarjenja z gozdovi in divjadjo na tem koncu,« je povedal Grabrijan.

KRVAVO SPOROČILO NA LOVSKI HIŠI

Primorske novice, 31. 1. – V Trebešah, kjer domuje lovska družina (LD) Istra - Gračišče, je v noči z nedelje na ponedeljek tekla kri. Na srečo ne človeška, pač pa živalska, s katero je neznanec

popackal fasado lovske hiše. Člani gračiške družine domnevajo, da je dogodek posledica nedeljskega incidenta v lovišču.

Revija Jana je 29. 1. objavila zares zanimiv sestavek o najvišjih slovenskih vaseh v snežnem objemu. Avtor Carmen Leban se je med drugim vprašal, katera je pravzaprav najvišje ležeča slovenska vas. O tem se krešejo mnenja, on pa se je s prijatelji odpravil v škofjeloške hribe, na južno stran Ratitovca, v vasi Zgornje Danje, Zabrdno in Torka, 1.172 metrov visoko. Tam je srečal Rafka, ki vsak dan, razen nedelje, prihaja na Torko, nahrani ovce in zakuri centralno ogrevanje v hiši, da ne zmrzne voda. Upa, da se bo v hišo čez nekaj let vselil kateri od osemnajstih vnukov, saj bi bilo škoda, da bi kmetija propadla. Malo se sicer jezi na državo, ki nič ne ukrene glede medveda. »V zadnjih petih letih je samo meni pokončal triintriideset ovc, odgovorni pa nič ...« je dejal med drugim.

Pretresljiv je sestavek v Slovenskih novicah (30. 1.), ki opisuje, kako je lajež sosedove psičke štiridesetletni Jani Snoj, lastnici hiše v Malovi ulici v Ljubljani, rešil življenje. Ko je zvečer legla v posteljo, si ni niti predstavljala, da bo okoli druge ure zjutraj stala pred hišo in opazovala, kako jo goltajo ognjeni zubli. »Če dima nihče ne bi videl, verjetno tudi mene ne bi bilo več, tako da imam verjetno še en rojstni dan,« je vsa pretresena povedala Jana.

Spomladanska selitev žerjavov (*Grus grus*) na gnezditvena območja

Planinstvo in lovstvo – zakaj ne z roko v roki

Članek je nekoliko prirejeno besedilo, ki je bilo kot tema meseca *Planinstvo in lovstvo* objavljeno v septembrski številki Planinskega vestnika. V njem zato v prvi vrsti iščemo skupne točke med planinstvom in lovstvom. Za potrebe objave »med domačimi«, torej v reviji Lovec, pa menim, da je treba spregovoriti nekoliko bolj kritično, seveda ne do planincev, temveč do nas, lovcev.

Pri tem izhajam iz etičnih norm, deloma zapisanih v Etičnem kodeksu slovenskih lovcev (v nadaljevanju: Etični kodeks), deloma pa iz osebnih etičnih norm. In prav tu je jedro problema. Marsikdaj imam namreč občutek, da se tudi lovci na nedotakljivost narave in pravico divjadi do mirnega življenjskega okolja spomnimo šele, ko se odpravljamo na lov, ko želimo biti v lovišču sami in nemoteno zalezovati divjad. Kadar pa se v naravo odpravljamo kot planinci, gozdarji, kmetovalci, kolesarji in nenazadnje tudi kot izvajalci del v življenjskem okolju divjadi, nismo nič boljši od preostalih. Samo pomislimo, kje vse se vozimo z avtomobili, ropotamo z motornimi žagami, polivamo gnojevko, postavljamo ograje oziroma jih ne odstranjujemo, spuščamo pse in se poslužujemo vseh drugih ugodnosti civilizacije. Če ni-

smo dosledni do sebe, nimamo pravice, da to zahtevamo od drugih!

Predpisi s področja gozdarstva, varstva narave ter nenazadnje tudi s področja lovstva vsebujejo vrsto prepovedi in omejitev, ki jih tudi lovci nemalokrat ne upoštevamo, še manj pa smo jih pripravljeni uveljavljati do tretjih. S svojo aktivnostjo pri doslednemu spoštovanju veljavnih predpisov bi lahko preprečili marsikatero gradnjo v okolju, morda gradnjo gozdne ceste, postavitev obore, izdelavo turistične poti in podobno. Kot vaščani, sosedje, znanci ali celo kot osebe, ki imajo od teh dejavnosti določeno korist, pa namesto tega preprosto pogledamo stran. Zavedam se, da je preprosto sedeti za mizo in deliti nasvete, menim pa, da se je o tem treba vsaj odkrito pogovarjati. Ob dejstvu, da se je Etični kodeks med nami dobro »prijel«, dajem tudi pobudo, da skupaj razmislimo o njegovih dopolnitvah, ki jih vidim predvsem v dveh smereh. Prva je poudarjena etičnost pri izvajanju lova, ki se vse bolj izgublja ob načrtovalskih podvigih Zavoda za gozdove Slovenije (zahteve po doslednem uresničevanju pogosto prevelikih načrtov odstrela rastlinojede divjadi) ter unikatnih odločbah tega ali onega ministra, pristojnega za kmetijstvo (odstrel

divjih prašičev s pomočjo luči, odstrel nekaterih kategorij jelenjadi skozi vse leto in podobno). Drugo smer pomeni zahteva po višjih standardih pri varstvu divjadi in njenega okolja ter predvsem aktivnejšo vlogo lovcev pri tem.

Naši zavezniki pri tem so lahko tudi planinci. Poglejmo, zakaj.

Skupne etične norme

Prav in nujno je, da so pravila ravnanja določena v predpisih. Vendar je njihov namen dosežen šele takrat, ko določeno pravilo ali pravno normo vzamemo za svojo, torej takrat, ko iz pravne norme postane tudi etična. Z vidika etičnih norm med planinci in lovci ni razlike, vsaj če primerjamo Etični kodeks ter med planinci dobro znano Tirolsko deklaracijo o gorskih športih (v nadaljevanju: Tirolska deklaracija) kot temelju etičnega ravnanja v gorah. Ena od temeljnih vrednot, na katerih sloni Tirolska deklaracija, je vsaj meni izredno ljuba nedotakljivost narave. Deklaracija ohranja prost dostop do gora in sten, vendar ob spoštovanju vseh omejitev, ki veljajo za določeno območje. Etični kodeks izhaja iz večstoletne lovske tradicije našega območja, vendar

ob upoštevanju sodobnih naravovarstvenih norm, ki jih je prinesel čas ekoloških stisk ter grozeče ogroženosti narave. Zato je razumljivo, da je temeljno vodilo Etičnega kodeksa načelo trajnostne rabe, vendar le do točke, ko bi taka raba narave lahko negativno vplivala na divjad, druge živalske in rastlinske vrste oziroma na celotno naravno okolje.

Divjadi in vsem drugim živalskim vrstam oba kodeksa zagotavljata pravico do mirnega življenjskega okolja. Planinci se načeloma gibljejo po že uhojenih stezah, na brezpotjih pa tam, kjer najmanj škodujejo naravnemu okolju. V obdobjih parjenja in gnezdenja planinci spoštujejo omejitve, ki jih za določena območja gora ali sten določijo strokovnjaki za ohranjanje narave. Tudi dolžnost slovenskega lovca je, da divjadi zagotovi pravico do naravnega in ohranjenega ter mirnega življenjskega prostora, ki ga divjad potrebuje za svoje življenjske potrebe, navade in razplod. Prav tako lovci pred javnostjo varujemo podatke o lokacijah gnezdišč, brlogov, skotov in zimovališč ter tako ščitimo divjad in ohranjanje mirne cone.

Dolžnost planincev je, da se izogibajo kakršni koli hrupni dejavnosti, ki bi lahko vznemirjala živali ali druge obiskovalce gora. Lovci pa se v lovišču gibljemo peš, tiho in neopazno, da ne vznemirjamo divjadi in drugih prostoživečih divjih živali. Sem sodi tudi zaveza o izogibanju helikopterskemu turizmu, če ta kakor koli ogroža naravno ali kulturno dediščino, čeprav menim, da helikopterskega turizma, ki ne bi ogrožal naravne dediščine, sploh ni. Tudi sicer je to gotovo ena od najhujših motenj v naravnem okolju, še posebno v gorah. Osebnostno menim, da je sprejemljiva uporaba helikopterja v

visokogorju le v primeru reševanja človeških življenj, vsi drugi razlogi uporabe, vključno z oskrbovanjem planinskih koč, pa so krepko sporni.

Planincem in lovcem sta skupna tudi način sodelovanja z drugimi uporabniki prostora in reševanja nesoglasij in sporov. Ob spoštovanju legitimnih pravic vseh uporabnikov prostora mora sodelovanje in reševanje nesoglasij temeljiti na enakopravnosti vseh sodelujočih, posvetovanju ter iskanju skupne rešitve, ki je sprejemljiva za vse.

Vpliv človeka in njegovih aktivnosti na divjad

Po drugi strani tudi veljavni predpisi vsebujejo številne prepovedi in omejitve, ki ščitijo naravno okolje in divjad. Ne glede na to, kaj si o njih mislimo, je treba poudariti, da so nastale kot odziv na pretiran pritisk človeka in njegovih aktivnosti na okolje. Na ta pritisk se različne živalske vrste odzivajo različno. Med najbolj prilagodljivimi vrstami je treba najprej omejiti srnjad, za katero vemo, da brez težav živi tudi ob urbanih naseljih. Prilagodljiva vrsta so tudi divji prašiči, ki v visokogorju niso ravno pogosti, so pa kot prilagodljiva vrsta postali, na primer, stalna divjad na Golovcu pri Ljubljani ali na Panovcu, to je na hribu med Novo Gorico in Rožno dolino. Na območjih brez lova se na človekovo bližino brez težav prilagodi tudi alpski kozorog.

V Gornjem Posočju in na Gorenjskem je v zadnjem desetletju postala jelenjad ena od glavnih vrst med divjadjo. Ta živalska vrsta je za motnje v okolju bistveno bolj občutljiva, saj nenazadnje za svoj normalen razvoj potrebuje izredno velik življenjski prostor. Pri tem se, vsaj

glede na izkušnje, jelenjad relativno dobro prilagodi motnjam v okolju, ki so bolj ali manj stalne, na primer rednim gozdnim delom, prometu, gibanju ljudi po planinskih poteh in podobnim. Je pa zato toliko bolj občutljiva za vse neznatne motnje, ki jih ne pričakuje oziroma jih ne more predvideti.

Za vse oblike motenj pa je daleč najbolj občutljiv gams. To je živalska vrsta, ki se je razvijala daleč od človekovih vplivov. Poleg tega je gams, v nasprotju s srnjadjo in jelenjadjo, izrazito dnevna žival, ki se v naravi tudi poleti pase daleč v dopoldne, izstopa pa že pred sončnim zahodom. Zlasti srnjad in jelenjad se na nemir v okolju odzivata tako, da se na pašo namesto zgodaj zjutraj ali pozno zvečer odpravita ponoči. Tak način vedenja pa za gamsa kot izrazito dnevno žival ne velja, zato ima nemir v okolju, ki ga povzročijo planinci in, bodimo pošten, pogosto tudi lovci, za gamse hujše posledice. Divjad poleg miru v času hranjenja potrebuje mir tudi v času počitka oziroma pri rastlinojedi divjadi, ko prežvekuje. Neprestano vznemirjanje divjadi ruši njen temeljni bioritem in slabi njeno odpornost, posledica česar je večja občutljivost za bolezni. V skrajnem primeru taka divjad tudi pogine.

Življenjski cikli divjadi so prilagojeni dogajanju v naravi. Noč je za večino divjadi čas, ko le-ta počiva, zato je morebitno vznemirjanje divjadi v nočnem času zanj še toliko večji stres. Enako velja za zimski čas. Zaradi pomanjkanja hrane se v zimskem času divjad giblje kolikor mogoče malo, gibanje pa je pogosto oteženo tudi zaradi snega. Vznemirjanje divjadi v zimskem času je zato zanj najhujša motnja, saj zaradi bega izgubi preveč energije, kar poslabšuje njeno zdravstveno stanje. S tega vidika bi si lovci želeli, da bi divjad imela mir vsaj v nočnem času ter seveda pozimi.

Kaj nas moti v Gornjem Posočju?

Lovci imamo tudi v lastnih vrstah ljudi, ki zagovarjajo ekstremna stališča, to je npr. stališče, da človek v prosti naravi ne bi smel izvajati nobenih dejavnosti, razen lova. Taka stališča morda pomagajo določati naše odnose z drugimi uporabniki prostora, nikakor pa niso realna. Iz lastnih izkušenj in tudi iz razgovorov s člani drugih lovskih družin v Gornjem Posočju ugotavljam, da v odnosu med planinci in lovci pravzaprav ni večjih nesporazumov.

V praksi nekaj slabe volje povzroča le vzdrževanje planinskih poti. Dejstvo je, da smo lovci in planinci zainteresirani, da imamo v visokogorju ustrezno mrežo primerno vzdrževanih planinskih poti. Nemalokrat pa opažamo, da skrbnik planinske poti tako pot le označi s

Nekatere lovske družine se pritožujejo, da planinci zlasti ob njihovih lovskih kočah ter lovskih poteh, na mestih, kjer divje kampirajo, s seboj ne odnesejo smeti.

Foto: S. Vesel

Knafeljčevimi markacijami, vzdržujejo pa jo le člani lovske družine. Prav tako se v praksi pojavlja »divje« označevanje poti, ki sicer nimajo statusa planinskih poti in jih ne označujemo s Knafeljčevimi markacijami, temveč na različne druge načine. Glede tega vprašanja kot rešitev vidim le boljše sodelovanje med konkretno lovsko družino in planinskim društvom. Planinska društva so kot skrbniki planinskih poti dolžna prevzeti vse obveznosti, ki jim jih o s tem določa Zakon o planinskih poteh, vključno z njihovim rednim vzdrževanjem. Lovske družine pa morajo vzdrževati druge poti v svojem lovišču, saj jim to nalaga Zakon o divjadi in lovstvu, čeprav je ta obveznost v lovskem zakonu urejena zelo »megleno«.

Ob splošni rasti okoljske zavesti lovci ugotavljamo, da obiskovalci gora v naravi puščajo vse manj smeti. Kljub temu se nekatere lovske družine pritožujejo, da planinci zlasti ob njihovih lovskih kočah ter na mestih, kjer divje kampirajo, s seboj ne odnesejo smeti. Lepa beseda s strani lovcev ali planincev bi v takih primerih najbolj učinkovala.

Negativen vpliv na divjad ima vedno večji obisk gora, ki je povezan s širšo problematiko, to je problematiko našega načina življenja. Taki so množični obiski gora ob koncih tedna, med prazniki ter predvsem v avgustu, ko planinci »okupirajo« tudi najbolj skrite kotičke lovišča. Glede tega bi si lovci želeli, da bi se planinci čim več gibal le po planinskih poteh brez pretirane hrupa in da bi čim manj uporabljali brezpotja, torej tako, kot to skuša doseči že omenjena Tirolska deklaracija.

Veliko več skrbi kot planinstvo pa lovcem povzročajo druge človekove dejavnosti. Prva taka je zdaj že prepovedano pobiranje vojaških ostankov iz prve svetovne vojne, razkopavanje travne ruše in pogosto puščanje smeti na mestih izkopavanja. Še bolj moteč je letalski promet v Bovcu in okolici, kjer so zaradi komercialnih vzgibov dovoljeni poleti z zastarelimi motornimi letali, ki povzročajo največ hrupa, in to od ranega jutra do trde teme. Redna kršitev so poleti z jadralnimi letali na območju Triglavskega narodnega parka, ki jih kljub številnim prijavam upravljavec narodnega parka (beri: Javni zavod Triglavski narodni park) noče sankcionirati. Poleg letalstva so tu še drugi adrenalinski športi, katerim človekova fantazija vsakih nekaj let doda novo aktivnost. Zavedam se, da so to dejavnosti, ki mnogim prinašajo kruh, sprašujem pa se, ali je na tem svetu dovoljeno prav vse, kar si človek izmisli za svojo zabavo!? Ali je res nujno, da v naravi brez vsakega premisleka sprejmemo vsako novo stvar samo zato, ker prinaša denar? Nenazadnje denar lahko prinašajo tudi mir, divjina in neokrnjena

narava. Ali je torej res potrebno, da se čez Vršič vse poletje vijejo nepregledne kolone, da je na planini Mangart več avtomobilov kot ovac in da se po celotni Soški dolini podijo trume motoristov s težkimi motorji, katerih hrup se sliši na najvišje vrhove. Ni nujno, mogoč bi bil tudi drugačen razvoj, a kaj, ko kot ljudje in kot družba nismo sposobni rešiti niti bistveno manj zahtevnih težav.

Večina skupnih ciljev

Lani avgusta je takratno Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo osnutek Zakona o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju. Ob zbiranju pripomb na ta zakon je nastalo tesno sodelovanje med Planinsko zvezo Slovenije, Lovsko zvezo Slovenije in Ribiško zvezo Slovenije. Ena od pripomb na omenjeni

kot 21.000 članov, od katerih jih je kar 5.000 lovskih čuvajev, planinci pa imajo v svojih vrstah varuhe gorske narave ter skrbnike planinskih poti. Neposredni nadzor v naravi bi tako lahko opravljali ustrezno usposobljeni člani lovskih družin in planinskih društev, kar je bila tudi ena od skupnih idej/predlogov Planinske zveze Slovenije, Lovske zveze Slovenije in Ribiške zveze Slovenije. Prvi odziv države je bil mlačen, saj ima država očitno raje povsem neučinkovit nadzor na področju varstva narave, kot da bi poskrbela za učinkovitega in zanj pooblastila tiste nevladne organizacije, ki so za tak nadzor najbolj zainteresirane. Prva priložnost bo že ob sprejemanju zakona o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju, če bo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje sploh zbralo dovolj poguma, da bo nadaljevalo s pripravo zakona (pogum za nadaljevanje

Pogosti preleti helikopterjev so gotovo ena od najhujših motenj za divjad v naravnem okolju, še prav posebno v gorah.

zakon je širše narave, zato menim, da jo je treba poudariti ob sklepnih besedah tega prispevka.

Številni predpisi s področja lovstva, gozdarstva in varstva narave določajo, kdo sankcionira izvajanje njihovih določil. V praksi so poleg policije to tudi številne inšpekcijske službe – kot eden od najslabše delujočih organov v tej državi. Zakon o ohranjanju narave predvideva, da bi neposredni nadzor v naravi, kot javno pooblastilo, opravljali tudi naravovarstveni nadzorniki, vendar pristojnim ministrom doslej še nikoli ni uspelo uresničiti teh zakonskih določil. Podobno Zakon o gozdovih predvideva uvedbo gozdarskih nadzornikov s podobnimi pooblastili, ki so prav tako ostali mrtva črka na papirju.

Po drugi strani pa vemo, da smo planinci in lovci tisti, ki smo veliko v naravi, ki prvi opazimo kršitve in ki smo tudi zainteresirani, da bi bilo kršitev čim manj. Lovci imamo v svojih vrstah več

postopka zbira že od avgusta 2011, torej več kot leto in pol!). Pravniki vemo, da je z zakonom mogoče določiti praktično skoraj vse, zato bi se ta ideja lahko uresničila zelo hitro.

Sodelovanje med lovci in planinci v Gornjem Posočju, še zlasti v Trenti, se je začelo na kar najbolj romantičen način. Prvi planinci in prvi alpinisti so začeli z osvajanjem gora in sten s pomočjo domačinov – divjih lovcev. Zdaj so drugačni časi, pred nami pa drugačni izzivi. Ohranimo sodelovanje za to, da premagamo izzive zdajšnjega časa, čeprav zdajšnji trenutek terja veliko bolj prozaično sodelovanje. Sodelovati moramo predvsem zato, da se lahko merimo z državo in lobiji, ki ji šepetajo za njenim hrbtom, da ohranimo vsaj tisto, česar nismo še do konca uničili, prodali, skomercializirali in pokradli. Naravovarstvena služba je lahko naš prvi naslednji izziv!

Goran Šuler
LD Čezsoča

Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2012

Na Veterinarski fakulteti v Ljubljani s pomočjo LZS že vrsto let spremljamo zdravstveno stanje divjadi v slovenskem prostoru. Študije v svetu so pokazale, da v zadnjih petdesetih letih kar 75 % kužnih bolezni pri ljudeh izhaja od prostoživečih živali, med katerimi so tudi pri nas pojavljajo pomembnejše zoonoze (bolezni, ki se prenašajo od živali na ljudi), kot so steklina, borelijoza, leptospiroza, erlihioza, tularemija, bruceloza in še številne druge. Prostoživeče živali so hkrati vir povzročiteljev kužnih bolezni domačih živalih (npr. klasična prašičja kuga (KPK), tuberkuloza) in bolezni, ki se prenašajo med različnimi vrstami prostoživečih živali (npr. bolezen Aujeszkega, steklina).

Zaradi specifičnega načina življenja ugotovimo bolezni v prostoživečih populacijah šele takrat, ko obolevnost in smrtnost dosežeta večje razsežnosti. K temu pripomore še pogosta odsotnost kliničnih znakov bolezni, odmik obolele živali od tropa, objedanje trupel poginjenih živali od drugih živali ter hiter razpad trupel, še posebno v poletnih mesecih. Vse naštetu daje napačen vtis, da prostoživeče živali ne zbolijo pogosto, hkrati pa se vzpostavljajo mnenje, da prostoživeče živali niso vir povzročiteljev bolezni. Ugotavljanje, spremljanje, preventivni ukrepi in izkoreninjenje nekaterih nevarnih bolezni, ki dajejo ljudem občutek varnosti, takšno mnenje samo še stopnjujejo. Ko postane očitno, da se smrtnost živali večja, po navadi ni več mogoče vzpostaviti učinkovitega nadzora, niti ni mogoče vzpostaviti primernih ukrepov za izkoreninjenje bolezni. Prav zaradi značilnosti nastanka in poteka bolezni, ki jih srečujemo pri prostoživečih živalih, postaja v Evropi vse bolj sprejeto dejstvo, da je trajen monitoring oz. stalno

Foto: L. Skvarča – Diano

spremljanje zdravstvene problematike pri prostoživečih živalih zelo pomembno. Po zadnjih preiskavah v Evropi je jasno, da nam grozijo številne nove bolezni, o katerih smo do nedavnega samo brali v tuji literaturi, hkrati pa se ponovno pojavljajo bolezni, za katere smo menili, da so že preteklost. V državah, ki redno opravljajo nadzor nad boleznimi pri divjih živalih, je bistveno večja verjetnost, da pravočasno zaznajo prisotnost kužnih bolezni, tudi zoonoz, in posledično učinkoviteje opravijo potrebne ukrepe.

Tudi v Sloveniji, v okviru **Inštituta za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel ter Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin**, spremljamo nekatere pomembne bolezni (KPK, bolezen Aujeszkega, ptičja influenza, steklina) ter ugotavljamo vzroke spremenjenega obnašanja in pogina pri najdenih poginulih in odstreljenih obolelih živalih.

Aktualna problematika v letu 2012

Na Veterinarski fakulteti v Ljubljani smo lani (2012) opravili 52 patoanatomskih

pregledov trupel ali organov divjadi iz 33 različnih lovskih družin (LD) (**preglednica**). Pregledali smo deset različnih živalskih vrst (srnjad, gams, nutrija, lisica, jazbec, šakal, navadni jelenjad, ris, kanja, divji prašič) različnih starosti in obeh spolov. Med pregledanimi živalmi je največji delež srnjadi in lisic.

Vzroke pogina ali bolezni najdene ali odstreljene divjadi ugotavljamo na vzorcih, poslanih iz posameznih lovskih družin (LD) ali lokalnih veterinarskih ambulant, kamor ste jih prinesli lovci. Pri svojem delu uporabljamo veljavne (validirane) in akreditirane metode, s katerimi je mogoče z veliko zanesljivostjo ugotavljati vzroke pogina oziroma oslabelosti živali. Za določitev diagnoze uporabljamo, odvisno od primera, eno ali več diagnostičnih metod (patoanatomska sekcija, mikrobiološke, parazitološke in patohistološke, rentgenske preiskave in različne meritve).

Kot vzrok pogina/bolezni ugotavljamo različne vrste zajedavskih bolezni, poškodbe, bakterijske in virusne bolezni ter novotvorbe. V nekaterih primerih nismo mogli določiti natančnega vzroka pogina.

LD, iz katerih smo prejeli

material, vrsta živali in vzorca, število preiskav ter rezultati so navedeni v **preglednici**.

V letu 2012 smo kot vzrok bolezni ugotavljali nekatere mikroorganizme (**preglednica**), ki pa se pojavljajo le pri posameznih živalih in navadno ne pomenijo tveganja za druge živali. Občasno diagnostiko otežuje starost materiala, ki onemogoča opravljanje določenih preiskav.

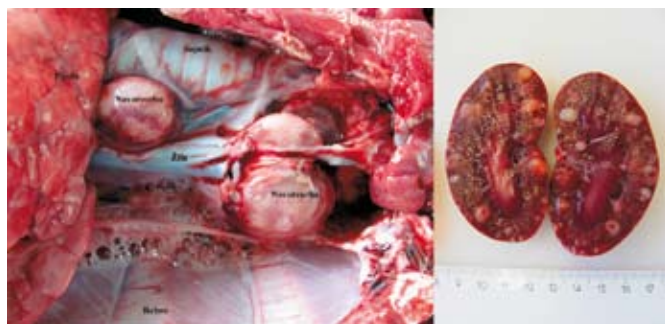
V letu 2012 smo največ obojenj ugotavljali pri srnjadi. Pri večini srnjadi smo ugotovili močno okužbo s pljučnimi ali črevesnimi zajedavci, pogosto tudi v kombinaciji. Hkrati smo pri srnjadi na nekaterih ožjih območjih po Sloveniji ugotavljali akutne zastrupitve z burnim odzivom organizma, predvsem prebavnega sistema. Pri teh živalih smo ugotavljali shujšanost, zelo umazan zadek, močno napihnjenost prebavil, moteno menjavo dlake, nizek pH v ampovih sokov in zelo povečano slepo črevo. Menimo, da je v teh primerih najverjetneje nastala zastrupitev s hrano, saj smo večino drugih morebitnih povzročiteljev s preiskavami lahko izločili. Pri srnjaku je bil potrjen maligni limfom (**slika 2**), izredno redka oblika maligne (zločeste) no-

Preglednica: Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2012

LD	Žival	Vzorec	Mesec	Diagnoza
Ormož	srnjak	glava	jan.	gnojno vnetje (tujek)
Planina	jelen	jetra	jan.	maščobna degeneracija (fiziološki proces)
Stol - Žirovnica	srna	truplo	jan.	mehanična poškodba
Tržič	lisica	truplo	jan.	toksoplazmoza, prisotnost protiteles proti virusu pasje kuge
Tržič	lisica	truplo	jan.	toksoplazmoza, prisotnost protiteles proti virusu pasje kuge
Škofljica	jazbec	truplo	feb.	neznano: sepsa (?)
Tomišelj	šakal	truplo	feb.	mehanska poškodba
Kranjska Gora	gams	truplo	feb.	sepsa (<i>Serratia</i> sp.)
Tabor	srna	pljuča	feb.	zajedavska pljučnica
Porezen	gams	truplo	feb.	zajedavska pljučnica, tekuti
Bled	lisica	truplo	marec	prisotnost protiteles proti virusu pasje kuge
Murska Sobota	srnjak	truplo	marec	zastrupitev s hrano
Tabor	lisica	truplo	marec	bronhopneumonija (pljučnica)
Kranjska Gora	gams	truplo	marec	fibrosarkom (novotvorba)
Bovec	gams	koža	marec	garje
Šenčur	srnjak	truplo	marec	gnojna pljučnica, pljučni zajedavci
Škofljica	nutrija	truplo	marec	neznano: sepsa (?)
Gorjanci	srna	truplo	april	meningoencefalitis (vnetje možganov in možganskih ovojnic)
Grosuplje	srnjak	truplo	april	sepsa (gnojni proces na glavi)
Velika Loka	sma	truplo	april	listerioza (<i>Listeria monocytogenes</i>)
Jelovica - Ribno	lisica	truplo	maj	bronhopneumonija
Stol Žirovnica	jazbec	truplo	maj	vnetje možganov in ledvic
Loški Potok	risinja	truplo	julij	pljučnica, garje
Škofljica	kanja	truplo	julij	neznano (razpadlo tkivo), neg. na ptičjo influenco
Vojnik	srna	truplo	julij	črevesni zajedavci
Metlika	lisica	truplo	avg.	kronični alergični kontaktni dermatitis (vnetje kože)
Grosuplje	sma	truplo	avg.	zastrupitev s hrano
Škofljica	sma	truplo	sept.	vampova acidoza (metabolna bolezen), črevesni zajedavci
Kresnice	srnjak	koža	sept.	absces (ognojek), meh. poškodba (Slika 1)
Lukovica	srnjak	truplo	sept.	pljučnica
Škofljica	sma	truplo	sept.	vampova acidoza, pljučni zajedavci
Škofljica	srnjak	truplo	sept.	vampova acidoza
Jakob	srnjak	truplo	sept.	delno razpadlo, pljučnica
Log				
pod Mangartom	gams	koža	sept.	neg. na garje, dermatitis (tujek v koži)
Radvanje	jelen	noge	sept.	zajedavci (filarija), meh. poškodba prsnice
Novo mesto	risinja	truplo	okt.	razpadlo, neznano
Lukovica	srnjak	truplo	okt.	maligni limfom
Domžale	srnjak	truplo	okt.	brez prebavil, neznano
Domžale	srnjak	truplo	okt.	V ampova acidoza
Planina	jelen	organi	okt.	zajedavska pljučnica, kronično vnetje jeter in žolčevodov (migracija zajedavcev)
Planina	sma	organi	okt.	pljučni zajedavci, pljučnica
Planina	srnjak	organi	okt.	kronična intersticijska pljučnica
Planina	srnjak	organi	okt.	brez bolezenskih sprememb
Planina	srnjak	organi	okt.	pljučni zajedavci, pljučnica
Pivka	sma	organi	okt.	črevesni zajedavci
Mirna Peč	divji prašič	koža	okt.	<i>Streptococcus suis</i> , virološke preiskave neg.
Domžale	sma	truplo	okt.	vampova acidoza, vnetje črevesne sluznice
Kobarid	srnjak	truplo	okt.	vampova acidoza, vnetje črevesne sluznice, bronhitis, nekroza ledvic
Rogaška Slatina	sma	truplo	nov.	pljučnica, pljučni zajedavci
Vojkovo - Podnanos	sma	truplo	dec.	pljučnica, pljučni zajedavci
Šentjur	lisica	truplo	dec.	pljučnica, neg. na prisotnost protiteles proti virusu pasje kuge
Šentjur	lisica	truplo	dec.	mehanična poškodba

Slika 1: Srna – ognojek zaradi mehanske poškodbe na koži

Slika 2: Srnjak – novotvorba, maligni limfom na predelu vratu, prsne koša in ledvic

Slika 3: Gams – novotvorba, fibrosarkom na predelu zgornje čeljustnice

votvorbe. Obolenje je bilo v zadnjem stadiju, saj se je tumor razširil po vsem telesu. Pri breji srni smo ugotovili okužbo z bakterijo vrste *Listeria monocytogenes*. Glavni vir okužb in zastrupitev je po navadi pokvarjena silaža, ki jo pri čiščenju silosov odvržejo v naravo. V pokvarjeni silaži je zaradi nepravilnega skladiščenja prenizka kislost, zato se bakterija hitro čezmerno namnoži. Bolezen nastane približno deset dni po zaužitju pokvarjene silaže. Po navadi se živali izogibajo taki hrani, vendar jo v času brejosti samice zaradi povečane potrebe po hranilnih snoveh in lahkega dostopa do take hrane vseeno zaužijejo. Pri prizadetih živalih nastane vnetje možganov, pogosto so slepe, pojavijo se motnje gibanja in orientacije, živali se naslanjajo, slinijo, ne bojijo se človeka. Mogoč je tudi abortus v zadnji tretjini brejosti. Pri domačih živalih prizadete živali zdravimo, pri divjadi je bolezen vedno smrtna.

Pri gamsu smo ugotovili fibrosarkom zgornje čeljustnice, ki je povzročil raztapljanje čelne kosti (slika 3). Fibrosarkom je maligna novotvorba, ki je poledica nekontroliranega

brstenja veznega tkiva kosti. Pogosto lahko zajame tudi pokostnico in okoliško mišičnino. Rast novotvorbe je lahko počasna, lahko pa raste zelo hitro (invazivno) v druga okoliška tkiva. Glede na hitrost in mesto rasti pri živali lahko povzroča različne vrste težav.

Pregledali smo nekaj lisic, pri katerih ste lovci opazili nenavadno obnašanje z izraženimi živčnimi znaki in povečan pogin živali. V možganskem tkivu teh živali smo z imunohistološko preiskavo ugotovili pozitivno reakcijo na protitelesa proti virusu pasje kuge, s histološko preiskavo pa povzročitelje toksoplazmoze. Pasja kuga je zelo nalezljiva sistemska virusna bolezen mesojedih živali, ki prizadene celotni organizem. Virus je v vseh telesnih izločkih okužene živali, prenaša pa se z neposrednim stikom z okuženo živaljo, pa tudi po zraku. Zbolijo živali vseh starosti, najpogosteje pa mladiči. Pri odraslih živalih je smrtnost do 50 %, pri mlajših je lahko še višja. Virus prizadene vse pomembnejše organske sisteme, vključno z živčnim. Znaki bolezni so odvisni od starosti in odpornosti živali. Najpogostejše opazimo izcedek iz nosu in oči,

težave z dihanjem, drisko ter živčne znake. Okužene živali pomenijo tveganje za pse, ki niso cepljeni proti pasji kugi. Toksoplazmoza je sistemsko obolenje, ki ga povzroča znotrajcelični zajedavec *Toxoplasma gondii*. Oociste (invazijska stopnja) izločajo samo domače in divje mačke. Bolezen je razširjena po vsem svetu, in sicer pri mesojedih in rastlinojedih živalih, zbolijo tudi človek. Po navadi je imunski sistem sposoben obvladati okužbo, zato se pri večini okuženih bolezenski znaki ne razvijejo. Če je organizem oslavljen zaradi katere druge predhodne bolezni, pa se klinični znaki lahko razvijejo.

Preiskali smo jelenove noge z obsežnimi oteklina in v predelu zapestnih sklepov (slika 4). Ugotovili smo, da so spremembe verjetno posledica delovanja zajedavca iz rodu *Filaroides* (filarija). Pri jelenjadi se pojavlja več vrst filarij, katerih razvojne stopnje (mikrofilarije) so pri nekaterih vrstah v krvi, pri drugih pa v podkožju. V Sloveniji je bolezen še slabo raziskana.

Med zanimivostmi naj omenimo še primer nenavadno spremenjene kože divjega prašiča. Spremenjena območja na koži (slika 5) so se od ravnine

preostalega dela dvigala v obliki različno velikih okroglih nagubanih kraterjev z rdečkastimi robovi. Žival sicer ni kazala drugih znakov bolezni. Z mikrobiološkimi preiskavami smo ugotovili prisotnost bakterije *Streptococcus suis* in izključili številne druge bakterijske in virusne povzročitelje. Menimo, da se je omenjena bakterija naselila na spremenjena mesta naknadno in da je

prvotni vzrok za nastale spremembe drugje. Zelo podobne spremembe se pri domačih prašičih pojavijo pri osepnicah; to je virusna bolezen prašičev, ki je razširjena po vsem svetu. Omenjeni vzorec smo dodatno poslali še v posebno virološko preiskavo na Medicinsko fakulteto, vendar v njem niso potrdili prisotnosti virusov. Če pri divjih prašičih naletite na take spremembe, vas prosimo

di. Po več kot dveh desetletjih smo na inštitutu pregledali dve poginuli risinji. Prva žival je bila najdena kmalu po poginu, pri njej smo ugotovili močno shiranost, hudo garjavo in gnojno pljučnico. Truplo druge živali je bilo zelo razpadlo in neprimerno za nadaljnje preiskave. Kot vzrok pogina smo izključili mehanske poškodbe in poškodbe, povzročene s strelnim orožjem.

Pri nekaterih primerih ni bilo mogoče ugotoviti vzroka pogina ali slabega zdravstvenega stanja. V takih primerih je bila opravljena vsa dostopna diagnostika in posamično še nekatere druge dodatne preiskave, s katerimi pa vseeno nismo mogli ugotoviti vzroka bolezni. Starost materiala je še vedno glavni vzrok za manjši obseg diagnostike. Pri nekaterih primerih bomo specifične preiskave, zaradi velikih stroškov posamezne preiskave, opravili pozneje, ko bo na voljo več vzorcev. V ta namen vzorce primerno shranimo.

Če v svojih loviščih opazite oslabljen živali, živali s spremembami na telesu ter živali, ki se nenavadno obnašajo, vam svetujemo, da jih odstrelite in nam jih čim prej pošljete na pregled na veterinarsko fakulteto. Prav tako je pomembno spremljanje morebitnih poginov. Zaradi možnosti prenosa različnih bolezni prostoživečih živali na ljudi ter zanesljivejših rezultatov diagnostičnih preiskav svetujemo, da v pregled v najkrajšem mogočem času pošiljate zaprta oz. neočiščena trupla.

Za vsa morebitna vprašanja s področja zdravja divjadi smo vam na inštitutu na voljo osebno ali na tel. številkah (01) 47-79-196 in (01) 47-79-847 vsak delovnik od 7. do 15. ure.

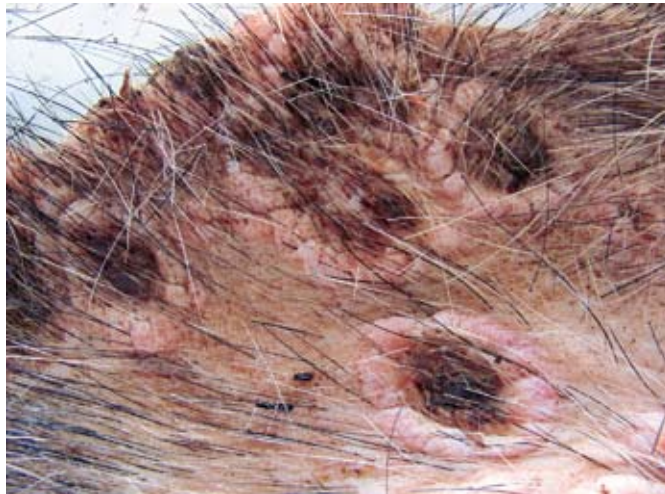
**Gorazd Vengušt,
Diana Žele**

Univerza v Ljubljani,
Veterinarska fakulteta,
Inštitut za zdravstveno
varstvo in gojitev divjih
živali, rib in čebel,
Gerbičeva 60,
1000 Ljubljana.

(Viri so na voljo pri avtorjih.)

Slika 4: Jelen – spremembe v koži nog zaradi delovanja zajedavca iz rodu *Filaroides*

Slika 5: Divji prašič – spremembe na koži – kraterji, neznan vzrok

Zahvala

Zahvaljujemo se LZS, ki ves čas tesno sodeluje z Veterinarsko fakulteto in omogoča neprekinjeno spremljanje zdravstvenega stanja. Posebna zahvala velja vsem LD in posameznikom, ki v preiskave pošiljajo trupla živali in nam tako omogočajo redno spremljanje ter stalen pregled na področju zdravja divjih živali v Sloveniji.

za vzorec spremenjene kože, ki nam bo omogočil nadaljnje preiskave.

Letos smo ugotovili tudi nekaj primerov hude garjavo, in sicer pri gamsu, risinji, volku in večjem številu lisic. V vseh primerih je bila bolezen izražena v izredno močni obliki in s številnimi zajedavci v vzorcu.

Letos lahko v Sloveniji poročamo o še enem izjemnem dogodku s področja spremljanja zdravstvenega stanja divja-

Vse preiskave divjadi, ki jih opravljamo na Inštitutu, so za LD brezplačne, zato vas pozivamo, da to možnost izkoristite. Pri ravnanju s trupli, ki jih nameravate poslati v preiskavo, uporabljajte zaščitne rokavice oz. si po končanem opraviilu razkužite roke. Če svežega trupla ni mogoče dostaviti v krajšem časovnem obdobju (okrog dva dni), vas prosimo, da ga zamrznete. Prosimo vas, da trupla živali po najdbi ali odstrelu v najkrajšem mogočem času pošljete zaprta oz. neočiščena na naslov: Veterinarska fakulteta Inštitut za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel Gerbičeva 60 1000 Ljubljana

Skrb za poljske jerebice po drugi svetovni vojni

Ceprav so lovci ves čas, odkar lahko spremljamo podatke o zastopanosti divjadi posameznih vrst, opozarjali na vse slabšo zastopanost poljskih jerebic, so se razmere bistveno spremenile po drugi svetovni vojni. Po nekaterih zapisih naj bi bile poljske jerebice za večino lovcev, razen lovcev v nižinskih loviščih, za lov nezanimiva vrsta. Zatrjevali so, da je strelivo zanje predrago, uspeh lova dvomljiv, mesa pa premalo. Sumili so, da so izginjale zaradi uporabe insekticida DDT. Med vzroki za zmanjševanje populacij so navajali še nenačrtno streljanje koristne divjadi med vojno, namnožitve *roparic*, ostre zime in poletne suše. Starejši lovci so obtoževali uporabo mineralnih gnojil. Za izboljšanje razmer so priporočali ureditev kritja (zasajanje neprimernih in manj rodovitnih predelov), krmljenje pozimi, uničevanje škodljivcev in zavarovanje krmišč s pastmi. Po sklepu Lovske zveze LRS bi morali lovci v loviščih postaviti krmišča in nabaviti primerno hrano, okrajne/območne lovske zveze pa o uresničevanju teh zahtev poročati osrednji lovski organizaciji. Lovce so pozivali, naj v jeseni odlovijo jerebice, jih čez zimo oskrbujejo doma in na pomlad spet izpustijo v lovišča. Ta metoda naj bi bila uspešna zaradi več dejavnikov: mogoče je bilo narediti selekcijo, izločiti *javlovke*, posamezne primerke pa zamenjati z jerebicami od drugod in tako *osvežiti kri*. Predlagani ukrepi so dajali različne rezultate. S Celjskega so poročali, da se kljub prepovedi lova in vestnemu uničevanju *škodljivcev* število jerebic ni povečalo. Posamezniki so dokazovali, da je dolgoletno varstvo jerebic nenaravno in napačno. Zavarovane jerebice naj bi izgubile strah pred ljudmi in postale lahek plen nelegalnih lovcev. Po njihovem mnenju

Foto: M. Vogrin

bi morali v omejenem obsegu ponovno dovoliti lov, da bi jerebice spoznale človeka kot svojega sovražnika. Podobnim poročilom sledimo tudi iz drugih krajev.

Povojni gojitveni ukrepi so bili omejeni na zimsko krmljenje, zato so v Lovcu redno objavljali nasvete za pripravo krme in ureditev krmišč. Pomembno je bilo reševanje gnezd v času košnje. Lovci bi morali poskrbeti za varnost jerebičjih gnezd ter uničevati gnezda srak in vran, odraslim vranam nastavljeni zastrupljeni jajca in uničevati *roparice* (kragulje, skobce, kanje itn.). Pozorni bi morali biti na otroke, ki so tudi uničevali gnezda. Posamezne lovske družine so poljske jerebice zavarovale.

V povojnih letih v Lovcu zasledimo več nasvetov za opravljanje odlovov. Poljske jerebice so odlavljali v loviščih z boljšo zastopanostjo in jih preseljevali v opustošena lovišča. Preselitev oziroma naselitev naj bi bila koristna tudi z gospodarskega vidika, zato bi naselitve morale spremljati akcije pokončevanja sivih vran. Ponekod so lovci organizirali sestanke in predavanja, na katerih so predstavljali koristi jerebic za kmetijstvo z

namenom, da bi tudi kmetje poskrbeli za njihovo varstvo.

Naseljevanje oziroma preseljevanje poljskih jerebic je sofinancirala Republiška lovska zveza. Odlov in preseljevanje je usmerjala posebna *Komisija za malo divjad* pri osrednji lovski organizaciji. Dovoljenja za odlov je izdajal Sekretariat Izvršnega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Praviloma je bilo 30 % odlovljenih jerebic namenjenih domačim loviščem, večina (70 %) pa za izvoz. Iz različnih vzrokov lovske družine nikoli niso opravile načrtovanega odlova. V lovni sezoni 1960/61 je na primer Sekretariat izdal dovoljenje za odlov 1.500 jerebic. Odlovili so jih samo 90, vse pa poslali v Vojvodino. Zaradi navedenih razmer se je zanimanje za naselitev jerebic zmanjšalo. Ko je leta 1962 Lovska zveza Slovenije ukinila regrese za naseljevanje divjadi, obveznega odlova jerebic ni bilo več.

Po naročilu Lovske zveze Slovenije so se s problematiko vzreje poljskih jerebic ukvarjali sodelavci Odseka za lovstvo na *Inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo*. Konec petdesetih let prejšnjega stoletja so lovcem priporočali *odstrel roparic* in urejanje remiz. Na

Inštitutu so se ukvarjali s poskusno umetno vzrejo poljskih jerebic. Jerebičarne so si uredile tudi nekatere lovske družine in gojitvena lovišča. Intenzivna gojitev naj ne bi bila problematična, saj da jerebice ne povzročajo škode, dobra zastopanost jerebic pa je bila pomembna za domače lovce in tudi za razvoj lovnega turizma. Z raziskovalnimi projekti, katerih namen je bil proučiti vzroke za zmanjševanje številčnosti in možnosti za nadaljnje gospodarjenje, so nadaljevali v osemdesetih letih. Rezultati raziskovalnih nalog v letih 1980, 1982 in 1985 so pokazali, da je eden od razlogov za zmanjševanje populacij izredno poslabšano okolje, vendar naj bi obstajale možnosti za uspešno gospodarjenje s poljskimi jerebicami tudi na intenzivno obdelanih kmetijskih površinah. Morali bi jim zagotoviti le minimalne pogoje v obliki remiz.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so začeli v Lovcu pogosteje opozarjati na slabšanje naravnih razmer in izginjanje značilnih življenjskih prostorov, pa tudi na povečanje števila lovcev, kar vse naj bi se odražalo v slabši zastopanosti divjadi. Lovci so še vedno

iskali rešitve v umetni vzreji, izboljšanju naravnih razmer, zatiranju divjega lova in *ro-paric*, večji disciplini lovcev in sodelovanju s kmetijstvom. Vse pogostejše so opozarjali na koristi od poljskih jerebic in priporočali biološke načine zatiranja škodljivih žuželk in plevelov. Najpomembnejša gojitvena ukrepa sta postala ohranjanje in vzdrževanje življenjskih prostorov za malo divjad. Kljub koristim (sto poljskih jerebic naj bi na dan uničilo 30.000 žuželk in do tri kilograme semen plevelov) kmetijci naj ne bi imeli razumevanja za njihovo varstvo.

Tudi med lovci ni bilo povsod dovolj zavzetosti. Čeprav so družine imele precejšna finančna sredstva, denarja niso porabile, lovišča so ostajala brez lovskogojitvenih objektov in brez jerebic.

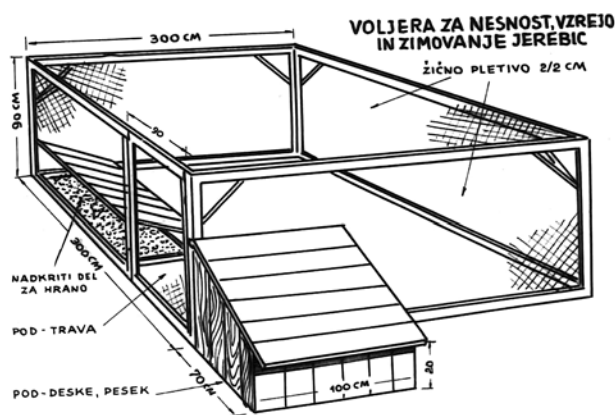
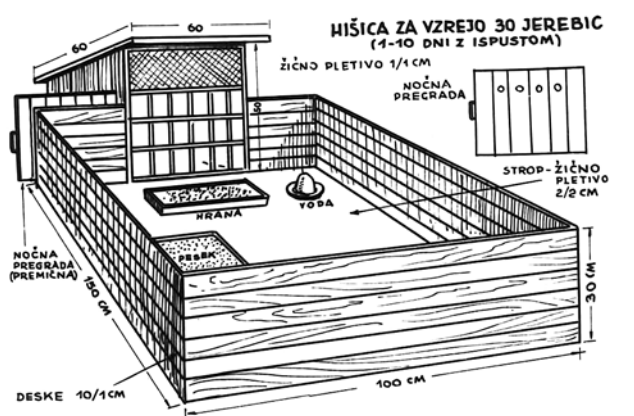
Najusodnejše spremembe za poljske jerebice so bile: prehod iz pozne v zgodnjo košnjo, strojne košnje, preusmeritev kmetijstva v živinorejo, monokulture, strojna obdelava polj, jesensko oranje in vedno večja uporaba agrokemičnih sredstev. Poleg že uveljavljenih gojitvenih ukrepov so lovci uvedli še dodatne. Prvi je bil prepoved lova v loviščih,

kjer jerebice niso dosegale t. i. bonitiranega števila, v drugih loviščih pa so omejili lov. Priporočali so umetno vzrejo. Naseljevanje naj bi usmerjale posebne gojitvene komisije, v katerih bi bili predstavniki lovskih družin in predstavnik območne lovske zveze.

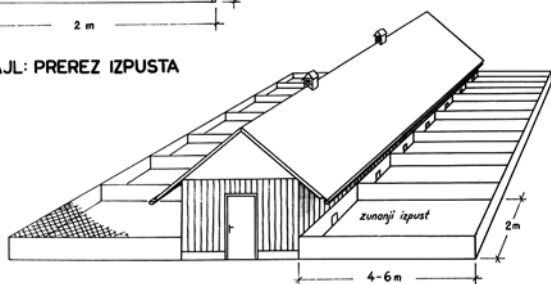
Zaradi tesne soodvisnosti med razvojem kmetijstva in zmanjševanjem številčnosti male divjadi je bilo nujno sodelovanje lovcev s kmetijci. Lovska zveza Slovenije je družine spodbujala k sklepanju samoupravnih sporazumov z uporabniki kmetijskih zemljišč. Z njimi naj bi zagotovili prostore za ureditev remiz, določili za divjad najmanj škodljive načine uporabe kemičnih sredstev, dosegli soglasje glede časa in načinov obdelave polj, zagotovili ohranjanje podrasti v nižinskih gozdovih, grmovju, živih mejah in podobno.

košnjo s pomočjo psov ptičarjev poiščejo gnezda pernatih divjadi, pa tudi kako ohranjati in varovati žive meje med polji. Kljub prizadevanjem za ohranitev jerebic so lovci že ob skromnem prirastku vedno znova zahtevali ponovno uvedbo lova.

Z gojitveni smernicami za obdobje 1986–1990 je bil odstrel jerebic dovoljen samo v loviščih, v katerih je živelo na hektarju površine do deset parov, vendar s pogojem, da so lovci najmanj 50 % načrtovanega odstrela namenili odlovu za naseljevanje jerebic v druga območja. Strokovna služba je priporočala trajno varstvo. Po njihovem bi jerebice kljub negativnim trendom z izboljšanjem razmer v naravi (ureditev remiz, boljše prehranske možnosti itn.) lahko gojili povsod. V letu 1987 so lovci našteali samo še 4.000

VELIKO POKRITO ZIMOVALIŠČE ZA JEREBICE

Načrt jerebičarne, ki so ga pripravili strokovnjaki lovskega oddelka Gozdarskega inštituta.

Plakat Varujmo naravo, ki ga je v 70. letih 20. stoletja izdala Lovska zveza Slovenije.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so se negativnim dejavnikom pridružile melioracije in arondacije. Na območjih, kjer so se razmere izboljšale, so se jerebice ohranile in ponekod celo razmnožile. Strokovna služba LZS je lovcem priporočila, naj se iz solidarnosti odpovedo lovu in tako omogočijo širjenje jerebic v sosednja lovišča. Na Lovski zvezi Slovenije so spodbujali naseljevanje jerebic iz umetne vzreje ali odlova v naravi. Posamezni lovci so še vedno opozarjali na potrebo po krmljenju, svetovali kmetom, kako kositi, da ne bi uničili jerebičjih gnezd, lovcem pa, naj pred

poljskih jerebic, uplenili so jih približno 800. Zatrjevali so, da so bile uplenjene ptice večinoma jerebice iz umetne vzreje. Večina lovskih družin naj bi poljske jerebice zavarovala. Poročali so, da se je število jerebic v krajih, kjer niso opravljali melioracij, povečalo. To naj bi bila tudi posledica prejšnjih naselitev (Koprsko, Štajerska), s katerimi pa so morali kljub spodbudnim rezultatom prenehati, saj na trgu ni bilo mogoče kupiti jerebic. Za leto 1988 je naselitev poljskih jerebic v Vipavski dolini načrtovala Zveza lovskih družin Gorica.

Dr. Romana Erhatic Širnik

Zanimive ugotovitve o večni temi – srnjad

V Švici, v kantonu Graubünden, z označevanjem srnjih mladičev srnjad spremljajo sistematično že več kot trideset let. Še posebno so zanimive ugotovitve, ki potrjujejo večjo prostorsko nestanovitnost srnjadi, kot menimo. Boljše poznavanje prostorske izrabe in vedenja srnjadi je toliko pomembnejše, saj je srnjad »jelenjad malega človeka« in vsakdanji kruh večine evropskih lovcev.

Z dobro organizirano švicarsko natančnostjo so vsako leto uspeli označiti od 200 do 370 mladičev, od začetka akcije pa skupno nekaj več kot 5.300 živali.

Za Švicarje je lov pomemben; od najmanj 16. stoletja šteje med državlanske pravice, od leta 1877 pa so v veljavi strogi zakoni, vključno z uveljavitvijo patentnega lova, ki zagotavljajo načelo obnovljivosti in trajnosti. V bistvu zdajšnji predpisi pomenijo posrečeno zmes med tradicionalnostjo in sodob-

nimi spoznanji o biologiji in ekologiji divjadi. Septembra številni kraji opustijo, saj se začenja štiritedensko obdobje lova na veliko divjad. Od leta 1998 je mogoče (in po potrebi) organizirati še dodatne love na srne in mladiče, kar naj bi preprečevalo krajevno preveliko namnoženost srnjadi.

Obdobje poganja srnjadi je povezano tudi z razmerami v okolju in razvitostjo rastlinstva. V Graubündnu je 80 % poganj v obdobju od 24. maja do 15. junija. Izjeme so pred omenjenimi datumi in po njih. Največ mladičev so označili v starosti okrog šest dni. Več kot polovico so jih našli zunaj gozda, vendar večinoma v oddaljenosti največ 50 metrov od gozdnega roba. Tudi »gozdne« mladiče so večinoma našli v petdesetmetrski oddaljenosti od gozdnega roba oziroma od stičišča z odprto pokrajino. Najbolj priljubljena mesta za poganje so na mestih z od 20 do 50 cm visokim rastlinstvom, vendar spet vedno v bližini gozdnega

roba. Najboljši predeli so »razprodani« in taka mesta znana že desetletja. Takoj ko se tako mesto »sprosti«, ga zavzame druga srna. Razpoložljivost takih mest je vsako leto drugačna, odvisno tudi od nadmorske višine (lege). Najbolj izkušeni in pri odkrivanju mladičev uspešni lovski čuvaji ocenjujejo, da je v srednjih legah v gozdu poleženih 50 % srnjih

mladičev, v višjih legah pa kar 90 %. V tistem času višinski travniki niso dovolj poraščeni, da bi omejevali bodisi toplotne izgube mladičev ali pa ponujali dovolj sence in kritja.

Mladiči pridobivajo na teži vse do pozne jeseni, nato v svoji prvi zimi shujšajo; srnjački izraziteje kot srnice. V naslednjo zimo mladice in lanščaki vstopijo s povprečno

Foto: T. Jamšek

Obdobje poganja mladičev srnjadi je odvisno od razmer v okolju in razvitosti rastlinstva.

težo 15 kg (tehtani iztrebljeni in z glavo). Zimska izguba teže ni več tako izrazita, če sploh doživijo zimo. V prvem mesecu izgubi življenje okrog 10 % mladičev, od tega več srnjačkov kot srnic. Prvi rojstni dan doživita dve tretjini letnika. Nato se izrazito odrazi smrtnost zaradi lova. Ob koncu lovske sezone je v Graubuendnu živelo le 45 % enoletne srnjadi. Leto pozneje je žive le še četrtnina v tretjem življenjskem letu, v naslednjih treh letih pa ne živi več 95 % istega letnika. Nekaj živali je

let zapusti rojstno območje in si poišče lastni bivalni okoliš. »Domoljuben tip« (zapečkar) vse življenje preživi v oddaljenosti manj kot kilometer od rojstnega mesta, selivski (pohodniški) tip pa se v povprečju oddalji več kot osem kilometrov. V raziskovalnem območju Graubuenden je v vsako od navedenih kategorij sodila polovica srnjadi.

Raziskovalce je tudi zanimalo, ali je izseljevanje kakor koli povezano s kakovostjo bivalnega okoliša ali splošno številčnostjo oziroma popula-

sami očitneje bolj nagnjeni k iskanju novega življenjskega prostora.

Pozno jeseni in v začetku zime se srnice podajajo na vedno daljše »izlete«, kar pa se v starostnem razredu enoletnih srn mladice le še stopnjuje. Že v začetku poletja, zlasti pa v času prska, nastajajo konflikti med materami srnami in hčerami mladnicami, ki se – vsaj nekatere le začasno – odselijo.

Odseljevanje je pogojeno z zavedanjem, pa tudi telesno razvitostjo. Ugotovili so, da se srnjad s težo od 15 do

rastlinsko manj prijaznih okoliših, bolj nagnjeni k odseljevanju. Ker je za najboljše mesta za poleganje velika konkurenca (in verjetno tekmovalnost), je odseljevalski sindrom mogoč in verjeten, ne pa še statistično potrjen. Slednje naj bi razkrila prihodnja markiranja.

Odseljevalska so tista območja, iz katerih se izseli presežek srnjadi. Nasprotje tega so območja priseljevanja, kjer je priselitev večja od odselitve.

Z markiranjem mladičev srnjadi nameravajo nadaljevati

Foto: M. Migon

doživelo tudi za srnjad »biblijsko starost«: najstarejši srnjak devet let in srna trinajst let.

Oddaljenost med krajem namestitve značke (markice) mladiču in krajem poznejše najdbe oziroma odstrela so poimenovali in ovrednotili kot t. i. »od/selitveno razdaljo«, ki je bila v povprečju za oba spola v povprečju 3,4 km. V tem povprečju so odkrili tudi zanimive izjeme. Lahko bi celo govorili o dveh značajskih tipih/zvrsteh srnjadi. »Selivski tip« v starosti od enega do treh

cijsko gostoto srnjadi. Zato so selitveno razdaljo proučevali v različnih letnih časih. Tudi nekateri »zapečkarji« so se poleti, drugi pa pozimi za nekaj časa odločili za daljše »izlete« in se nato vrnili.

Prometna nesreča je bila usodna za mladiča – srnico; verjetno je bila skupaj z materjo kar 50 kilometrov od kraja markiranja. Kot že navedeno, med odselitvenimi razdaljami obeh spolov ni bistvenih razlik. Srnjački so sprva v materinem spremstvu, pozneje tudi

18 kg izseli najdlje, zlasti še najmočnejše srne. Pri obeh spolih je odselitev pogojena vsaj s spodnjo telesno težo (razvitostjo). Mlad, telesno nadpovprečno razvit srnjak, težak 20 kilogramov ali več, si je lahko že kot lanččak izboril teritorij, ki ga bo poskusil braniti vse življenje.

Med zanimivejše sodi ugotovitev, da so v gozdu poleženi (gozdni) mladiči zvestejši kraju skotitve kot mladiči, poleženi na travnikih in poljih. Morda so tudi zato mladiči, poleženi v

z intenzivnostjo vsaj v višini 10 % odstrela. Dosedanja spoznanja kdaj, zakaj in kam vse se srnjad seli, so pripeljala do območnega načrtovanja in enotnejših načinov lova. Lovstvo mora slediti in uporabljati nova spoznanja o biologiji in vedenju divjadi, ne da bi se ozirali na meje lovišč! Kako nenavadno! Kako naravno!

Po: dr. **Christine Miller**, Lovska uprava Graubuenden, Švica; PIRSCH 17/2012

– povzel **Blaž Krže**.

Sestanek članic Koordinacijskega foruma CIC na Češkem

Kot je že v navadi, se na vsakem sestanku **Koordinacijskega foruma CIC za srednjo in vzhodno Evropo** na podlagi ponudb izbire gostitelja naslednjega sestanka vseh članic foruma (v nadaljevanju CIC CF). Na lanskem 12. sestanku CIC CF, ki je bil v Bratislavi na Slovaškem, sta bili ponudnici organizacije trinajstega sestanka po vrsti dve lovske zvezi oziroma dve Nacionalni delegaciji CIC, Češke in Madžarske. Ker je Češka posredovala ponudbo prej, smo se dogovorili, da bo organizatorica sestanka 26. oktobra 2012 Češka lovska zveza.

Z organizacijo smo začeli že v začetku poletja in tajnica CIC CF **Mateja Kuzma** se je povezala s tajnico Češke lovske zveze **Martino Novotno**. Sodelovanje med predsedstvom organizatorjev in obema tajnicama je bilo ves čas odlično. Mnogo vprašanj se je pojavljalo posebno glede teme sestanka, kajti vsak tak sestanek ima strokoven poudarek, ki mora posredovati odgovore na kar nekaj aktualnih strokovnih vprašanj, ki jih je potem mogoče prenesti v zakonodajo in tudi v splošno uporabo na terenu. Predavatelji so najpogostejše najpomembnejši strokovnjaki z državnih fakultet, zavodov in institutov. Tematika in predavanja so povzeta iz zadnjih znanstvenih ugotovitev in so temu primerno tudi predstavljena na ustreznih strokovnih in informativnih ravni.

Doslej se je na strokovnem področju že na dveh prejšnjih sestankih CIC CF (v Sofiji in v Bratislavi) zelo uspešno izka-

zal Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) ob podpori prejšnjega direktorja ZGS **Jošta Jakše**. ZGS je obkraj pripravil osnovni predlog in strokovni vprašalnik, na katerega so preostale delegacije pripravile odgovore in prispevale svoje predstavitev k tematiki.

Naš trinajsti sestanek članic CIC CF je bil – po predhodnem dogovoru med organizatorji in predsednikom CIC CF iz Prage – premeščen v bližino Brna, v območje Chriby, kjer smo se nastanili v penzionu Bunč. Cena namestitve je bila tam veliko sprejemljivejša.

Na pot na pomemben sestanek sva se odpravila **Toni Vrščaj** kot predsednik CIC CF in **Srečko Žerjav**, član CIC SLO ND, ki je obenem tudi podpredsednik FACE. Na pot sva šla odšla 24. 10. 2012 okrog 8. ure in se najprej napotila na obisk Lovske zveze Slovaške, kjer naju je prijazno sprejel generalni direktor dr. Imrich Šuba, ki je tudi podpredsednik CIC in podpredsednik CIC CF. Pogovarjali smo se o aktualnem sestanku na Češkem in predstavil nama je kinološki oddelek LZ Slovaške, kjer sva si z zanimanjem ogledala kar dve nacionalni pasmi lovskih psov, na kateri so slovaški lovci zelo ponosni. **Pavla**, tajnica direktorata LZ Slovaške, naju je spremljala na sprehodu po starem delu mesta Bratislave in nama razkazala nekaj mestnih znamenitosti. V popoldanskem času smo se skupaj z dr. Šubo odpeljali naprej na Češko, kamor smo prispeli zvečer. Tam smo se srečali s predsednikom CIC, **Bernardom Lozejem**, ki je iz Minske prispel malo pred nami. K naši mizi je povabil člane delegacije Lovske zveze Srbije, ki jo je vodil dr. **Zoran Popović**, ki je s seboj pripeljal tudi **Aleksandra**

Čeranića. Z njima je bila tudi delegacija LZ Vojvodine pod vodstvom predsednika **Milana Pažina** in podpredsednika dr. **Miloša Beukovića**.

Lovska zveza Vojvodine je članica CIC prek krovne organizacije LZ Srbije. Kot tretja »neodvisna od krovne LZ Srbije« pa se pojavlja tudi delegacija LZ Južne Srbije, ki ne želi biti članica krovne organizacije, zato so zahtevali individualno članstvo v CIC. Razlogi za začasen nesporazum oz. spor so po naši oceni premostljivi, če bosta le obe strani pokazali voljo za to. Po daljšem razgovoru z obema predsednikoma je **Bernard Loze** predlagal, kako bi skupaj složno sodelovali naprej. Če pa se ne bodo uspeli dogovoriti, jim je obljubil pomoč na sestanku CIC CF, ki bo marca letos v Makedoniji. Oba predsednika sta se strinjala s predlogom. Kmalu potem so se nam pridružili še češki prijatelji z generalnim sekretarjem Češke lovske zveze **Jaroslavom Kostečko** na čelu. Povedal je, da so bili v tistih dneh vsi funkcionarji precej zaposleni s političnimi težavami v češkem parlamentu ter se zato predsednik LZ Češke **Jaroslav Palas**, ki je obenem tudi član češkega parlamenta, naslednji dan žal ne bo mogel udeležiti sestanka.

Naslednji dan, 26. oktobra, je sestanek s pozdravom vsem udeležencem začel **Jaroslav Kostečka** kot predstavnik gostiteljice LZ Češke. Na sestanku, ki sem mu predsedoval podpisani, sem posebej pozdravil predsednika CIC **Bernarda Lozeja** in vse prisotne delegacije in njihove člane ter se gostiteljem zahvalil za sprejem. Predstavil je tudi program in urnik sestanka. Nato je **Bernard Loze** predstavil nove programe CIC in spregovoril o pomembnosti mednarodnega sodelovanja za lovske organizacije in medsebojske odnose ter sodelovanje na strokovnih ravni varstva divjadi.

Sestanka se je udeležilo osem delegacij evropskih LZ in nacionalnih delegacij CIC: **Češke, Slovaške, Madžarske, Bolgarije, Slovenije, Srbije, Rusije** ter delegacija **FACE** v sestavi: **Srečko Žerjav**, kot podpredsednik, in osebna odposlanka **Angusa Middletona**, direktorja **FACE**, **Yasmim Hammerschmidt**. Oba sta imela po dvajset minutna referata v sklopu strokovnega programa divjadi.

Nato smo na predlog češke LZ sprejeli glavni tematski program dnevnega reda:

1. Kmetijska politika 2014–2020,
2. Mala divjad in upravljanje z

njo v državah srednje in vzhodne Evrope,

3. Ocenjevanje trofej divjadi. Po opravljenih prvih dveh točkah dnevnega reda smo na pobudo češke delegacije in s podporo še nekaterih udeležencev sprejeli sklep pod 3. točko, naj se do naslednjega leta, ko je v načrtu revizija Rdeče knjige glede ocenjevanja trofej, še ničesar ne spreminja glede Pravilnika o ocenjevanju trofej.

Komisija za sprejem resolucije je sprejela še štiri pomembne sklepe, ki bodo lahko podlaga za spremembo zakonodaje in splošno uporabo na področju kmetijstva ter upravljanja z malo divjadjo.

1. *Ekologizacija kmetijskih površin ne more biti samo stvar lovstva, ampak tudi interes celotne skupnosti.*

2. *Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti morata biti zajeta kot rdeča nit v zakonodaji več področij.*

3. *Agrokulturno gospodarjenje uporablja ekološki sistem upravljanja, zato mora biti to temu primerno finančno podprto (subvencionirano).*

4. *Nujno je podpirati raziskave ekoloških meril v vseh specifičnih razmerah.*

Naštete štiri točke resolucije naj bi bile tudi kot temelj vnesene v zakonodajo in splošno uporabo.

Na koncu je bil objavljen še gostitelj štirinajstega sestanka članic CIC CF S/V Evropo, ki bo marca 2014 v Makedoniji. Glavna tema bosta **Ris (Linx linx)** in **Lovni turizem**.

Sestanek se je končal v poznih popoldanskih urah z objavo sprejete resolucije.

Zvečer je **Jaroslav Kostečka** povabil vse udeležence na obisk vinske kleti Jelinek na pokušno vin in odlično večerjo.

Naslednje jutro smo se po zajtrku poslovili od gostiteljev in se odpravili domov.

Zahvaljujem se vsem organizatorjem in sponzorjem (LZS, Zavarovalnica Tilia in Triglav, GH holding), ki so omogočili udeležbo slovenske nacionalne delegacije CIC na tem pomembnem sestanku. Zahvala velja tudi članu naše delegacije CIC in podpredsedniku **FACE Srečku Žerjavu** za kakovostno predavanje o mali divjadi in kmetijski politiki v Sloveniji in obema tajnicama, **Martini Novotni** iz Češke in naši **Mateji Kuzma** za odlično pripravo in organizacijo sestanka.

Toni Vrščaj,
predsednik slovenske
nacionalne delegacije CIC CF

Na kratko iz tujega tiska ...

ZDA: V močvirnatih predelih zvezne države Florida, ki so znani pod imenom Evergelades, je v prejšnjih nekaj letih nastala prava eksplozija številčnosti indijskih pitonov. Zato so se pristojne oblasti odločile za drastične ukrepe, s katerimi želijo zelo, predvsem pa hitro zmanjšati število omenjene vrste kače. Zato so razpisali tekmovanje z imenom »2013 Python Challenge«, na katerem bodo osebo, ki bo ujela najtežjega pitona, nagradili z denarno nagrado v višini 1.000 US\$; osebo, ki bo ujela največ pitonov, pa z denarno nagrado v višini 1.500 US\$. Poznavalci ocenjujejo, da se bo tekmovanja, ki se je začelo že sredi januarja letos, udeležilo več kot 650 poklicnih lovilcev kač in amaterjev. Strokovnjaki tudi menijo, da se je številčnost omenjene kače, ki so jo pripeljali iz južne Azije, v zadnjih letih povečala na okrog 10.000 primerkov. Izjemno velika številčnost indijskih pitonov se že zelo odraža na številčnosti populacij nekaterih domačih živalskih vrst, saj so populacije rakunov, oposumov in avtohtonih risov že skoraj iztrebljene.

(Jagen Weltweit Internet)

Zambija: Pristojna ministrica za turizem je konec januarja letos sporočila novico o prepovedi lova na leve in leoparda, kar je sicer v nasprotju z vsemi rezultati raziskav in spremljav o stanju populacij obeh velikih vrst mačk, ki v tej afriški državi potekajo že vrsto let. Prepoved lova na omenjeni vrsti velikih mačk bo po mnenju strokovnjakov zelo prizadela obe populaciji, predvsem zunaj velikih narodnih parkov. Kar 50 % habitata obeh vrst v Zambiji namreč leži zunaj zavarovanih območij, kjer pa domače prebivalstvo nad prisotnostjo obeh vrst še zdaleč ni navdušeno. Lov na velike mačke je, poleg denarja za vzdrževanje habitatov in varstvo obeh vrst, prinesel določene dohodke tudi lokalnemu prebivalstvu. Po ocenah strokovnjakov je dosedanji lov na leve v Zambiji sicer potekal po načelih trajnosti in ni ogrožal populacije.

(Jagen Weltweit Internet)

Rusija: Zaradi naravnost alarmantnega stanja, povezanega z izjemno veliko številčnostjo

Foto: M. Krapež – Diana

Švedski vodniki lovskih psov, usposobljeni za iskanje ranjene divjadi, so stavkali zaradi državne politike upravljanja z volkovi. Zaradi volkov beležijo velike izgube med svojimi psi, ki jih pri delu pogosto napadejo in ubijejo.

volkov v republiki Sahi (Jakutija), ki sicer leži na daljnem vzhodu te države, so se pristojne oblasti odločile za izdajo dovoljenja za lov na volkove. Škoda zaradi volkov, predvsem na domačih živalih, se je v zadnjem času izjemno povečala in dosega številko več milijonov evrov. V tej republiki številčnost volkov ocenjujejo na več kot 4.000 živali, z intenzivnim lovom pa naj bi jo zmanjšali na okrog 500 živali. Trije najuspešnejši lovci na volkove bodo od republike tudi denarno nagrajeni z nagradami v višini 100.000 rubljev. Izdano dovoljenje za lov volkov je začelo veljati sredi januarja letos in bo veljalo tri mesece. Lani so v tej republiki ulovili 730 volkov.

(Jagen Weltweit Internet)

Francija: V bližini kraja Chantilly, na severu države, so opazovali in tudi fotografirali nenavadno vedenje odrasle divje svinje, kar je bilo tudi objavljeno v njihovi lovski reviji Chasse Gestion Grande Faune. Omenjena odrasla svinja je namreč napadla drugo, ki je bila v gnezdu s svojimi pred nedavnim skotenimi mladiči. Med obema svinjama je nastal glasen in na videz dokaj resen spopad. Po tem dogodku se je svinja s svojimi mladiči umaknila v gozd, medtem ko je svinja, ki je sicer

napadla, v rilcu odnesla enega od mladičev.

(Jagen Weltweit 6/2012)

Švedska: Vodniki lovskih psov, usposobljeni za iskanje ranjene divjadi, ki so sicer organizirani v posebni organizaciji, ponovno stavkajo in ne nameravajo več opravljati te aktivnosti. Iskanje ranjene divjadi, predvsem zaradi prometnih nesreč, je sicer v pristojnosti policije, vendar so to nalogo morali večinoma opravljati ravno omenjeni vodniki s svojimi izšolanimi lovskimi psi. Stavka je organizirana zaradi nestrinjanja s politiko upravljanja z velikimi zvermi – predvsem z volkovi – v tej skandinavski državi. Po njihovem mnenju so rezultat napačnega upravljanja z volkovi tudi izjemno velike izgube med njihovimi lovskimi psi, ko iščejo ranjeno divjad. Tako so od avgusta leta 2007 naprej zabeležili izgubo več kot 120 izšolanih lovskih psov, ki so jih pokončali volkovi; pri tem so upoštevane zgolj izgube, ki jih je priznala tudi država in zanje izplačala odškodnine. Največ takih izgub je bilo izplačanih v pokrajini Värmland (33), sledita pa Dalarna (28) in Gävleborgs (24). Čeprav je pristojni minister obljubil večje angažiranje in sprejem ustreznega načrta upravljanja z volkovi v državi, pa vodniki nameravajo

nadaljevati s stavko, dokler zadeve ne bodo uredili. Omenjeni švedski vodniki lovskih psov za iskanje ranjene divjadi sicer na leto opravijo več kot 40.000 iskanj, kar priča o njihovi požrtvovalnosti.

(Jagen Weltweit 6/2012)

ZDA: Tudi pri njih je populacija divjih prašičev v zadnjih letih naravnost eksplodirala. V začetku so se divji prašiči pojavljali zgolj v jugovzhodnih predelih ZDA, predvsem v zveznih državah Kalifornija in Havaji. V zadnjih dvajsetih letih pa se je populacija številčno in prostorsko zelo razširila v smeri prek severovzhoda in srednjega zahoda. Zaradi izjemno velike številčnosti in številnih težav, ki izhajajo iz tega, celo številne naravovarstvene organizacije zahtevajo zmanjšanje številčnosti te vrste. Tako so podali številne predloge za podaljšanje lovnih dob in tudi za popolno odpravo vsakršnih pravil pri lovu na divje prašiče. Znani so že številni »lovi« na divje prašiče s pomočjo helikopterjev, organizirali pa so celo šolanje posebnih enot za tak lov s pomočjo helikopterjev. Strokovnjaki sicer številčnost divjih prašičev v ZDA ocenjujejo na več kot pet milijonov živali.

(Jagen Weltweit 6/2012)

Pripravil: mag. Janko Mehle

Skoraj ga ni med vso slovensko ali, če hočete, med vso svetovno elitno lovsko tovarišijo, ki ga ne bi vsaj enkrat samkrat prijel, vsaj malo, da bi imel med lovskimi trofejami tudi najbolj spoštovano in zadnja leta zavarovano zver, kralja gozdov, medveda. Pa ne kar vsakega, ampak pravega, do katerega pa je, zaradi ostrih omejitev pri odstrelu, ki se ravna strogo po odločbah MKO in po LUO, težko priti. Tako kot vsi podobni sem si tudi jaz zaželel tako trofejo.

Lovec sem že dvanajst let in zavedam se, da še nimam res vsega pravega lovskega znanja. Zato sem se o lovu na medveda najprej malo pozanimal in postopoma pridobil veliko »izredno koristnih« informacij. Pa sem dobival tudi takšne: »Ja, daj no, to samo nekaj-

poslušala veter, ki ga tam ne manjka v nobenem letnem času. Za trenutek sem zatisnil oči, ko sem nenadoma zaslišal še nekoliko izrazitejši šum od vetra. Ko sem odprl oči, sem ugotovil, da je prijatelj Goti izvedel manever mokrenja vznožja najine preže. Bil je prehitel in komaj sem dojel, kaj se dogaja; pa prepozno! »Vsaka čast,« sem mu rekel in oba sva se strinjala, da medveda tisti dan najverjetneje ne bo ... Ko sva z avtom zapuščala pogorje Krima, sva na odseku poti, ki vodi proti Iški iz smeri Gornjega Iga, zaprla pot medvedki in dvema mladičema. Medvedka je bila na levi strani avtomobila, oddaljena dobesečno le pol metra, mladiča pa sta se trudila na desni strani avtomobila splezati na dvignjen rob ceste. »Pejt mal rikverc,« je rekel Goti in sem ga ubogal. Vzvrtno sem previdno zapeljal

stricu v pogovorih nikoli ne zmanjka, sem se prijel za rob klopi, da bi vstal in bi se odpravila v dolino. Toda naenkrat sem ga zagledal. »Mat'r vola ...« sem zabrundal in skoraj okamnel, hkrati pa dregnil strica. Kaj se mi je takrat podilo po mislih, se verjetno nikoli ne bom spomnil. Srčni utrip se mi je sunkovito pospešil na slišno frekvenco. »Dober bo ...« mi je šepnil stric. Od roba se je medved že pomikal proti koruznim storžem, ko sem se spomnil, da bi bilo verjetno dobro pripraviti puško za natančen strel. Kako mi je v popolni tišini to uspelo storiti, še vedno ne vem. Ko se je medved postavil za smreko, se mi zdaj zdi, da je tam stal vsaj dva dni; tako se mi je vlekle. Končno se je le pomaknil na prosto strelno linijo. Oddaljen je bil okrog 50 m in že sem bil na tem, da sprožim, ko je stric zaše-

ŠTEFAN GORENČIČ

Petra, na medveda bi šel ...

krat 'nafutraš', pa ga imaš, no!« Ali pa: »Koruzo moraš dobro skuhat, pa fino meda dej not, pa ga maš takoj; se ne more upret!« Mi je eden od starejših jagrov rekel: »Okol in okol preže, kjer sediš, moraš obesit ribe, veš, da te v nos ne dobi – pa fajn nabaš žakle, men jih je ena zrihtala, k na tržn'c' dela.« No, vsak, ki je medveda že resno lovil, ve, da pri taki zadevi ni čisto vse tako ... Ne morem si kaj, da od vseh doživetij, ki sem jih doživel na mnogih izhodih pri lovu na medveda, ne bi opisal vsaj nekaterih, ki so se mi zares trdno zasadili v spomin.

Takoj naj zapišem, da sem svojega medveda lovil zelo dolgo. In danes se za potrpljenje najprej zahvaljujem svoji družini, saj me v tistem času skoraj ni bilo več doma ... Vsi so me imeli »poln kufer«, saj sem v tistem času zelo veliko govoril le o medvedu. Lovil sem v revirju Šešer, ki je osrednji del lovišča moje LD Tomišelj. Med vsemi jutranjimi, nočnimi in večernimi lovi me je enkrat moj dober prijatelj in harmonikar Goti, ki je tudi lovec, vprašal, če bi se mi lahko pridružil na enem od lovov. Seveda sem ga brez oklevanja vzel s seboj. Dejal mi je, da še ni videl medveda na manjšo razdaljo od sto metrov. No, midva sva tisti večer na Malinovcu, kot se imenuje predel lovišča neposredno pod vrhom največjega hriba v Sloveniji – Krimom, v katerem sem sprva lovil, v glavnem

na »varno« razdaljo in nato sva približno deset sekund lahko še uživala v prekrasnem pogledu na vse tri živali in videla, da je mladičema le uspelo premagati dvignjen rob cestišča in izginiti v temno noč. Čez nekaj minut, ko sva se že peljala po poljski poti proti moji domači vasi, sva se spomnila, da bi dogodek lahko celo dokumentarno fotografirala. Izjemen doživljaj, zgodba, ki mi bo za vedno ostala v spominu!

Pa je prišel tudi dan D, ko sem iz službe odšel malo prej in poklical strica Mirka, ki je glavni krivec za mojo ljubezen in strast do lova. Strinjal se je, da bi na Šešer odnesla nekaj storžev koruze, saj tam lahko krmimo, in da bi preverila stanje okrog krmišča za zvečer, ko bom tako kot mnogokrat spet pred ženo moledoval za izpust (samega sebe) na jago. Že ko sva se pripeljala na dovozno pot in iz prtljavnika vozila vzela koruzo in nekaj doma na hitro pobranih jabolok, sem, še vedno ne vem zakaj, vzel puško in odšel proti krmišču. Tam je bilo vse mirno, nič nenavadnega. Nekaj sledi srnjadi, nekaj medvedjih stopinj in še stara sled prašiča. Ko sva raztresla pogrinjek, sem predlagal krajši počitek na preži. Prižgal sem si cigareto in razmišljal, katere hlače bom zvečer oblekel za na lov, saj mi je žena vse oprala in so bile mokre. Na smeh mi je šlo, ker sem pomislil, da je to verjetno storila nalašč. Ko sva se smejala opisovanju okoliščin, ki jih tudi

petal: »Zdaj!« Meni se je zdelo, kot bi se mi zadril na ušesa. Počasi sem vlekel petelina, vse dokler ni iznenada počilo. Medved se je zdrznil in odskočil, nato pa v počasnem teku zapustil krmišče in jo mahnil naravnost v hrib, preden sem se spomnil še enkrat napolniti puško in ponovno streljati. Pozorno sva poslušala pokanje vej, dokler ni vse popolnoma utihnilo in sem se spomnil, da bi lahko ponovno začel dihati. S spremljevalcem sva se spogledala in stric je izustil tisti stavek, ob katerem mi gre še vedno na smeh: »Ja, pejt zdejt pogledat', kam je šou!« Seveda se je le šalil, toda v bistvu sem se prav tako resno zavedal, da bova nekako le morala počasi oditi pogledat na nastrel in ugotoviti, kako je z medvedom, ki sem ga očitno zadel. Nisem še prišel povsem k sebi, ko je stric poklical po telefonu prijatelja, iskalca obstreljene divjadi, ki ima za seboj že kar nekaj primerov iskanj (in tudi uspešnih) medvedov. Ko sem nato tudi sam v poznem popoldnevu po telefonu obveščal o dogodku našega gospodarja in starešino naše LD, je stric že zapuščal prežo in jo mahal proti avtomobilu, jaz pa sem mu tesno sledil. Med vožnjo mi je razložil, da bova šla v dolino, kjer se bomo sestali s prijateljem kinologom, ki bo s seboj pripeljal psa, da bomo odšli pogledat na nastrel in morda v bližini našli medveda – že mrtvega ali pa ugotovili, da je le ranjen.

No, lahko se še enkrat javno zahva-

lim Dejanu za njegov hiter odziv in pomoč njegovih psov, ki so zdaj, ko to pišem, postali že tudi moji zelo dobri prijatelji. Tisto popoldne in večer mi je dokazal, da je v krvosledniški panogi pravi lovec - mojster, vodnik, ki mu ni para. Predvsem pa sem spoznal, da ima odlično izšolane in uporabne pse za takšno delo. Še več, po vsem, kar sem imel čast opazovati, sem bil tako navdušen, da sem si pozneje tudi sam nabavil psa enake pasme, kot je njegov – slovaškega kopova. Zdaj so tudi zame ti psi zakon! Izredno so čutni, vsestransko uporabni, imajo pa še vrsto drugih lastnosti, zaradi katerih sem jih vzljubil. **Dejan Poljanšek** mi je takrat, na stričvo prošnjo, požrtvovalno prišel takoj na pomoč, da bi mi s svojimi psi **Blekom** (slovaški kopov), **Ajdo** (nemško lovsko terierko) in mlado **Gino** (resaso jazbecarko) pomagal poiskati medveda.

Ko sva mu s stricem opisala celotno »zgodbo«, ki se je zgodila do našega srečanja, vključno s tem, kako se je medved odzval ob strelu in kam jo je po strelu ubral, s kakšno kroglo in kalibrom sem streljal, smo se z avtomobili počasi odpravili na dovozno pot, ki vodi do lovske preže, kjer sem streljal, nato pa še počasneje na mesto nastrela. Od strela je preteklo že več kot štiri ure, vendar se na moje začudenje Dejanu še vedno ni nikamor mudilo ... Pomiril me je z besedami: »*Ce si ga le dobro zadel, bomo prišli do njega, sicer pa bomo ocenili, kaj se bo dogajalo naprej!*«

Na nastrelu ni bilo z očmi ugotoviti ničesar, kar bi dokazovalo, da je medved res zadet. Niti dlake nismo našli, kaj šele kakšne krvi! Psi so medtem mirno ležali (bili so odloženi na prosto) in le z očmi spremljali, kaj počne njihov vodnik. Malo v šali, morda pa tudi zares, me je vodnik vprašal, če sem res prepričan, da sem streljal na medveda ali gre le za pojav fatamorgane; to se lahko zgodi zaradi velike želje, ker medveda že tako dolgo »jagam« ... V blatu, kjer je stal medved, namreč res ni bilo videti ničesar; ni bilo opaziti njegovih odtisov šap, zato sem verjetno že začel kazati prve znake obupa. Nato so na vrsto prišli psi.

Blek (kot alfa pes) je ovohaval nastrel in tudi močno potegnil v smer pobega medveda. Počasi smo mu sledili preostali. Občudoval sem Dejanovo potrpežljivo in mirno delo s psi, ki so mu delali kot »poezija«. Ob takim pogledu so mi v trenutku izginile iz glave vse skrbi. Takoj sem opazil in začutil, da imajo vsi skupaj za seboj že veliko izkušenj s takimi in podobnimi primeri. Moram pa napisati, da sem nekje na sredini dokaj počasnega iskanja, po kakšnih dveh kilometrih, že rahlo

obupaval in razmišljal, kam bom odšel preverit stanje moje puške, saj sem bil že skoraj prepričan, da sem medveda zgrešil. Kmalu pa se je zadeva v trenutku spremenila.

Po polnem iskanju mi je vodnik pred menoj zaklical, da je pravkar našel razprskano zemljo, kot bi jo razpraskal smnjak, kar da je znak, da je medved res zadet. Že v naslednjem trenutku je Dejan izginil za skalovjem. Kmalu je našel prvo kapljo krvi. Upanje, da ga morda le najdemo, se mi je vračalo iz minute v minuto. Ajda, ki je pri zasledovanju iskala prosto, je naenkrat, kakšnih sto metrov pred nami, začela srdito lajati na mestu. Tedaj je Dejan s slednega jermena izprčil tudi kopova, ki je takoj stekel Ajdi na pomoč. Dlake so se mi dvigale pokonci, ko smo med pasjim laježem zaslišali tudi srdito in glasno medvedovo rjojenje. Dejan je pomirjujoče povedal, da gre zdaj naprej – on, sam, da bo medveda skušal umiriti s strelom. Le on; zaradi varnosti njegovih psov.

Minute so se vlekly v nedogled, s stricem nama je adrenalin narastel do skrajnosti. Naposled sva se tudi midva približala smeri laježa. Zagledali smo prizor: kako psa napadeta medveda, ki se je izpod podrte jelke zaganjal vanje in skušal zgrabiti katerega. Prav prizor je bil tudi razlog, da sem se sploh spravil k pisanju. Takega prizora namreč ne vidiš niti v filmu; nikoli v svojem življenju ga ne bom pozabil!

Ko je naenkrat odjeknil strel, je nenedoma, od nikoder, zapihal rahel veter. Prva stvar, ki mi je takrat prišla na misel, je bila: »*Dušo mu jemlje.*« A v naslednjem trenutku je veter nenadoma tudi ponehal. Oči so se mi orosile; toda takoj, ko sem to opazil, sem izstopil iz osebnega šoka in pogled usmeril na Dejanovo psa, ki sta bila v naslednjem hipu na medvedu in ga grabila z zobmi. Sreča, da je natančen strel iz Dejanove risanice medvedu v hipu vzel življenje,

sicer ne vem, kaj bi bilo s psoma ... Na koncu je na pomoč pritekla tudi šestmesečna Gina, ki prav tako ni kazala nobenega strahu do veličanstva naših gozdov. »*Končano je; medved je mrtev,*« je rekel Dejan, mi prvi čestital k lovskeму blagru in mi poklonil priložnost, da sem bil v naslednjem trenutku sam ob medvedu – najsrečnejši človek na svetu ...

Toda čakalo nas je še težko spravo živali do lovskega doma. V gozdu se je tedaj začel spuščati mrak, ko pa smo medveda prepeljali v lovski dom, je naokrog vladala že trda tema. Zelo zanimiva so bila osebna ugibanja lovcev o teži medveda, za katerega se je izkazalo, da je medvedka, težka 88 kg. Zanimiv je bil tudi postopek natančnih uradnih biometričnih meritev medvedke po dolgem in počez.

V lovske domu sem takrat prvič zaigral na harmoniko, ki mi jo je izdelel prijatelj Goti. Seveda smo s solovci, ki so si prišli ogledat medvedko in mi izrekli lovski blagor, popili kar nekaj rujne kapljice in se o lovskih prigodah pogovarjali še dolgo v noč.

Vse dogodke, ki sem jih doživel in jih še vedno podoživljam, lahko strnem v čisto kratek končni stavek, ki pove vse: Rad imam naravo in neizmerno ljubim lov!

Medtem ko sem razmišljal o tem, da svojo zgodbo podelim tudi z vami, sva z stricem ugotovila, kje se proti večeru pase jelenjad ... Ko pridem iz službe domov, sem že nemiren. Ko pogledujem proti mojemu še mlademu psu Ahilu, vsak dan znova ugotovim, da tudi on gleda mene z velikim pričakovanjem in željo v očeh. Nato vsakič ponovno zberem ves pogum, ki ga premorem v tistem trenutku, stopim k ženi in ji z velikim cmokom v grlu izdavam: »*Petra, na jelena bi šel ...*«

Kaj mi odvrne, je pa že druga zgodba ...

PRESEDNIKOVA BESEDA

Naši novi člani in obiski spletnih strani LZS

Prostovoljnost, enakopravnost in spoštovanje volje večine so temeljni poudarki delovanja društev in tudi lovskih družin (LD). Zakaj to poudarjam, saj jih v nekoliko drugačnih besedah najdemo tudi v besedilu Etičnega kodeksa slovenskih lovcev? Zato, da se jih večkrat spomnimo, da nanje ne pozabimo in predvsem, da jih upoštevamo pri vsakodnevem delu in sporazumevanju. In to prav zdaj, ko večina lovskih družin sprejema nove člane v naše vrste. Nekatere LD so sprejeme opravile že ob koncu minulega leta v okviru izrednih občnih zborov in so zdaj novi člani že vpisani v aplikacijo LISJAK, druge jih bodo sprejemale na rednih letnih OZ ali še pozneje. Za nove člane in zlasti tiste, ki želijo »prestopiti« iz ene LD v drugo, so izredni občni zbori veliko boljše rešitev kot pa sprejem šele marca. Posledično se nemalokrat namreč dogaja, da morajo ti člani poravnati dve članarini in se kljub temu zaplete še pri izpisnici ipd. V januarju 2013 je bilo tako vpisanih osemdeset novosprejetih članov. Stanje članstva je bilo 31. 1. 2013 po podatkih iz LISJAKA 20.729 članov. Številčnost se zmanjšuje, pričakovati pa je, da se bo povečala nekje do aprila letos.

Vprašajmo se, kje so vzroki, da ni več zanimanja za lovstvo med mladimi. Kot je znano, smo pred leti ustanovili delovno skupino Mladi, ki je pripravila program posameznih aktivnosti (in jih še pripravlja) in jih tudi uspešno izvaja, zato sem večkrat delovno skupino in vse njene člane tudi pohvalil. Toda tudi skupina Mladi ni »čarobna palčka«, da bodo mladi trumoma vstopali v naše vrste. Res je v marsikaterem kraju LD gonilna sila na različnih področjih družabnega življenja. Tam imajo po navadi lovske družine veliko članov, tudi veliko prošenj za vstop v naše vrste. Zavedati se je treba, da so izmed pomembnih meril za vstop v naše vrste prav dobri tovariški odnosi znotraj določene LD. Vemo, da je treba ob sprejemu novih pripravnikov določiti mentorja, pripraviti program praktičnega dela, redno poročati o opravljanju programa in pred napotitvijo na teoretični del opravljati tudi praktični izpit v lovski družini. Žal ugotavljam, da je ponekod praktični izpit v lovski družini skoraj neznanka ali nekaj »ne bodi si ga treba«. Ali pa: »Ker se v LD s pripravnikom nismo kaj dosti ukvarjali, ga bo že komisija vrgla.« Ker pa pripravnik obvlada teorijo, ga komisija »ne vrže« in zato nastanejo v LD težave. Že smo pri disciplinskih postopkih, ki pa ne smejo biti edino orodje za vzdrževanje reda in discipline v LD, ampak res skrajni nujni ukrep.

Za teh nekaj stavkov sem menil, da je potrebno, da jih napišem, sploh v sedanjih razmerah na področju pripravnštva.

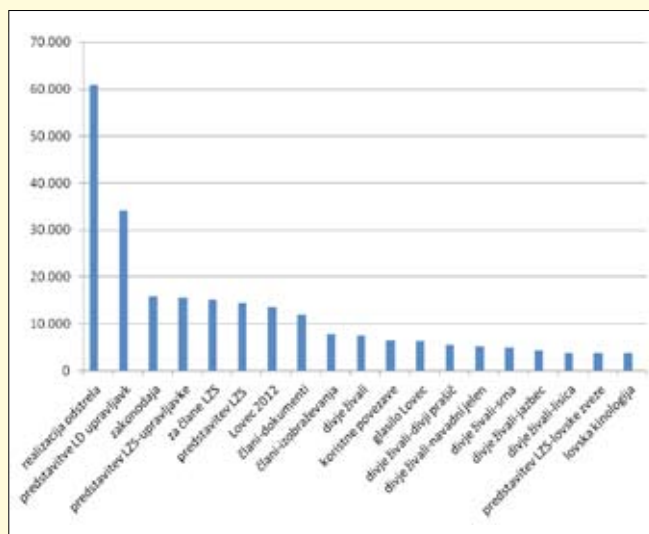
Velikokrat govorimo o našem LIS – Lisjak. O mnenju udeležencev enega izmed Slovenskih lovskih dnevov sem že pisal, kjer sem ugotavljal, da lovci Lisjaka bolj malo uporabljajo in poznajo, prav tako tudi naše spletne strani. V dodani **preglednici** in **grafu** predstavljam nekaj podatkov za leto 2012, kjer so prikazani podatki najbolj obiskanih naših spletnih strani. Naše spletne strani so bile lani obiskane 96.020-krat.

Iz preglednice lahko opazimo, da je lovce najbolj zanimala članska spletna stran, ki se nanaša na uresničevanje načrtovanega odstrela. Takoj za tem je bila najbolj obiskana spletna stran, ki se nanaša na predstavitev lovskih družin – upravljavk lovišč in še za tem – zakonodaja. Od divjih živali so obiskovalce najbolj zanimali: divji prašič, jelenjad in srnjad; celo jazbec je izkazal zavidljiv obisk. Iz teh podatkov še nismo posebej analizirali uporabnikov, kar pa bomo storili v prihodnje v kakšnem obširnejšem sestavku.

Preglednica 1: Najbolj obiskane spletne strani LZS

STRAN	OBISKI
Realizacija odstrela	60.941
Predstavitev LD upravljavk	34.071
Zakonodaja	15.863
Predstavitev LZS – upravljavke	15.630
Za člane LZS	15.053
Predstavitev LZS	14.345
Lovec 2012	13.640
Člani – dokumenti	11.902
Člani – izobraževanje	7.841
Divje živali	7.573
Koristne povezave	6.424
Glasilo Lovec	6.301
Divje živali – divji prašič	5.504
Divje živali – navadni jelen	5.238
Divje živali – srna	4.943
Divje živali – jazbec	4.328
Divje živali – lisica	3.717
Predstavitev LZS – lovske zveze	3.769
Lovska kinologija	3.691

Graf 1: Obisk spletnih strani LZS

V mojem mesečnem prispevku želim opozoriti predvsem na:

- pravilne postopke sprejemanja v članstvo LD in na ureditev mentorstva ter na izvajanje ustreznega programa praktičnega dela ter končnega izpita v LD,
- na medsebojne odnose, ustvarjanje pozitivnih odnosov v LD, spoštovanje Etičnega kodeksa slovenskih lovcev,
- doslednejše evidentiranje in vodenje podatkov v aplikaciji Lisjak, saj lovci podatke uporabljamo v različnih okoliščinah,
- na večkratno obiskovanje spletnih strani LZS, saj so naše spletne strani pomemben člen za sprotno informiranje lovcev in zunanje javnosti.

V pripravi so predlogi LNL lovišč, LUO ... Lovci imamo tu svoje mesto in vlogo. Izkoristimo to in pokažimo naš vpliv pri načrtovanju. Vse naj bo na strokovnih temeljih.

Mag. Srečko Felix Krobe

Divja mačka – *Felis silvestris*

Seminar LZS o vodenju disciplinskega postopka v LD pritegnil številne udeležence

Vodenje disciplinskega postopka v lovski družini (LD) je bil naslov seminarja, ki mu je 2. februarja 2013 v veliki unionski dvorani Celjskega doma v Celju

z zanimanjem prisluhnilo več kot 250 predstavnikov LD. Predavanje o pravilnem poteku disciplinskega postopka na prvi stopnji in širšem pravnem okvirju vodenja disciplinskega postopka je bilo še eno v nizu izobraževanj, ki jih vsako leto za svoje članice organizira Lovska zveza Slovenije.

Udeležence je v uvodu pozdravil in nagovoril predsednik LZS mag. **Srečko Felix Krobe**, ki je izpostavil namen in pomen tovrstnih predavanj, nato pa besedo predal

predavateljema **Milošu Medvedu**, univ. dipl. pravniku, dolgoletnemu članu Komisije za organizacijska in pravna vprašanja LZS in članu Komisije za mednarodne odnose pri LZS, ter **Goranu Šulerju**, univ. dipl. pravniku in podpredsedniku Komisije za organizacijska in pravna vprašanja pri LZS.

V prvem delu seminarja so se udeleženci seznanili z disciplinskim postopkom na prvi in drugi stopnji. Miloš Medved je

predstavil načela disciplinskega postopka, potek disciplinske obravnave in pritožbeni postopek. Drugi del predavanja pa je bil namenjen obravnavi širših pravnih vprašanj, povezanih z vodenjem disciplinskega postopka v LD. Goran Šuler je izpostavil načela in pomen dobrega vodenja lovske družine s poudarkom na spoštovanju enakopravnosti članov in uresničevanju skupnih interesov LD ter razložil, kako ravnati v primeru, če se disciplinskemu po-

Foto: Š. Vesel

Predavanje o vodenju disciplinskega postopka v lovski družini sta več kot odlično opravila pravnik Miloš Medved in Goran Šuler.

Številna udeležba na seminarju LZS o vodenju disciplinskih postopkov v LD

stopku ni mogoče izogniti. Ob tem je opredelil materialno-pravne podlage disciplinske odgovornosti in povedal, kako je treba pravilno oblikovati zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka ter kakšno je sodno varstvo v disciplinskem postopku.

Ob koncu seminarja sta predavatelja odgovarjala na vprašanja udeležencev, ki so se nanašala predvsem na konkretne primere iz vsakdanje prakse v LD. Tisti, ki se predavanja niso mogli udeležiti, jih pa obravnavana tematika zanima, lahko povzetek predavanja poiščejo med dokumenti na spletnih straneh LZS – za člane, podstrani Komisije za organizacijska in pravna vprašanja.

Sabina Mrlak

Prijazno vabljeni na Lov, na Naturo!

8. mednarodni sejem lovstva in ribištva LOV in 2. mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi – NATURO od 19. do 21. aprila 2013 v Gornji Radgoni

Sejem LOV bo ponujal vse, kar potrebujete za lov, ribolov in gibanje v naravi, kinologijo, kornjenstvo in hišne živali, lovski in ribiški turizem ... Družili se boste na Slovenskem lovskem dnevu, organizirani bodo strokovni posveti in priložnostne razstave ter predstavitve v organizaciji Lovske zveze Slovenije ter drugih območnih stanovskih organizacij, organizirano bo srečanje žensk lovčev, tekmovanje v kuhanju lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe. Vredni ogleda bosta predstavitve in državna razstava psov lovskih pasem – CAC, predstavljena bo večšina oponašanja jelenjega rukanja, dogajanje bodo popestrili nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov. Organizatorji bodo poskrbeli še za mnoge druge dogodke. K sodelovanju prijazno vabimo tudi vas! Poiščite razpise in prijavnice na spletni strani www.pomurski-sejem.si ali nam pišite na naslov komerciala@pomurski-sejem.si.

Poleg sejma LOV vas bo poseben sejem NATURO vabil k razvijanju v naravnih zdraviliščih, pohodništvu, planinarjenju, športom in taborjenju v naravi ter h kmečkemu in zelenemu turizmu. Dogajanje na njem bodo popestrili pohodniški in kolesarski kotiček, dnevni prikazi nordijske hoje ob sodelovanju trenerja, organizirane bodo delavnice z alternativnimi načini zdravljenja ter merjenje krvnega tlaka in stopnje sladkorja v krvi.

Naši skrbi za naravno dediščino se bo s skrbjo za našo tehnično dediščino pridružila velika mednarodna razstava starodobnih vozil AVTO-MOTO KLASIKA.

Preizkusite se na velikem kuharskem tekmovanju za kotliček sejma lov!

Ljubitelji narave in izbrane kulinarike boste na sejmu LOV v Gornji Radgoni lahko tekmovali v kuhanju lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe. Tekmovanje bo v nedeljo, 21. 4. 2013.

Rok za prijavo je 21. marec 2013. Več informacij in prijavnico za tekmovanje najdete na spletni strani www.pomurski-sejem.si. Za vsa dodatna vprašanja vam je z veseljem na voljo: Blaž Jaklič, tel.: (02) 56-42-104; e-naslov: blaz.jaklic@pomurski-sejem.si.

Pod najugodnejšimi pogoji lahko obiščete sejem skupinsko z avtobusi Veolia!

Informativna cena avtobusnega prevoza Veolia za 50 oseb iz Maribora, Ptuja, Ormoža ali Ljutomera je 230 €, iz Celja in Velenja 336 €, Brežic 430 €, Ljubljane 480 €, Novega mesta 490 €, Kranja 590 € ter iz Kopra in Nove Gorice 820 €.

Več informacij:

– Darja Kozel,
tel.: (02) 771-68-11;
tel.: 051/642-272;
darja.kozel@veolia-transport.si

– Sonja Šmidl,
tel.: (02) 235-02-16;
tel.: 031/808-297;
sonja.smidl@veolia-transport.si

Pomurski sejem, d. d. – M. M.

Dvajset let Rogistov ZLD Novo mesto

Med najbolj znane vrste rogov sodi lovski rog, ki kot ljudsko glasbilo sodi med trobila¹. Nanj igra glasbenik, ki ga imenujemo rogist. Nekateri radi uporabljajo nemški izraz »hornist«, kar seveda ni pravilno. Lovski rog, ki je v zadnjih desetletjih znova postal izjemno priljubljeno glasbilo med lovci, je prevzel tudi številne dolenske lovke in lovce, ki so od leta 1992 naprej ustanovili več glasbenih skupin rogistov, ki

zdaj nastopajo na lovskih slavnostih. V njihovi zavesti se je znova rodil sv. Hubert², zavetnik lovcev, pa tudi matematikov, optikov in kovinarjev.

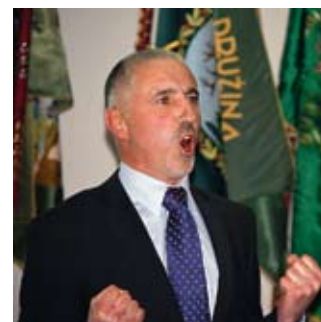
Zametki lovskih rogistov na Dolenjskem segajo v osemdeseta leta prejšnjega stoletja. Rodila

mladih rogistov, in doživeli so popoln razcvet. Kot gobe po dežju je iz prvotne Podgornikove skupine nastalo več zasedb lovskih rogistov. Njegov zvesti učenec **Stane Jerman** je nadaljeval njegovo delo, s svojo prizadevnostjo, upornostjo in strokovnim znanjem

Rogiste ZLD Novo mesto vodi Bojan Jerman.

se je ideja, da bi ustanovili zbor lovskih rogistov. **ZLD Novo mesto** je kupila rogove, ki pa so po besedah tajnika območne lovske zveze **Staneta Gabrijela** samevali na stenah. Poskus s trebanjskimi godbeniki, ki so skupaj z lovcema **Jožetom Korbarjem** in **Francem Jevnikarjem** sestavili skupino lovskih rogistov, se ni izkazal kot trajna rešitev. Uspešno so nastopili na veliki lovski razstavi v Trebnjem, nato pa je njihovo trobljenje zamrlo v nemo tišini.

Baritonist Marko Kobal je navdušil številne lovke in lovce.

Šentjernejski rogisti pejejo, da na svetu ni lepš'ga kraja, kot je Šentjernej.

no. V Novem mestu namreč ni bilo glasbenika, ki bi lahko vodil rogiste tako, kot jih je zaslužni glasbenik in lovec **Jože Grlec st.** v Prekmurju. Vztrajnost območne zveze s tedanjim predsednikom inž. **Janezom Bulcem** pa je rodila sadove. ZLD Novo mesto je k sodelovanju povabila **Braneta Podgornika**, ki je vzgojil rod

je izšolal vrsto odličnih rogistov. **Slavko Setničar** je s skupino **Žužemberških rogistov** ponesel v svet lepote suhokrajinskih gozdov. Poleg njegove skupine so nastali še **Brunskiški** in **Šentjernejski rogisti**, ki so iz dneva v dan boljši glasbeniki na zahtevnih glasbenih instrumentih. Z izjemnim navdušenjem lahko ugotovimo, da je

Mimohod praporov simbolizira moč in enotnost lovcev.

med rogisti pretežna večina mladih glasbenikov. Plemenito delo svojega očeta nadaljuje **Bojan Jerman**, ki uspešno vodi rogiste ZLD Novo mesto. Brez Bojana bi lovski rogovi utihnili, njegov mladostni zanos mu daje moči za nove skladbe. Ker se je vrhunec vzpona lovske glasbe, ki so ga oplemenitili lovski rogisti, zgodil v letu 1992, so lovski rogisti

udeležence. Kulturnemu programu so sledili nastopi *Brusniških rogistov*, *Šentjernejskih rogistov*, *Žužemberških rogistov*, *Rogistov ZLD Novo mesto* in *Lovskega pevskega zbora ZLD Novo mesto*. Višek prečudovite lovske kulturne prireditve sta bila nastopa opernega pevca **Marka Kobala**, baritonista in prvaka ljubljanske opere, in **Tomaža Plahutnika**, ki

je slovitega baritonista spremljal na svojih citrah. *Slovenec sem*, *Jaz sem en frišen jager* in *En starček je živel* so bile skladbe, ki so razvnele čustva poslušalk

Spominske listine so ob 20-letnici rogistov ZLD Novo mesto prejeli:

– **za zasluge:** Miro Ajdišek, Brane Smolič, Tone Ostanek, Miro Kos, Janez Zupančič, Rado Gliha, Slavko Setničar, Franc Struna, Gregor Kaplan, Franc Potočar, Jože Kavšek, Bernard Božič, Alojz Radovan, Zvone Jaklič, Janez Medle, Andrej Eršte, Boris Cvelbar, Denis Janežič, Mojca Janežič, Uroš Komljanec in Bojan Jerman.

– **za pomoč pri organizaciji:** Janez Bulc, Brane Podgornik, Miha Božič, Mirko Žefran, Milan Ignacij Vrščaj, Jože Primc, Tone Merlin, Darja Gros in člani UO ZLD Novo mesto.

Brusniški rogisti prihajajo izpod zelenega Trdinovega vrha.

lani obeležili dvajsetletni jubilej delovanja.

Praznovanje 20-letnice lovskih rogistov ZLD Novo mesto je bilo združeno s *pregledno razstavo odstrela LOU Novo mesto za leto 2012*. Javna prireditev je bila 18. januarja 2013 v veliki dvorani Kmetijske šole Grm na Sevnem pod Trško goro. Lovsko slovesnost so naznanile fanfare rogistov ZLD Novo mesto, sledil je častni mimohod lovskih praporov. Slavnostni govornik na proslavi, ki jo je oblikoval in vodil **Slavko Podboj**, je bil predsednik ZLD Novo mesto **Franc Jarc**, ki je pozdravil goste in

Žužemberške rogiste navdihujejo slapovi zelene Krke.

in poslušalcev. Nepozabne so bile skladbe, ki so jih kot pravi virtuoz zatrobili rogisti prav vseh nastopajočih skupin rogistov. Sledila je podelitev priznanj in odlikovanj, za zaključek pa še lovski »koš« v šolski jedilnici.

Prireditve se je iztekla kot najboljša Hubertova³ maša. Izvedena je bila v čast lovcev in lova, rogistov in vseh prijateljev narave. Rogisti so s svojimi rogovi ponazorili lovsko strast in s svojo hvalnico naznanili čas prihajajoče pomladi, ki trka na duri in lovca kliče v gozd.

Še pomnite, tovariši? Brez njih ni lova, zato je treba omeniti, da je ob 20-letnici novomeških lovskih rogistov LZS odlikovala zaslužne člane.

Zlati znak za lovske zasluge so prejeli: **August Bučar** (LD Toplice), **Ivo Ferkolj** (LD Otočec), **Alojz Ilvar** (LD Otočec), **Gregor Prešeren** (LD Otočec), **Jože Redek** (LD Otočec), **Alojz Selak** (LD Otočec), **Slavko Franko** (LD Šentjernej), **Milan Kranjc** (LD Šentjernej), **Janez Zagorc** (LD Šentjernej), **Tomaž Prašnika** (LD Šentjernej), **Franc Zagorc** (LD Šentjernej) in **Franc Piletič** (LD Šentjernej).

Red za lovske zasluge II. stopnje so prejeli: **Alojz Dragan** (LD Gorjanci), **Milan Marn** (LD Mirna peč), **Marjan Jerele** (LD Šentjernej) in **Ignac Blatnik** (LD Šentjernej).

Red za lovske zasluge I. stopnje so prejeli: **Brane Podgornik** (LD Semič), **Franc Eršte** (LD Otočec), **Rudi Žibert** (LD Mirna) in **Bojan Brovet** (LD Trebnje).

In še misel, ki se mi je utrla pri opazovanju zadovoljnih obrazov v dvorani: mir in zadovoljstvo z željo po enotnosti in razumevanju v lovske svetlo sta odvisna od miru in zadovoljstva ter razumevanju v srh posameznih lovcev, kar so dokazali rogisti s svojim trdim in predanim delom.

Za zaključek prečudovite lovske-kulturne prireditve so zbrani rogisti na skupnem nastopu zborno zaigrali skladbo *Mi smo lovci* in dvorana je navdušeno vzdrltela po bučnem aplavzu.

Bojan Avbar

¹ ... je uglasen v F, kar pomeni, da v violinskem ključu transponira za čisto kvinto navzdol, v basovskem pa čisto kvarto navzgor (vir: Wikipedija).

² do 20. stoletja so se obračali nanj tudi pri zdravljenju stekline s pomočjo tradicionalnega Hubertovega ključa.

³ Hubert, strasten lovec, je na veliki petek, ko je zalezoval velikega jelena, med njegovimi rogovi opazil križ in zasljal glas, ki ga je vodil k sprebrnjenju.

Prijateljsko srečanje in lov na Hrvaškem

Predsednik Hrvaške lovske zveze **Đuro Dečak** je povabil predsednika LZS, mag. **Srečka F. Kropeta**, na lov na divje prašiče v lovišče v Slavoniji. Med povabljenimi predstavniki LZS sem bil tudi jaz. Naknadno je bilo dogovorjeno, da se sestanemo v lovišču Zelendvor blizu Varaždina, čeprav je bil sprva lov predviden v enem izmed lovišč v Slavoniji, kar pa so morali zaradi snega in predhodnega dežja zaradi razmočenosti in blata odpovedati. Seveda smo spremembo z razumevanjem sprejeli. Tistega dne so bile razmere na cesti izredno slabe, cesta mokra, snežena, megla pa taka, da se ni videlo več kot dvajset metrov. Hitreje od 60 km/h je bilo nemogoče peljati. Tolažba je bila le napoved, da bo naslednji dan temperatura padla pod ničlo in bodo razmere v lovišču boljše.

Sestali smo se ob dogovorjeni uri v restavraciji lovišča Zelendvor, kjer so bili ob našem prihodu že skoraj vsi povabljeni hrvaški lovski funkcionarji. Tam je bil tudi mag. **Ivica Budor**, generalni tajnik HLS-ja in predsednikov pooblaščenec, ki je osebno sprejel in pozdravil vse prihajajoče domače in tudi goste iz Slovenije.

V delegaciji LZS smo bili poleg predsednika Kropeta še podpredsednik **Ivan Malešič**, direktor strokovnih služb LZS, **Srečko Žerjav**, in jaz. Drugi podpredsednik LZS, **Vlado Bradač**, se zaradi službenih obveznosti srečanja in lova na fazane ni mogel udeležiti.

Na hrvaški strani so se srečanja poleg že imenovanega predsednika in generalnega tajnika udeležili še štirje podpredsedniki HLS, in sicer dr. **Josip Malnar** (predsednik Primorsko-Goranske LZ), **Vlado Kireta** (predsednik Sisačko-Moslavačke LZ), **Mladen Balić** (predsednik Splitsko-Dalmatinske LZ), **Mirko Bošnjak** (predsednik Vukovarsko-Sremske LZ), v njegovem spremstvu pa je bil še **Zlatko Orlovčić** (predsednik NO).

Drugi dan se nam je pridružil še peti hrvaški podpredsednik, **Ivica Halapir**, ki je predsednik Krapinsko-Zagorske LZ. Kot njihov gost je bil z njimi še predsednik Varaždinske LZ **Ivan Kutnjak**, generalni tajnik Hercegovske LZ **Ivica Lučić** in **Vlado Soldo**, ki je v vladi federacije Bosne in Hercegovine zadolžen za lovstvo. Predsednik

Hercegovske LZ **Ilija Vrljić** se zaradi službene odsotnosti srečanja prav tako ni mogel udeležiti.

Glavni urednik Lovačkovg vjesnika HLS **Ivica Stanko** je bil tudi prisoten in posnel vse pomembne dogodke obeh dni druženja.

Več kot očitno je bilo, da sta dala oba predsednika pri izbiri povabljenih srečanju primerno velik poudarek, saj je bilo temu primerno tudi vzdušje v obeh dneh.

Vse zbrane sta najprej prijazno pozdravila in nam izrekla prijateljsko dobrodošlico mag. Ivica Budor in lastnik restavracije ter motela Zelendvor **Petar Silić**.

Postregli so nam z odlično ve-

Na stojišču v Zelendvoru

čerjo in odličnim vinom. Večerja je trajala skoraj do polnoči v prijetnem prijateljskem pogovoru in lovskih šalah.

Zjutraj pri zajtrku se nam je pridružil še predsednik Đuro Dečak. S predsednikom LZS Kropetom sta se še posebno prijateljsko pozdravila in predstavila vsak svoje spremljevalce.

Po zajtrku smo se šli preobleč in preobut. Malo je snežilo, ni pa bilo več megle. Vsak od povabljenih je prejel v trajno last zeleno pelerino, za katero smo se še posebej zahvalili, ko so nam povedali, da je ni treba vrniti, ker je to darilo HLS.

Izpred restavracije smo odšli kar peš v bližnje lovišče in že na prvem pogonu je bilo uplenjenih vsaj dvajset fazanov. Vsak pogon je trajal slabe pol ure, v vsakem naslednjem pa je bilo dvignjenih precej fazanov. Bili smo navdušeni nad urejenostjo in primerenostjo terena za lov na fazane. Goščava in podrast v lovišču sta bila pravnja, prav tako ustrezne razmere za kritje fazanov. Grofje Bombellesi, predvojni lastniki, so ogromen kompleks spremenili v

Oba predsednika sta si izmenjala knjigi in vanju napisala priložnostni posvetili.

fazani iz umetne vzreje. Tamkaj imajo tudi strelišče za vse lovske discipline.

Po vrnitvi z lova smo se ustavili v parku pred vhodom v območje restavracije in hotela, se postavili v vrsto in Ivica, glavni vodja lova, je opravil častni pozdrav uplenjeni divjadi ter se vsem lovcem zahvalil za discipliniran in varen lov. Tudi Đuro Dečak se je vsem prisotnim zahvalil za udeležbo na njegovo povabilo.

Pri kosilu v restavraciji sta oba predsednika v kratkih nagovorih spregovorila o pomembnosti neformalnih prijateljskih srečanj. Medsebojno sta se obdarovala s knjigama o lovstvu. Tudi drugi člani naše delegacije so bili obdarovani z enako knjigo. Predsednika sta si v vsak v svoj izvod zapisala posvetili.

Nato je stekel nevezan pogovor pri mizah, med sosedi, spoznavanje z novimi prijatelji in tistimi, ki jih že dalj časa poznamo, izmenjali smo si izkušnje, načrtovane aktivnosti, beseda je bila o zakonu o lovu in divjadi ter o sodelovanju z mednarodnimi organizacijami, kot so CIC, FACE, IUCN. Taka srečanja smo vsi ocenili kot zelo koristna in potrebna.

Del članov delegacij LS Hrvaške in LZS po uspešnem lovu na fazane

Foto: T. Viščaj

Obe strani sta si izmenjali še manjša priložnostna praktična darila. Ob koncu srečanja je naš predsednik povabil predsednika Đura Dečaka z delegacijo, naj nas obiščejo na lovu v Sloveniji. Obljubil je, da se ga bodo z veseljem udeležili, datum pa bo usklajen naknadno.

Toni Vrščaj

Uplenitlji čepijo desno od gospodarja LD Stanka Greifonerja: Ciril Cuček, Tone Muršak, Igor Vogrin, David Rojs in Vinko Krajnc.

Uspešna »noč lisic« v Voličini

V Slovenskih goricah je zelo priljubljena oblika lov lisic na čakanje v zimskem času, še posebno, ker je v naših loviščih v času po novem letu lisica edina zanimiva lovna vrsta. Pred slabimi dvajsetimi leti je bil tod dokaj pogost in prisoten še divji prašič, ki ga zdaj praktično ni več, saj mu dostop v naše revirje onemogoča avtocesta (Maribor–Murska Sobota) na severu in dravski kanal na jugu.

Lovci **LD Voličina** vsako zimo v decembru in januarju v času pred polno luno organizirano »čakamo lisice« bodisi ob lisičinah ali na znanih lisičjih prehodih. Po začetnem zboru pri lovskem domu pozdrav popoldne, pred mrakom, se vsi odpravimo na čakanje, ki traja do dogovorjene ure. Čas čakanja je odvisen od vremenskih razmer. Nato sledi ponoven zbor pri lovskem domu, položitev plena, pozdrav lovini, zatem pa skupna malica z analizo lova. Ob tem izmenjamo zgodbe, dogodivščine in izkušnje, ki jih je na vsakem lovu na pretek. Lisica je namreč izredno nepredvidljiva in vsako srečanje z njo je zgodba zase. Če k temu dodamo še kanček lovske domišljije, hudomušnosti in lovske latinščine, pogosto nastanejo skoraj neverjetne zgodbe. Redki

so tisti, ki na čakanju lisice ne vidijo ali slišijo ničesar; nekomu je lisjak pobegnil v luknjo in kavkal od znotraj navzven, drugemu je lisica prišla za hrbet tako blizu, da je čutil njen dah, tretjemu je prilezla po lestvi kar na prežo, spet enemu sta prišli dve hkrati, pa se ni mogel odločiti, »katero bi prejel«, najbolj nesrečnemu

je ob strelu na lisjaka (velikega kot ga doslej še ni videl) »patron ferzorgal«*. Tistemu, ki je mirno čakal kar stoje ob drevesu, se je nenadoma približala kuna, mu splezala po nogi navzgor ter prek ramena pobegnila na drevo! No, šalo na stran, mnogi jih tudi uplenijo; tako kot se je to zgodilo mrzle januarske noči v Voličini, ko smo po nekaj urah čakanja k pozdravu lovini položili kar šest zvitorepk. Še najmanj so imeli v poznejši živahni debati ob malici povedati uplenitlji, ki so imeli »materialni dokaz«, da so se z lisico tudi res srečali; vsi drugi pa smo morali kolikor mogoče prepričljivo razlagati, kako blizu uspeha smo bili, pa ...

*zatajil naboj

Franci Ornik
LD Voličina

Priljubljeni lovski »informatorji«

Poleg Lovca tudi TV-oddaja Dober pogled

Slovenska lovška krovna organizacija že od leta 1910, torej skoraj od samega začetka organiziranega lovstva na Slovenskem (leta 1907), skrbi za sprotno obveščanje svojega članstva. Pravo obveščanje in informiranje slovenskih lovcev

in tudi drugih ljubiteljev zelene bratovščine se je začelo leta 1910, ko je izšla prva številka glasila Lovec. Čeprav so bili lovci o delu in poslanstvu LZ Slovenije skozi stoletje seznanjeni in obveščeni tudi prek poslanih uradnih zapisnikov in drugih pisnih lovskih obvestil (plakati, brošure, monografije), pa tudi ustno od lovskih funkcionarjev, pozneje s pomočjo lovskih televizijskih in radijskih oddaj, zadnjih nekaj let pa tudi prek spletne strani LZS, je le treba priznati, da so Lovci in TV-oddaja *Dober pogled* (prej *Zelena bratovščina*) še vedno priljubljene informativne oddaje, ki imajo prav tako izobraževalni namen kot knjige Zlatorogove knjižnice in Stokovne knjižnice LZS. Za to trditev ni treba opraviti nobene javne ankete. Lovca in knjigo Zlatorogove knjižnice dobi vsak slovenski lovec, pa tudi gledanost televizijskih lovskih oddaj je iz

meseca v mesec večja. Medtem pa po naših ugotovitvah spletne strani LZS bolj ali manj spremljajo le nekoliko mlajši člani, ki so večji računalniškega znanja,

Dolgoletni lovski funkcionar, avtor oddaj in tudi snemalec Edo Krašna

Snemalci TV-oddaj Dober Pogled (od desne): Edo Krašna, Silvo Jelinčič, Pino Rudež in Žarko Šuc iz DSL Doberdob - JK, oba zamejska Slovenca.

TV-oddaja Dober pogled na Koroškem

Del zadnje, decembrske oddaje Dober pogled je bil posnet na Koroškem. V njej je bila zanimivo predstavljena desetletna Koroška lovška zveza (KLZ), ki je 14. 12. 2012 v Žerjavu organizirala že 9. Srečanje koroških lovskih pevcev in rogistov. Srečanje je bilo gotovo zanimivo tudi za širšo slovensko javnost, saj je bilo že drugič posvečeno vdovam pokojnih koroških lovcev in lovcem, starejšim od 75 let. Delavca TV-ekipe *Dober pogled*, voditeljica **Jana Črnigoy** in snemalec **Jure Škrlep**, sta nad nekoč rudarsko Mežico posnela in predstavila tudi Lovski oktet LD Peca - Mežica. O Koroški LZ, njenem uspešnem izobraževanju ter razvejeni lovski kulturi sta spregovorila **Franc Praznik** in **Franc Rotar**, strokovni tajnik in referent za lovsko kulturo tamkajšnje območne LZ. **Marko Jelen**, starešina LD Pogorevc iz Žerjava, je spregovoril o upravljanju z divjadjo nekoč in danes. **Pavla Praper** iz LD Dravograd in **Jana Mravljak** iz LD Jamnica - Prevalje sta spregovorili o vlogi in delovanju lovčev v koroškem lovstvu. **Marta Ravnjak**, vdova vuhreškega lovca **Mirka** iz Radelj ob Dravi, pa je povedala, da njihova nekoč lovska družina žal nima več lovskega naslednika, da pa lovske trofeje nekdanjih rodbinskih mož še vedno krasijo njihov dom. – **F. Rotar**

brez katerega v zdajšnjem času skoraj ne moremo.

Ker je med slovenskih lovci, njihovimi družinskimi člani in tudi med drugimi zelo priljubljena TV-oddaja *Dober pogled*, smo se pred nedavnim o njenem uspešnem poslanstvu pogovarjali z **Edvardom Krašno**, dolgoletnim lovskim funkcionarjem, avtorjem teh oddaj in tudi snemalcem.

»Prve oddaje Zelena bratovščina smo začeli predvajati v oktobru leta 1999 in z njimi nadaljevali polnih 12 let, vse do 91. oddaje v juniju 2011. Oddaje je snemala poklicna ekipa TV Primorka iz Nove Gorice, ki je poskrbela, da so jih nato predvajale še številne lokalne TV širom Slovenije. Za ves trud in vloženo delo v dvanajstih letih se ji še posebej zahvalujemo. Potem, ko je v letu 2011 TV Primorka zašla v finančne in druge težave, smo se povezali s produkcijsko hišo Video PRO, ki nam je zadnjih osem oddaj z

Vse foto: F. Rotar

Snemanje nastopa Lovskega okteta LD Peca pred kmetijo Kajžar nad Mežico

novim naslovom *Dober pogled* - pripravljala od marca 2012. Tudi nov partner je poskrbel, da so se oddaje predvajale na lokalnih TV širom Slovenije,« je v uvodu povedal cenjeni lovski

predavatelj in novinar Krašna iz Vipavske doline.

Povedal je še, da so te televizijske oddaje **predvsem informativne, kulturno in družabno obarvane, predvsem**

pa izobraževalne. Neprestano namreč opozarjajo na skrb za ohranjanje značilnih habitatov prostoživečih vrst živali ter na plemenitenje lovskega tovarištva. Že od začetka oddaj je bil njihov namen slovenski javnosti predstaviti našo vsestransko lovsko dejavnost, ki je še pomembnejša od lova v ožjem pomenu besede. V vseh dosedanjih oddajah so njihovi snovalci predstavljali našo skrb za ohranitev narave in vseh živalskih vrst ne glede, ali so lovne ali ne. Predstavljali so vse naše aktivnosti za ohranitev naravnega okolja in njegovo izboljšanje. Sem sodi tudi obdelovanje krmnih njiv, čiščenje in košnja gozdnih jas in drugih površin, pomlajevanje grmišč, zimsko krmljenje ter gradnja, čiščenje in polnjenje kalov, pa še kaj. Predstavili so našo lovsko organizacijo in se pogovarjali s številnimi lovskimi strokovnjaki pa tudi uglednimi starejšimi lovci, ki so povedali marsikaj zanimivega. Oddaje so

VAŠA PISMA IN ODMEVI

Ali res ne znamo in ne (z)moremo urejati medsebojnih zamer?

Krvavo pročelje lovskega doma ...

Ena od slovenskih televizij je v svojem udarnem informativnem programu (natančneje *Svet na kanalu A* ob 18. uri) bombastično napovedala prispevek o lovskem domu nekje na Primorskem, ki je bil premazan z živalsko krvjo. Napoved je dobesedno šokirala javnost in z zanimanjem sem čakal, da televiziji pokažejo fotografijo tistega doma in še kaj povedo o razlogih za takšno barbarsko početje. Sam temu programu ne verjamem preveč, saj navadno objavlja dokaj »rumene« vsebine, ki imajo velikokrat tudi zelo resne primesi. Lovska tematika v TV-oddajah ni najpogostejša, izjema so razni posamezni ekcesi in zgodbe o nesrečah na lovu, ki jih televiziji odlično izkoristijo za lastno promocijo in jim že v napovedih dodajo neverjetno izobilje domišljije, kaj vse »naj bi se še zgodilo«. Na koncu po predvajanem prispevku ne veš, ali se je sploh kaj zgodilo. Tako pač je v medijskem svetu, boj za preživetje je neusmiljen in uredniki s pridom izkoristijo tudi marsikatero lovsko obarvano packarijo.

Torej, zanimalo me je, kaj je bilo z omenjenim lovskim domom na Primorskem. Po uvodni napovedi prispevka in še nekoliko bolj bombastični napovedi prispevka tik pred predvajanjem, je prišlo eno samo razočaranje: nekaj posnetkov »krvavega« pročelja lovskega doma, ki mi je sicer deloval zelo simpatično, in zelo kratka izjava enega od tamkajšnjih lovcev, ujetega med delovnim časom. Bolj kot sem skušal dometi bistvo prispevka in vzroke za packarijo s krvjo, bolj sem bil nejevoljen, ker sem tistega dne slučajno naravnal TV-sprejemnik na omenjeni kanal. Po pravici povedano, bil sem razočaran nad vsebino prispevka, saj mi ni povedal skoraj ... nič. Le to, da je bil dom na veliko popackan s krvjo, ki je bila vidna tudi na tlakovcih ob objektu. In da je to naredil nekdo od zelene bratovščine, jezen na lovske tovariše zaradi njegove izključitve iz članstva. Prav bi bilo, da bi vsaj od starešine prizadete LD izvedeli, kaj se je v resnici zgodilo, kolikšen je obseg nečednega dejanja, kdo ga je storil in kaj ga je vodilo k početju. Verjamem, da so lovski tovariši, ki so si dom, tako kot večina nas, zgradili s prostovoljnim oziroma neplačanim delom in velikim odrekam, razočarani nad početjem. Verjamem tudi, da zgodba meče slabo luč na zeleno bratovščino nasploh in je zato vredna vsaj razmisleka. Storila bodo skoraj zagotovo izsledili, ali

pa bo za dejanje odgovarjal ali ne, je drugo vprašanje. Moral bi, saj se kaj takšnega vendar ne dela! Kot je povedal tudi avtor prispevka, danes je to lovski dom, jutri je lahko ...? To je najbrž spet nekoliko pretirano, pa vendarle: nikoli se ne ve, kaj se mota po glavah ljudi, ki se čutijo prizadete.

Rad bi vedel, kaj se je v resnici zgodilo s človekom, ki je bil še včeraj naš lovski tovariš, s katerim smo skupaj delili dobro in slabo. Lovski tovariši iz Primorske (menim, da se je zgodba dogajala blizu Kozine, če sem prav prebral podnapis na TV-ekranu) vedo, kdo je to bil in zakaj so zoper njega sprožili postopke, ki so v končni fazi pripeljali do »krvavega maščevanja« na lovskem domu. Mar res ne znamo in ne zmoremo ure-

jati medsebojnih razmerij drugače, kot na način, kot ga opisujem? Mar res ne moremo biti do konca lovski tovariši, poslušati drug drugega in si povedati, kar komu gre? Če je šlo za prekršek, ki so ga sankcionirali z izključitvijo, so za to zagotovo imeli razloge. Imamo vendar pravne poti, kjer zadeve rešujejo, ne pa da gremo po »kanto s krvjo« in z življenjsko tekočino popackamo pročelje doma. Morda bi psihologi lažje odgovorili, zakaj takšna oblika protesta? Nekaj mora biti hudo narobe, da se človek odloči za dejanje brez primere. Če bomo tudi zaradi te zgodbe začeli odpirati vprašanja naših medsebojnih odnosov tam, kjer je zanje mesto, je lahko poduk celo koristen. Če pa bomo vse skupaj pometli pod

Foto: M. Toš

Lovski domovi so še vedno ponos zelene bratovščine in si ne zaslužijo »krvavih packarij«, saj so bili zgrajeni z žulji in odrekami lovcev. Na fotografiji lovski dom LD Dobrava v Slovenskih goricah.

predstavile tudi o našo lovsko kulturo in založniško dejavnost LZS. Krašna je še povedal: »Udeležili smo se številnih jubilejnih proslav, med njimi tudi proslav ob stoletnici slovenskega lovstva in ob stoletnici izhajanja našega glasila Lovec. V večini oddaj smo s posnetki amaterskih lovskih snemalcev predstavljali prostoživeče živalske vrste. Številne gledalce oddaj, predvsem nelovce, je najbolj pritegnil prav ta del v naših oddajah, saj so izvedeli veliko zanimivega in novega o naših živalih, ki jih preostali TV-programi le redko in še to površno predstavljajo.«

Naš sogovornik je zatrdil, da bodo z oddajami nadaljevali tudi letos, in sicer od marca naprej, saj je LZS v svojem programu že zagotovila finančna sredstva tudi za pripravo naslednjih osmih oddaj. Želijo si le, da bi se k oblikovanju oddaj s svežimi idejami vključili še drugi zainteresirani člani in amaterski snemalci, ki bodo s

predpražnik z izgovorom, se je pač komu »utrgalo« in je malo popacal lovski dom, je dolgoročno za naš že tako (pre)močno okrnjen ugled v javnosti lahko pika na i. Mislim čisto zares, saj iz malega raste veliko. Torej zgodba, iz katere bi se lahko in morali kaj naučiti. Od glave do repa in obratno. Verjamem, da bodo lovski tovariši, ki so bili zaradi packarije najbolj prizadeti, znali prvi poiskati odgovor na dobronamerno postavljena vprašanja in da bo to lahko naša skupna izkušnja za reševanje medsebojnih odnosov. Ne prva in zagotovo ne tudi zadnja!

Dr. Marjan Toš,
LD Dobrava

P. S.:

Bila je kri divjega prašiča

Medtem je več tiskanih medijev objavilo, da je bila kri na lovskem domu od divjega prašiča in da je dogodek nastal v LD Istra - Gračišče v Trebešah. Poročevalci so zapisali, da napetosti v tej LD trajajo že dve leti in da gre za nagajanje užaljenih in iz LD izključenih lovcev. Dodajajo tudi, da je »živalska kri na pročelju lovskega doma zlovešče znamenje in opozorilo« in da »se lahko v revirju prelje tudi človeška kri«. Mar smo res že tako daleč? Kaj na dogodek poreče naša krovna organizacija? Čakamo na njen odgovor.

M. T.

Preglednost in javnost dela v lovstvu, tudi v krajevnih mejah, sta v zdajšnjem času vse bolj potrebni in aktualni. Pregled uplenjene divjadi so si na Dnevu jezerskega lovstva lahko ogledali tudi občani in drugi.

posnetki poskrbeli, da bodo oddaje še zanimivejše in pestrejšje.

Da bodo naše lovske oddaje tudi v tem letu prav tako dobro pripravljene in uspešne, pa menim, da se nam ni treba bati. Za to bo poskrbela izkušena televizijska ekipa: Edo Krašna, avtor, **Jana Črnigoj**, voditeljica, in televizijski snemalec **Jure Škrlep** iz Video Pro, d. o. o., ki ima sedež v Vrtojbi.

Franc Rotar

LD Jezersko se je predstavila javnosti

Leto 2012 v številkah in besedah

Lovska družina Jezersko šteje 58 članov in tri članice. Povprečna starost članstva je nekaj več kot 52 let; najstarejši član ima 85 let, najmlajši pa nekaj manj kot 22. Šestintrideset članov je doma z Jezerskega, deset iz Kokre, osem iz Kranja in sedem iz drugih krajev Slovenije. Starešina družine in odgovorna oseba je **Franci Ekar**. Članstvo upravlja z loviščem, ki mu ga je država v letu 2009 s koncesijsko pogodbo, ob plačilu vsakoletne koncesijske dajatve, dala v upravljanje za dobo dvajset let. Lovište je visokogorsko, zato družina lahko omeji sprejem novih članov, če lovna površina ne dosega 150 ha na enega člana. Omejitev ne velja za kandidate, ki imajo na območju lovišča vsaj 15 ha zemljišč. Lovište obsega 4.689 ha, od katerih je 69 ha nelovnih površin. Družina si prizadeva za pridobitev lovišča skladno z mejami Občine Jezersko. LD Jezersko je članica **KG zbornice** in ima tudi status kmetijske družbe.

Peter Sušnik, podžupan Občine Jezersko, in Janez Močnik, državni lovski čuvaj, si ogledujeta roglje uplenjenih gamsov.

Od lovskih objektov ima Lovska družina Jezersko lovski dom s sodobno hladilnico Pod turni, lovsko kočico Stanič, dva lovska bivaka, 26 visokih prež, 63 solnic in skrbni za trinajst lovskih stez.

Lani so Lovci LD Jezersko na 8 ha zemljišč uredili pašnike za divjad, opravili ročno in strojno košnjo ter pripravili krmo za zimsko krmiljenje jelenjadi. Poskrbeli so za vzdrževanje prež, solnic in

stez ter drugih lovskih naprav in objektov v lovišču ter skupaj opravili blizu 1.500 ur neplačanih delovnih ur ali skoraj štiriindvajset ur na člana. Poleg tega je bilo v delovanje družine vloženega veliko drugega prostovoljnega organizacijskega dela in časa.

Odvzem divjadi zajema odstrel in izgube (pogini, povozi, škoda zaradi psov, bolezni ...). Višino odvzema v lovišču LD določi država prek ustaljenega sistema načrtovanja, in sicer po spolni in starostni sestavi ter ga mora družina izpolniti z določenimi dovoljenimi odstopanji, sicer ji grozi denarna kazen ali v skrajnem primeru celo odvzem koncesije. Lani so lovci te LD odstrelili 44 glav srnjadi od 44 načrtovanih, 25/25 glav jelenjadi, 23/24 gam-

sov, 2/0 divja prašiča, 20/20 lisic, 2/5 kun, 4/4 zajce in 2/5 šoji.

Lani je LD Jezersko prvič organizirala *Dan jezerskega lovstva* in devetnasti vseslovenski lovski poletni veleslalom na Skutinem ledeniku. Pregledno razstavo so pripravili tudi letos in organizirali ogled opravljenega odstrela LD Jezersko za javnost. Rezultate uresničitve načrta odstrela za leto 2012 si je ogledalo precej občanov

Jezerskega, ki so si z zanimanjem ogledali tudi letno "lovsko žetev" območne LD Jezersko. Obisk je bil nad pričakovanji, saj so prišle v lovski dom cele družine, posamezniki, posestniki, prijatelji lova, "vikendaši" in nekateri sosednji lovci. To je bil dogodek, na katerem je območna LD pregledno in javno prikazala, kako lovsko upravlja z delom državne lastnine, ki ji je poverjena v upravljanje.

Obenem je taka prireditev popestritev krajevnih dogodkov in pristna javna predstavitev lovstva, ki deluje v javnem interesu v javno dobro.

Čeprav je tu in tam posijalo sonce, pa hladno in vetrovno vreme ni zmanjšalo vneme superveteranov za dobrimi rezultati.

Rogina, LD Slovenska Bistrica;
3. Bogdan Verdev, SD Dolič

Veterani od 55 do 65 let:

1. Daniel Marhold, LD Kungota;
2. Janez Golob, LD Laporje; 3. **Andrej Marhold, LD Kungota**

Superveterani, več kot 65 let:

1. Ivo Pahič, LD Črešnjevec;
2. Karel Tržan, LD Slovenska Bistrica; 3. **Franc Oštir, SD Dolič**

Ladislav Steinbacher

Velikonočna strelska tekma LD Vransko

Lovsko strelstvo ima v **Lovski družini Vransko** dolgoletno tradicijo. Vrsto let so bila strelska tekmovanja na Orehovcu ob stari lovski koči, kjer je bilo urejeno strelišče za tri strelske discipline. Po denacionalizacijski vrnitvi objekta prejšnjemu lastniku smo člani LD Vransko najprej na Tešovi zgradili nov lovski dom, poleg njega pa tudi strelišče, kjer strelske aktivnosti potekajo še naprej.

Doslej so naše strelske tekme potekale vedno v obliki streljanja na glinaste golobe in z malokalibrsko puško na tarčo srnjaka ter bežečega merjasca.

Po nekaj sušnih letih, ko na Vranskem nismo organizirali nobene lovske strelske tekme, smo lani sklenili, da strelske aktivnosti spet obudimo, obenem pa tudi nekoliko spremenimo. Zato smo lani prvič organizirali strelsko tekmovanje s puško risanico (razdalja 100 m), kar je tudi sicer obvezen vsakoletni preskus za vse lovce. Priredili smo tekmovanje za lovske strelce. Organizirati smo želeli nekaj edinstvenega, česar slovenski strelci še ne poznajo.

Ker naš termin izvedbe tekmo-

Veliko podeljenih pokalov je prispevalo k odličnemu zadovoljstvu med udeleženci prireditve.

LD se že pripravlja na organizacijo dvajsetega vseslovenskega lovskega veleslaloma na Skutinem ledeniku.

Stane Bergant in Franci Ekar
LD Jezersko

Pokal Pohorskega bataljona lovcev v Dolič

Prvo soboto januarja letos so pri Treh žeblih na Pohorju s spominsko komemoracijo obeležili sedemdeseto obletnico od poslednje bitke legendarnega Pohorskega bataljona. Le teden pozneje pa so se v spomin na ta dogodek zbrali člani in ekipe lovskih družin in se v Šmartnem na Pohorju pomerili v streljanju na glinaste golobe. To je tradicionalna vsakoletna strelska prireditev, ki so jo ob prazniku Občine Slovenska Bistrica prvič organizirali lovci iz Zgornje Poljske pred več kot štiridesetimi desetletji. Zdaj jim varnostne razmere na strelišču tega ne dovoljujejo več, zato so prireditev poklonili pobrateni Lovski družini v Šmartno na Pohorju.

Kljub hladnemu in vetrovnemu vremenu je prišlo veliko lovcev iz Oplotnice, Cigonce, Kungote, Slovenske Bistrice, Poljske,

Na fotografiji so (z leve): Alojz Petrovič, ki je v imenu organizatorja podelil pokale, in zmagovalna ekipa SD Dolič: Bogdan Verdev, Franc Oštir, Peter Flis in Gregor Smonkar.

Cirkovc, Črešnjevec, Doliča, Laporja, Makol in Šmartna, da so si tovariško segli v roke in si zaželeli vse dobro v novem letu. Zbrane sta pozdravila starišina Lovske družine Šmartno na Pohorju Vlado Dovnik in Franc Bera, predsednik Območnega Združenja borcev za vrednote NOB.

V streljanju na glinaste golobe se je v lovskem položaju pomerilo devet ekip in številni posamezniki v kategorijah: člani do 55 let, veterani od 55 do 65 let in superveterani nad 65 let. V vsaki kategoriji je organizator za prva tri

Foto: A. Jager

Organizatorica, LD Vransko, je za velikonočno streljanje z lovsko risanico uredila strelska mesta v obliki visokih prostostoječih prež.

Najboljši strelci z risanico (100 m), ki so se pomerili na lanskem velikonočnem tekmovanju v streljanju na velikonočne »pirhe«.

vanja sovпада s praznovanjem velike noči, za katero so značilni pisani pirhi, smo se odločili, da bomo tarčo oblikovali v obliki »pirha«. Omeniti je treba, da so tovrstno streljanje naši člani prvič spoznali pred mnogimi leti pri svojih lovskih prijateljih na Koroškem oziroma pri članih lovskega kluba v Bilčovsu, kjer je takšno streljanje ob prazniku velike noči že dolgoletna tradicija. Strelci streljajo na papirnato tarčo z narisanimi raznobarnimi pirhi, v katerih so narisani krogi za točkovanje vsakega zadetka.

Lani smo torej prvič organizirali takšno tekmovanje in bili nad udeležbo in odzivom tekmovalcev prijetno presenečeni (prijavilo se je 110 strelcev), čeprav moramo priznati, da se je pri organizaciji oziroma izvedbi pokazalo še nekaj naših začetniških napak; predvsem pri oglaševanju prireditve.

Na velikonočni ponedeljek je bilo izredno uspešno tekmovanje, k čemur je pripomoglo tudi lepo vreme. Strelci so prišli iz celotne Slovenije in so tekmovali v dveh kategorijah, in sicer posamezno in ekipno. Glede na zelo dober obisk, saj se je prijavilo kar 179 strelcev oziroma enaindvajset ekip, se je tekmovanje podaljšalo v pozno popoldne, tako da smo končne rezultate dobili zelo pozno zvečer. Tekmovanje je potekalo varno, tekoče, v zelo dobrem vzdušju, ob odličnem lovskem bograču in v prijetni družbi.

Rezultati (2012):

Ekipno so zmagali člani **LD Oplotnica**, 2. je bila **LD Tabor**, 3. **LD Luče**, ekipa naše **LD Vransko** pa je zasedla četrto mesto.

Med posamezniki je slavil **Miha Finkšt** iz LD Mozirje pred **Petrom Funtkom** iz LD Luče in **Jožetom Kovačičem** iz LD Videm - Krško.

Tekmovalci so prejeli pokale

in medalje, ki jih je podelil Vojko Križnik, starešina LD Vransko, poleg tega pa so strelci do petnajstega mesta dobili tudi izredno lepe praktične nagrade.

Glede na letošnje odzive tekmovalcev in dejstvo, da naša tekma postaja ena najboljših in najbolj obiskanih v tej zvrsti lovskega strelstva v Sloveniji, upamo, da bomo lahko tudi letos poročali o še eni uspeli prireditvi LD Vransko.

LD Vransko se na tem mestu prav lepo zahvaljuje vsem darovalcem in sponzorjem za njihove prispevke (nagrade), saj so pripomogli k dodatni spodbudi za tekmovalce in množični udeležbi! Vidimo se tudi letos na velikonočni ponedeljek.

Andrej Jager

Hubertova maša, velik dogodek v Dobropolju

Lovska družina Dobropolje je lani avgusta v farni cerkvi svetega Križa na Vidmu organizirala mašo svetega Huberta, zaščitnika in zavetnika lovcev.

Sončna nedelja je privabila veliko lovcev, krajanov in prijateljev. V lepo okrašeni cerkvi in s simbolom jelena pred oltarjem je mašo daroval župnik **Franc Škulj**. V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da je bila daritev svete maše porojena iz hvaležnosti lovcev, ki živijo z naravo in iz nje jemljejo in ji vračajo.

Maša je bila izvedena pevsko in instrumentalno; popestrili so jo rogisti, vokalna skupina Prijatelji ZLD Kočevje ter Moški pevski zbor Rafko Fabiani. Ko je sveta maša prešla v sklepní del, je priznana slovenska pevka **Elda Viler** zapela pesem Zdrava Marija. To je bil čudovit zaključek svete

maše, ki si ga bomo za vselej zapomnili.

Po končani maši smo ob spremeljavi koračnice Dobropoljske godbe na pihala in s praporščaki na čelu prek središča Vidma odšli na igrišče. Tam se je nadaljevalo najprej kulturno srečanje, nato pa družabno-zabavni del. Nastopili so: vokalna skupina Zagoriški

za upravljanje z divjadjo. Takih prireditev si domačini še želijo.

LD Dobropolje se župniku Francu Škulju iskreno zahvaljuje za Hubertovo mašo, za pristen sprejem, pripravo in krasitev cerkve ter daritev svete maše, Zvezi lovskih družin Kočevje in njenemu predsedniku **Branku Zlobku**, Komisiji ZLD Kočevje

Foto: B. Zgonc

Po končani maši so lovci LD Dobropolje in povabljeni gostje odšli na igrišče, kjer se je nadaljeval kulturni program.

fantje, Rogisti ZLD Kočevje iz Krke, vokalna skupina Prijatelji iz Kočevja, dobropoljska in ribniška godba. Elda Viler je prispevala venček njenih najlepših pesmi, za recital pa je kot po navadi poskrbel pripovednik **Franc Žnidaršič**.

Kulturni program je sklenil **Janez Pavlin**, župan Občine Dobropolje. Lovsko družino Dobropolje je pohvalil za organizacijo in izvedbo Hubertove maše ter 19. avgust 2012 označil za veliki dogodek dobropoljske doline.

Lovci LD Dobropolje smo brezplačno pogostili več kot tisoč obiskovalcev s kakovostnim lovskim bogračem in pijačo.

Izkazalo se je, da je takšen dogodek velika priložnost, da se lovci, gozdarji, lastniki gozdov in kmetje tesneje povežemo med seboj, se družimo ter skušamo z dobrimi odnosi izboljšati razmere

za kulturo. Občini Dobropolje in županu **Janezu Pavlinu**, UO dobropoljske godbe na pihala, vsem sodelujočim pri sveti maši: posebno pevki **Eldi Viler**, Moškemu pevskemu zboru Rafka Fabianija, vokalni skupini Sekstet komplet, Rogistom ZLD Kočevje iz Krke, vokalni skupini Prijatelji iz Kočevja, vsem praporščakom ZLD Kočevje, Lovski družini Trstelj iz Goriške, **Igorju Ahačeviču** za povezovanje programa in pomoč pri pripravi maše. LD se zahvaljuje tudi sponzorjem: Občini Dobropolje, Pekarni Grosuplje, direktorju Miranu Hribarju ter Mesarstvu Meglen.

Ne nazadnje se posebej zahvaljujem tudi vsem članom LD Dobropolje, saj so za pripravo dogodka vložili veliko ur prostovoljnega dela.

Bojan Zgonc, starešina LD Dobropolje

Foto: S. Žerjav

VELJKU VARIČAKU IZROČILI MEDNARODNO PRIZNANJE

Prve dni februarja je delegacija LZS obiskala zaslužnega lovkega tovariša in funkcionarja Veljka Varičaka, ki je s svojim življenjskim delom v lovstvu pustil globoke sledi v domovini in tudi v mednarodnem prostoru. Predvsem njegovo dolgoletno predsedovanje Komisiji CIC za ocenjevanje trofej in Forumu CIC za srednjo in vzhodno Evropo je med drugim utrdilo tudi ugled slovenskega lovstva v mednarodnih lovskih krogih. Njegovo zavzeto in strokovno delo je njemu in slovenski lovski organizaciji prineslo številne prijatelje po vsem svetu. V. Varičaka se po njegovi upokojitvi še vedno spominjajo in mu namenjajo številna priznanja in odlikovanja. Zadnje, ki smo ga prevzeli zanj, sta mu v začetku letošnjega februarja na njegovem domu izročila predsednik LZS mag. Srečko F. Kropčič in predsednik komisije LZS za mednarodne odnose Franc Golija. Veseli smo bili, da smo ga našli dobro razpoloženega in smo se lahko pogovorili še marsikaj aktualnega o delovanju LZS in Forumu CIC, pa tudi, da bomo njegove prijatelje po Evropi lahko razveselili z novico o njegovem dobrem počutju in jim prenesli njegovo zahvalo. – S. Žerjav

Lovska zveza Slovenije

Cena za lovsko izkaznico, po novem!

Upoštevali smo vaše pripombe

V drugi polovici leta 2012 smo vas podrobno obveščali o novostih pri izdaji lovskih izkaznic (Lovec, št. 9, str. 458, in 10, str. 532) in v skladu s tem tudi pozvali upravljavke lovišč, naj članom LD pomagajo pri zbiranju obvezne dokumentacije za izdajo nove izkaznice. Navodilo in priporočilo je padlo na plodna tla in zahvaljujoč spoštovanju navodil reševanje vlog nemoteno poteka, za kar se vsem zahvaljujemo.

Tudi tokrat se obračamo na vas z namenom, da vas opozorimo na spremembo pri izdaji lovskih izkaznic. UO LZS je namreč na svoji 6. seji analiziral stroške za izdelavo in izdajo lovske izkaznice ter določil novo, nižjo ceno, ki tako od leta 2013 znaša 6 evrov, vključno z DDV.

Po sprejetju omenjenega sklepa smo na LZS prejeli kar nekaj pripomb in pritožb od lovcev, ki so sledili našim prejšnjim navodilom in pohiteli z vlogami za izdajo lovskih izkaznic, še preden je potekel rok veljavnosti starim. Omenjene pripombe je proučila Komisija za finančno in gospodarsko področje pri LZS in predlagala UO LZS, naj nerodnost odpravi.

Upravni odbor LZS je na svoji 7. seji, ki je bila 31. 1. 2013, glede te zadeve sprejel dva sklepa, s katerima je odpravil pomanjkljivost. Tako zdaj velja cena 6 evrov, vključno z DDV tudi za vse tiste lovske izkaznice, ki so bile izdane še pred uveljavitvijo nove cene, in sicer z namenom, da lovci pravočasno nadomestijo lovske izkaznice, na katerih v letu 2013 ni bilo več mogoče podaljšati veljavnosti z letno hologramsko nalepko. Glede realizacije odprave pomanjkljivosti bo zato v prihodnjem obdobju računovodska služba posredovala dobropis prizadetim lovskim družinam upravičenkam. Torej: če ste že plačali za t. i. nadomestno lovsko izkaznico 14,40 evra, vključno z DDV, se vam bo na podlagi pisnega zahtevka upravičenca priznal ustrezen dobropis.

Mag. Štefan Vesel,
generalni sekretar LZS

Foto: B. Žerdin

Bogat plen članov LD Dobrovnik na enem izmed zadnjih lanskih lovov na divje prašiče

Člani LD Dobrovnik zadovoljni z odstrelom divjih prašičev

Lovska družina Dobrovnik je bila ustanovljena leta 1946. Njihovo lovišče sodi med nižinska lovišča. Vse do leta 1960 je ta LD imela v lovišču predvsem malo divjad, poljske zajce, poljske jerebice in fazane, nekaj tudi srnjadi. V letu 1962 pa so se v njihovem lovišču pojavili prvi divji prašiči, ki so začeli delati

škodo na kmetijskih površinah. Z leti in desetletji so se divji prašiči zelo številčno in prostorsko razširili in na kmetijskih površinah povzročali vedno več škode, nad čemer so bili kmetje zelo ogorčeni. Nekaj let pozneje so lovci v lovišču opazili tudi jelenjad, ki je še zdaj precej prisotna. V gozdu, predvsem v t. i. kobiljski »šumi«, je za divje prašiče postal gozd najprimernejši prostor za njihov »dom« in razmnoževanje. Kot ugotavljajo lovci, so svoj čas na lovu na divje prašiče uplenili tudi več kot dvajset divjih prašičev. Za LD Dobrovnik, ki obsega 3.844 ha (od tega 3.585 ha lovnih površin), je v zadnjem času za obstoj in delovanje družine pomemben vir prihodkov prav od lovnega turizma, in sicer predvsem od lova na srnjad. Pred leti se je LD ponašala tudi z dobrimi kinologi, kajti lovci svoje lovske pse vodijo na lov ali pa so prisotni pri opravljanju različnih lovskih dejavnosti. V LD Dobrovnik so po drugi strani nejevoljni, kajti kot pravijo lovci, se njihove lovske površine iz leta v leto zmanjšujejo.

Lovci v svojem lovišču obdelujejo okrog 2,50 ha lastnih krmlnih in pridelovalnih njiv, v veliki meri skrbijo za košnjo travniških površin, postavljajo varne lovske preže in druge lovske objekte ter ne nazadnje čez leto opravljajo, poleg načrtovanega odstrela velike divjadi, različne oblike skupinskih lovov. Lovci ohranjajo tudi lovske običaje, šege in navade. V veliki meri skrbijo za sprotno izobraževanje članstva ter vzgojo novih, predvsem mladih članov. Minulo leto je bilo za članstvo dokaj pestro in dejavno.

Bojan Žerdin

Uplenitelji divjih prašičev decembrskega lova v Kjumберку ob svojem plenu

Uspešen lov v Kjumберку

Vsako leto zadnjo nedeljo v novembru LD **Žalec** priredi lov na divje prašiče v predelu lovišča Kjumберку. To je hribovit predel, ki se razprostira levo od kamnoloma Velika Pirešica do Črnove, kjer se cesta odcepi proti Dobrni. Kjumберку je bogat z bukovimi, kostanjevimi in hrastovimi sestoji, tako da imajo divji prašiči tam na voljo veliko naravne hrane, kadar drevje dobro obrodi.

V nedeljo, 25. 12. 2012, smo se ob 8. uri zbrali na starem zbornem mestu, v Meden grabnu. Vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bilo sončno in ne preveč hladno. Žal pa udeležba lovcev na lovu ni bila prav velika, zato je moral lovovodja Janko dobro premisliti razpored lovcev na glavna stojišča. Brakada se je začela s pogonom ob 9. uri, končana pa je bila po dobrih dveh urah in pol, ko smo se sestali pri našem članu Marku, da bi položili plen. Ugotovili smo, da uspeh kljub slabi udeležbi lovcev ni izostal, saj so pripeljali štiri uplenjene divje prašiče. Srečni uplenitelji so bili: gost iz sosednje LD Polzela, gost s Koroške, ki je uplenil dva prašiča, in član naše LD, Boštjan. Po pozdravu lovini sta sledila malica in sproščen razgovor o lovu, ki je bil zares uspešen.

Marjan Krašovic

Že deset let prijateljskega druženja

LD Sabotin in LD Brežice

Z Brici iz Goriških brd smo se začeli spoznavati v letu 2000. Kmalu smo se odločili za tovariške skupne love v Brdih oziroma Brežicah. Druženje je

sčasoma postalo tradicionalno. Veselje je bilo vedno vzajemno, saj so lovci iz Sabotina pri nas lahko lovili poljsko divjad, ki je pri njih skoraj izginila, lovci iz Brežic pa smo uživali na pogonih na divje prašiče pri njih, saj je bila ta divjad v začetku sodelovanja pri nas le prehodna.

Lani smo skupni lov na malo divjad organizirali za lovce iz LD Sabotin v nedeljo, 4. novembra. Lovili smo v Kosovi Vrbini, to je ravninskem delu ob reki Savi, med Brežicami in Mostecem. Divjadi je bilo zavidljivo veliko, zlasti številni so bili poljski zajci, ki so se umikali pred naraslimi vodami na nekoliko višji teren ob cesti Brežice–Dobova. Toda tisti dan lovci nismo bili strelsko razpoloženi, saj smo uplenili le pet poljskih zajcev in sedem fazanov. Kljub temu je bilo naše razpoloženje izjemno.

Sabotinski lovci pa so pripravili skupni lov - brakado za nas lovce iz LD Brežice in nekatere druge prijatelje - lovce iz Sloveniji in zamejstva (Avstrija in Italija) v nedeljo, 18. novembra 2012.

Pred lovsko kočo LD Sabotin na Sabotinu se nas je (skupaj z domačimi lovci) zbralo okrog osemdeset. Zjutraj vreme ni bilo nič prijazno, saj nas je takoj prepihala zmerna burja. Kmalu po zboru in navodilih lovovodje smo odšli na stojišča južnih pobočij Sabotina, kjer ni pihal veter, celo prijetno toplo je bilo za tisti letni čas, le občasno je bilo nekaj kapljic dežja. Že kmalu po začetku lova se je iz daljave slišalo gromko zvonjenje istrijancev. Prva se je premaknila jelenjad, ki nas je na stojiščih skoraj presenetila; vseeno pa smo bili zadovoljni ob nepričakovanem srečanju. Lov se je razvijal naprej z občasnim oglašanjem istrskih goničev, ki jim je »pritegnil« tudi nemški tribarvni gonič. Vse skupaj je po-

vezoval beagle s svojim značilnim zavijajočim oglašanjem. Sledili so jim brak-jazbečarji z značilnim »cingljanjem«. Na brakadi je bilo nepozabno doživetje, o kakršni lahko največkrat le še beremo v lovskem leposlovju naših prednikov. Lov je počasi potekal naprej in že z občasnimi strelji; najprej bližje gonjačem, nato pa po celotnem revirju. Kmalu sem v moji smeri zaslišal vztrajno gonjo istrjána. Na hrbtu bližnje vzpetine se je pojavil črn obris, ki se je hitro premikal premočrtno po hribu. Po moji oceni je bila lanščakinja divjega prašiča, vendar je bilo na dnu trebuha videti, kot da bi bilo moško spolovilo. Napetost ob opazovanju živali se je večala, nego-

obrnil in počasi odšel v smeri, od koder je pritekel. Ostal sem miren in zbran na stojišču. Druge divjadi, razen vzletele sloke v njej značilnem krivem letu do prihoda gonjačev ni bilo videti. Do mene je v pogonu prišel lovec Stojan in izmenjala sva informacije o poteku lova. Povedal je, da je streljal na divjega prašiča v tropu, ki se je po strelu oddvojil od tropa. Jaz pa sem mu povedal, da sem prav tako streljal na lanščakinja, a me je motilo nekaj na trebuhu, ki je bilo videti kot moško spolovilo. Družno sva preverila moj nastrel in ugotovila, da je Stojan oddal oplazni strel na isto lanščakinja, ki sem jo jaz pozneje za vedno umiril. Odprto rano na trebuhu

Pozdrav lovini v Brežicah

Foto: B. Tucovič

... in na Sabotinu

tovost pa tudi. Odločiti se je bilo treba: streljati ali ne. Premikajoča se divja svinja je izginila za gromovjem. Spet se mi je v mislih pojavila bliskovita negotovost, kaj storiti. Pes je z globokim glasom pritekel za divjim prašičem, ki je zato še nekoliko pospešil beg. Med drevjem na približno 100 m razdalje je bilo le kakšen meter prostora za pravičen strel. Na hitro sem se odločil in pomeril ter ustrelil. Divji prašič se je zgrudil in obmiroval. Pes se je ustavil ob njem, ga bežno ovohal, se takoj

sem zamenjal za moško spolovilo. Stojan mi je čestital za dober strel in oba sva bila zadovoljna, še zlasti, ker obstreljene svinje ni bilo treba iskati s psom krvosledcem. Znano je namreč, da takšen oplazni strel največkrat pomeni dolgotrajno in mnogokrat neuspešno iskanje obstreljenega prašiča. Hitro sva jo skupaj iztrebila, nato pa je Stojan odhitel v pogon, jaz pa sem se vrnil na svoje stojišče. Slišati je bilo še nekaj strelav drugih lovcev, nato pa se je po 13. uri lov končal.

Foto: S. Skok

Zbor lovcev LD Prebold in povabljenih kmetovalcev po uspešnem lovu na divje prašiče

K pozdravu lovini smo položili tri ozimce in lanščakinjo. Vsekakor uspešen lov. Sledilo je še okusno kosilo, izmenjava mnenj in vtisov z lova ter srečanje prijateljev. Naše društvo je hitro minilo in že smo se morali odpraviti domov, polni novih doživetij, prijetnih vtisov in nekaterih novih poznanstev. Hvala, lovski tovariši iz Brd, za nekaj novih nepozabnih spominov na lov.

Branko Tucovič

Skupen lov s kmeti in lastniki zemljišč

V zadnjih letih, ko se je številčnost divjih prašičev v našem lovišču zelo povečala, se je povečala tudi škoda zaradi njih na kmetijskih površinah. Tako so nastali pogostejši stiki predstavnikov naše **LD Prebold** s kmeti in lastniki zemljišč. Da pa ne bi

bila srečanja samo ob cenzitvi in poravnavi škode, smo organizirali tudi neformalna srečanja, kjer smo ob malici in kozarčku razrešili marsikatero težavo. Tako je bilo tudi v začetku minule jeseni, ko so kmetje v razgovoru predlagali, da bi se radi z nami udeležili lova, pomagali v pogonu in tako tudi sami prispevali k uresničitvi odstrela divjih prašičev in posledično k zmanjšanju škode. Predlog smo sprejeli in ga tudi uresničili prvo soboto v decembru. Na naša vabila na skupen lov se je odzvalo več kot dvajset lastnikov zemljišč in kmetov, zraven pa smo povabili še župana in nekaj drugih gostov.

Zbrali smo se pri brunarici na športnem igrišču v Mariji Reki. Okrepčali smo se s čajem in se dogovorili o poteku lova. Goste smo dodelili našim članom, da so jih lahko spremljali na stojišča. Lov je potekal v osrednjem delu našega lovišča, v revirju Laznikovo - Pušnikovo, kjer smo pričakovali

zanesljiv lovski uspeh. Sodeč po streljih, ki jih je bilo slišati med pogonom, so se naša pričakovanja uresničila. Ko smo se po slabih dveh urah zopet zbrali na zbirnem mestu, so naši lovci pripeljali najprej dva ozimca, starejšo svinjo in nato še štiri ozimce. Kratko analizo lova je opravil lovovodja in starešina **Miran Vedenik**, ki je tudi izročil vejice plena upleniteljem. Ugotovili smo, da so na večini stojišč videli vsaj kakšno divjad, poleg smjadi in divjih prašičev celo gamsa. Nekateri od naših gostov so uspeli živali celo fotografirati. Zaradi uspešnega lova in splošno dobrega počutja lovcev in gostov se je veselo druženje zaradi lovskega uspeha nadaljevalo še ob malici, ki smo jo pripravili. Druženje je trajalo pozno v popoldan. Ob pobudi, da bi takšna srečanja še nadaljevali, smo sprejeli sklep, da bo ta lov postal tradicionalen – vsako leto prvo soboto v decembru.

Takšna neformalna druženja

različnih uporabnikov skupnega prostora, v tem primeru našega lovišča, so še kako pomembna, saj imamo vsak svoje, sicer različne interese, a vendar skupne ali vsaj podobne težave. Ob spoznavanju enakih težav v sproščenem razgovoru še druge strani, je mogoče hitro doseči soglasje in dogovor, pristnejše sodelovanje pri reševanju in premostitvi težav v vsestransko zadovoljstvo. To pa je v trenutnih slabih gospodarskih razmerah in ob splošnem nezadovoljstvu še kako dobrodošlo, če ne celo nujno. Tudi zato bomo s tovrstnimi srečanji nadaljevali in si tako skupaj popestrili še en dan v letu.

Stanislav Skok

Kroparski lovci veterani so se družili

Ob koncu minulega leta je **Lovska družina Kropa** pripravila srečanje za svoje častne člane in člane veterane. Kar pet njihovih članov je namreč starejših od 80 let, eden pa bo 80-letnico praznoval kmalu. Kot je povedal soorganizator srečanja, član LD Kropa **Rok Gašperšič**, so se za srečanje odločili, ker se med letom člani veterani manj srečujejo na lovu in pri delovnih akcijah. Zato so zanje organizirali organiziran skupen obisk središča Triglavskega narodnega parka na Bledu in zasebnega lovskega muzeja v Lescah in tisto dopoldne zaokrožili s skupnim kosilom.

V zasebnem lovskega muzeju, ki nosi ime *Z lovskih stečin*, jih je sprejel lastnik in lovec **Anton Torkar**, ki je skupaj z ženo **Antonijo**, ki je prav tako lovka, leta 2011 ob domači hiši uredil zbirko svojih lovskega trofeje.

Kmečko oziroma gozdarsko vozilo – tokrat z drugačnim namenom uporabe

Foto: K. Belon

Za pet 80-letnih članov LD Kropa je omenjena LD organizirala skupen obisk središča TNP in zasebnega lovskega muzeja Torkar v Lescah in jim na tak način izkazala pozornost.

Zbirka prikazuje bogat in pester živalski svet slovenskih gozdov in gora, dopolnjujejo pa jo eksotične afriške živali in medvedi iz Kanade ter nekaj lovskega orožja. Nedvomno je muzej zanimiv za ogled prav za vse lovce in tudi nelovce, ob lično urejeni zbirki pa se lahko obiskovalci lovci z veseljem spominjajo tudi svojih lovskih prigod.

Tudi **Rudi Potočnik, Jože Babič, Janko Varl in Mirko Kotnik** so se skupaj s predsednikom LD Kropa **Antonom Potočnikom**

in **Rokom Gašperšičem** živo in naglas spominjali svojih lovskih spominov ... Nekateri med njimi kljub osmim desetletjem življenja še vedno aktivno lovijo. Najstarejši med zbranimi, 88-letni Rudi Potočnik - Turkov z Rovt, »kadar je nujna«, kot pravi, še vedno poprime za lovsko puško. Kot je povedal Jože Babič z Mišač, je dandanes v lovstvu precej drugače kot nekdanj. »Ko si mlad, hitro stisneš in ustreliš; ko si starejši in preudarnejši, je drugače.« Zdaj ustrelim le, kadar je nujno. Žival

je prelepa. Ni lepše reči kot pozimi v snegu opazovati srne s puško, obešeno na rami. Ne bi je mogel več ustreliti. V mladosti sem šel dva- do trikrat na teden ponoči peš na Jelovico jagat peteline. Potem sem se hitro vrnil domov, nahranil živino v hlevu in ob 6.00 sem bil že v službi.«

V leškem gostišču se je zbranim na kosilu pridružil še častni član Zdravko Stular.

Kaja Beton

morejo več udeleževati skupnih lovov, zato pa zelo radi pridejo na srečanje. Letos starejših članov ni pozdravil starešina LD; namesto njega je to prijetno dolžnost opravil gospodar LD, ki je bil s svojimi pomočniki tudi lovovodja.

Na tem lovu po navadi opravimo dva ali tri pogone na lovne vrste plenilcev in malo divjad. Izkazalo se je, da se je treba na vsak lov dobro pripraviti in organizirati. Starejši, bolj izkušeni lovci vedo, kako vreme vpliva na gibanje divjadi. Letos pogon ni zajel nobenega zajca, zato smo se na koncu lova poklonili petim fazanom.

Posebno slovesno in veselo je bilo v drugem delu srečanja, ko so **Alojzu Fišingerju**, drugemu najstarejšemu lovcu v lovski družini, nazdravili za 81. rojstni dan in mu izročili lovsko odlikovanje – red za lovske zasluge II. stopnje. Alojz je lovec od leta 1949, opravljal je naloge tajnika, gospodarja, bil je član strelske ekipe LZ Maribor, pa tudi strog mentor mnogim mlajšim lovcem. Večina ga pozna kot uspešnega kinologa. Njegov prvi lovski pes je bil brak-jazbečar,

Ohranjajo lovsko tovarištvo

Tradicija LD Slovenska Bistrica je, da prvo soboto v novembru organizira lov za starejše člane lovske družine. Statistika kaže, da se številčnost teh članov v družini večja iz leta v leto in da se skupina bliža že skoraj polovici vseh članov. Tudi letos se je srečanje začelo s prijaznim stiskom rok lovskim tovarišem, ki so vsa leta veliko naredili za lovsko družino, širšo lovsko organizacijo in divjad. Na jesen življenja se ne

Pokaži svojo lovsko izkaznico!

Nadaljujemo z objavljanim podjetij, ki so z LZS sklenila pogodbo, na podlagi katere bodo vsakemu članu LZS, ob predložitvi veljavne lovske izkaznice, omogočili nakup lovske potrebščin in opreme (oz. uslug) z določenim popustom. Na tej strani bomo objavljali vsa nova **podjetja s sklenjeno pogodbo**, s spiska pa opuščali nekatera podjetja, ki so to storila že pred časom. Popoln spisek vseh podjetij je vsakomur dostopen na spletnih straneh LZS: <http://www.lovska-zveza.si>.

Popust naj ne bi bil manjši od 5 %, v Lovcu pa bomo objavljali spisek 25–30 zadnjih podjetij, ki so **pogodbo o sodelovanju** z 10 % ali višjim popustom za naše člane podpisala v zadnjem času. Prodajna mesta teh podjetij bodo označena z nalepko, ki jo vidite na fotografiji.

Ker želimo v akcijo pritegniti čim več podjetij, prosimo vse naše člane, da na elektronski naslov lzs@lovska-zveza.si sporočite imena novih podjetij, ki bi jih zanimala sklenitev take pogodbe.

Želimo si, da nam naša lovsko izkaznica na tak način omogoči neposreden prihranek pri nakupih!

LZS

Stanje: 14. 2. 2013

POGODBE ZA POPUSTE		
Podjetje	blago in storitve	% popusta
BHS hitri servis, Bojan Ovčjak, s. p., Vrhe 63, Slovenj Gradec	Storitve in material iz programa BHS	15
RTV SERVIS, Marjan Kapela, s. p., Kočevska cesta 13, Dolga vas, Kočevje	Baterijske svetilke Led Lenser, daljinski upravljalci	5
	Pašni aparati 12 V ali 220 V	8
	Baterijski vložki in akumulatorji, polnilci in usmerniki	5 do 15
	Tv-LCD, LED zasloni na 12 V, DVBt in sprejemniki sat, antenski material, kabli	5
GOSTILNA AJDA, David Žunko, s. p., Ptujška c. 14, Gornja Radgona	Malice, kosila, jedi po naročilu, popust za skupine, nočitve in pijače	10
EUROSAN, d. o. o., Nove Fužine 49, LJUBLJANA	Popust za gotovino na vse blago – popusti se ne seštevajo	10
GORNIK, Mojca Mohorič, s. p., Gorenja vas - Reteče 36, Škofja Loka	Aktivno perilo, hlače, jakne, puloverji, jope, flisi, srajce in dodatki GORNIK	10
DOGMANIA, d. o. o., Bojanji Vrh 22, 1295 Ivančna Gorica	Oprema	15
	Kozmetika in insekticidi	12
	Hrana in poslastice	10
DB vrata, okna, zimski vrtovi, Damjan Brajnik, s. p., Nasipna ul. 2a, Benedikt	Notranja vrata	10
	PVC, ALU, LES – okna, vrata, zimski vrtovi, senčila	5
Frizerski salon Tina, Kraševac Martina, s. p., Tomišelj 1, 1292 Ig	Striženje las	5
LUR, Poslovno svetovanje, d. o. o., Peričeva 21, Ljubljana	Računovodske storitve, poslovno-svetovalne storitve	20
	Implementacija in podpora pri uporabi programa Pantheon	20
BIFE KREVS, Tomaž Krevs, s. p., Podgorska cesta 103, 2380 Slovenj Gradec	Pijača	10
JUPITRA, poslovni inženiring, d. o. o., Motnica 7a, 1236 Trzin	Izdelki za filtriranje vode v spletni trgovini www.moja-voda.si	10
	Rezervni deli za izdelke (filtrni vložki)	8
KONFIN, d. o. o., Ljubljanska 76, 1230 Domžale	Gedetske storitve	15
DJ STANE - STANE ČRVIČ, s. p., Bratuževa ulica 14, 5290 Šempeter	Vsa hrana in oprema za pse, razen znamk ORIJEN ACANA IN K9JULIIS, za plačilo v gotovini	10
USLUGA NOVO MESTO, d. o. o., Tržaška 10, 8000 Novo mesto	Kemično čiščenje, pranje in šiviljska popravila vseh lovske oblačil in pripomočkov	10
TRGOVINA AVANTURA, Tomaž Inocente, s. p., Notranjska 4, 6230 Postojna	Optika (dvogledi, strelni daljnogledi, optične pike, spektivi) razen znamke Meopta	10
VZAJEMNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVALNICA, d. v. z., Vošnjakova 2, Ljubljana	Celoletno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini Vzajemna Multitrip	10
VTE, d. o. o., Gradnikove brigade 4, 1000 Ljubljana	Izdelki blagovne znamke Voodoo Tactical in Olight svetilke z dodatki	10
CREATIV, d. o. o., Mikloša Kuzmiča 7, Murska Sobota	Nogavice	10
	obutev Crocks in stekleničke bobble	5
KOVINOPLASTIKA, Štefan Pavlinjek, inž., s. p., Teminova ul. 4, Murska Sobota	Posoda za divjad in samokolnice	12
POT USPEHA, izobraževanje Željko Hohnjec, s. p., Občice 25, Dolenjske Toplice	Odvajanje od kajenja in alkohola in drugih odvisnosti	15
GRAD-ART, d. o. o., Podmilščakova 11, 1000 Ljubljana	Projektiranje novogradenj, rekonstrukcij in sanacij objektov	15
	Svetovanje, nadzor in inženiring v gradnji	10
GEOSSET, d. o. o., Poslovna cona A 22, 4208 Šenčur	GARMIN ASTRO 320-DC 40 IN GARMIN DC-40 - ASTRO 220, 320	10
KARBO - Renata Kerec, s. p., Partizanska cesta 35, 2230 Lenart	Krovska in kleparska dela - prekrivanje streh in izdelava fasad s paneli	10
	Vsa gradbena in tesarska dela ter dobava in montaža stavbnega pohištva	10
VETERINARSKA POSTAJA BRESTANICA, d. o. o., Šolska cesta 15, 8280 Brestanica	Storitve v ambulanti	10
	Pregled in tetoviranje rodovniških legel ob cepljenju, mikročipiranju in registraciji	10
	Hrana za pse	5
PAMI, d. o. o., Nova Gorica, Vipavska cesta 50, Nova Gorica	Prodajni program PLANIKA TREKKING	10
DeCARNIS, d. o. o., Vipavska cesta 12, Nova Gorica	Pasja hrana adult, light, puppy in stone cricks plus	10
WEBO, d. o. o., Dragomelj 84, Domžale	HAIX lovski in gozdarski čevlji, HOLIK rokavice	10
	LED LENSER svetilke	5
ŠOLA VOŽNJE POGORELEC, Josip Pogorelec, s. p., Lendavske gorice 429/a LENDAVA	Vozniški izpit kategorije A in B	20
	Varno delo s traktorjem kat. F in trening varne vožnje	15
MIZARSTVO PRELOG, s. p., Sela pri Polskavi 51, 2331 Pragersko	Gradnja objektov na ključ in izdelava lesenih nadstreškov za avtomobile	10
	Adaptacije	8
	Izdelava KNAUF sistemov	5
MOJ VET, klinika za male živali, d. o. o., Celovška cesta 258, 1000 Ljubljana	Popust na maloprodajne cene storitev po veljavnem ceniku	15
BORIS TERČIČ, s. p., Mehanika in keramika, Zagomila 1, 5210 Deskle	Servis in popravila traktorjev	15
	Storitve s kmetijsko in gozdno mehanizacijo	10
	Olja in rezervni deli za traktorje	5

Foto: A. Fišinger

Alojz Fišinger (tretji z leve) s solovci ob prejemu odlikovanja LZS

pozneje je vodil španjela, minulih štirideset let pa je dosegel izjemne rezultate z nemškimi kratkodlakimi ptičarji, ki jih je tudi vzrejal. S svojimi psi je sodeloval na zahtevnih mednarodnih preizkušnjah in mednarodnih razstavah, kjer so osvajali pomembne uvrstitve in najvišje naslove. Zdaj mu krajša čas resasti istrski gonič Aco. Ob prejemu visokega lovskega odlikovanja se je solovcem s solzami v očeh iskreno zahvalil za pozornost in hudomušno dodal, da ga stanje divjadi v lovišču spominja na začetke izpred šestdesetih let.

Ladislav Steinbacher

Tradicionalni lov na fazane za prijatelje

V lepem sončnem sobotnem jutru, ob iztekajočem se letu 2012, smo se pred lovskim domom **LD Slovenska Bistrica** zbrali lovci domače družine in povabljeni lovski prijatelji iz

drugih družin. Kot vsako leto smo organizirali prijateljski lov za lovske tovariše, na katerega lahko vsak lovec naše družine povabi neomejeno število lovskih prijateljev.

Po pristrčnih stiskih rok in medsebojnih pozdravih smo se odpravili v del lovišča, ki mu pravimo Stenovžec. Predel je eno zadnjih površin, kjer imamo še naravne remize, ker pa v bližini gojimo fazane, je to območje še zelo bogato z njimi.

Lov sta vodila gospodar **Alojz Gostenčnik** in starešina **Anton Sternad**. Lova se je udeležilo dvaintrideset gostov iz lovskih družin Oplotnica, Juršinci, Cigonca, Šmarna Gora, Fram, Šetjur, Šmartno na Pohorju, Dolič in Poljčane.

Lovska družina Slovenska Bistrica, ki šteje 67 članov, v lovišče vsako leto izpusti dvesto ali več fazanov.

Lov je bil ob dobri organizaciji in disciplini ter ob pomoči štirinožnih prijateljev in dobrih strelcih zelo uspešen, saj smo po lovu

ugotavljali, da že dolgo nismo imeli tolikšnega plena. Vsi udeleženci so se strinjali, da mora ta lov ostati tradicionalen. Po pozdravu lovini in zahvali boginji Diani za dober ulov smo zadovoljni odšli pred lovski dom LD Slovenska Bistrica, kjer smo skupaj pripravili skromno pogostitev in druženje, kar je v teh kriznih časih vedno pomembnejše.

Branko Ačko

Lov treh družin - to pot uspešen

Na Martinovo nedeljo smo člani **Lovske družine Toplice** gostili tradicionalni **lov treh družin**. Lov, katerega pobudnik je bil (tedanji) gospodar LD Toplice **Ivan Poreber**, organiziramo že štirinajst let. Takrat smo se namreč člani **LD Toplice, Padež in Smuk - Semič** dogovorili za skupni lov. Prva zamisel je bila, da bi bil ta lov vsako leto na tromeji naštetih LD. Prva lova smo to tudi dejansko organizirali na območju Radohe, kjer je stičišče lovskih meja vseh treh LD. Pozneje, s podpisom posebnega dogovora, je bil določen termin za lov in tudi, da bo lov vsakič v drugem lovišču podpisnice dogovora.

ga blagra. Morda je bila uplenjena kakšna lisica, divji prašiči pa so že kar po pravilu odnesli celo kožo. Na tokratnem lovu nam je bila poleg čudovitega vremena za lov naklonjena tudi boginja Diana. Da bo lov zanimiv in uspešen, je bilo čutiti že na zboru, ko nas je gospodar LD Toplice **Branko Križe** kot lovovodja seznanil, da smo dobili z odločbo povečan odstrel divjih prašičev. Podlaga za izdajo takšne odločbe je bila zelo velika škoda od divjih prašičev na poljščinah in kmetijskih površinah. In res, v pogonu, ki smo ga imeli v središču našega lovišča na Pajkežu, se je znašlo kar nekaj številčnih tropov ščetinarjev. Med številnimi strelci na stojšcih jih je dvanajst zadelo »v polno«, v dveh primerih so bili nato uspešni še psi krvosledci s svojima vodnikoma **Bojanom Pircem** in **Tonetom Marcem**, en divji prašič pa je bil žal izgubljen. No, kar precej sreče je bilo tudi za divje prašiče, saj je bilo kar nekaj strelcev v prazno, nekateri pa so jih s stojšci samo »videli«. Poleg divjih prašičev je bila uplenjena tudi lisica.

Po tradiciji smo pripravili, po razdelitvi vejic za lovski blagor in pozdravu lovini, še »košč«, za katerega je v kuhinji našega lovskega doma poskrbel **Igor Hod-**

Foto: D. Kolenec

Lanski lov treh sosednjih družin – LD Toplice, Padež in Smuk - Semič – je lovce za razliko od prejšnjih let obdaril z izdatnim lovskim blagrom. Temu primerno je bilo tudi razpoloženje na »košu«.

Ta lov je postal ena izmed oblik druženja med člani sosednjih LD in je prispeval k boljšemu sodelovanju med lovskimi družinami. Ne nazadnje so se med posameznimi člani spletle prijateljske vezi in res je, kot je med drugim dejal v pozdravnem nagovoru starešina LD Toplice **Avgust Bučar ml.:** »Če ne bi bilo Lova treh družin, se še poznali ne bi med seboj ...«

Po drugi strani pa je tudi res, da do lanskega lova na tem skupnem lovu nismo imeli pravega lovske-

nik. Seveda nismo pozabili na Martina in smo, kot se za Dolenjce in Belokranjce spodobi, nazdravili z novim vinom.

S to obliko druženja med člani treh lovskih družin bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj menimo, da sta dobro medsebojno poznanstvo in druženje pogoj za kakovostno sodelovanje. To še zlasti velja za tiste LD, ki zaradi naravnih razmer ob meji vseh lovišč, upravljamo z isto divjadjo.

Igor Volk

Foto: B. Ačko

Prijateljski lov LD Slovenska Bistrica je bil ob dobri organizaciji, disciplini, ob pomoči štirinožnih prijateljev in dobrih strelcih zelo uspešen.

Vrtec Podgorje pri Slovenj Gradcu je obiskal lovec Janko Skobir in jih popeljal na krmišče za divjad. V snegu so si ogledali sledove različnih gozdnih živali.

Otroci so svoja doživetja z obhoda v lovišču izrazili z likovnim ustvarjanjem.

Stopinje, stopinje so od ...

Januar je prinesel težko pričakovani sneg. Ker se ga vedno najbolj razveselijo najmlajši, smo se v **Vrtcu Podgorje pri Slovenj Gradcu** otroci in njihovi vzgojitelji podali na sprehod po snežni odeji. V snegu smo opazovali različne stopinje. Otroci so ugotavljali, da so zelo zanimive, ker so si bile med seboj različne. Vedeli so, da so nekatere od gozdnih živali. Ker bi radi izvedeli, katere živali so jih pustile v snegu, smo se dogovorili, da v vrtec povabimo lovca, ki živi v bližini.

Janko Skobir, dolgoletni član **LD Podgorje pri Slovenj Gradcu**, se je našemu povabilu odzval z veseljem. Iz njegovega pripovedovanja smo hitro spoznali, da ima bogate lovske izkušnje in da odlično pozna divjad v naših gozdovih. Med nas je prišel v zeleni lovski obleki s klobukom na glavi. S seboj je prinesel tudi daljnogled, lovski rog in veliko fotografij gozdnih živali, ki smo si jih z zanimanjem ogledovali in našega gosta veliko spraševali.

Povedal nam je, da lovci divjadi ne le streljajo, ampak morajo zanj tudi primerno skrbeti. Kadar je zima huda in si same ne morejo poiskati dovolj hrane, je naloga lovcev, da divjad krmijo. V gozdovih je veliko krmišč, kamor nosijo seno, peso in drugo hrano. Tako živali zimo lažje preživijo in dočakajo pomlad zdrave.

Njegovo zanimivo pripovedovanje je v otrocih prebudilo željo, da bi si ogledali eno bližnjih krmišč. Razveselili smo se, ko smo zagledali nekaj srn, ki so na krmišču jedle seno. Ko so nas zagledale, so se razbežale in za seboj v snegu puščale značilne stopinje. Prav te smo opazovali, ko smo se vračali v vrtec. Spotoma smo se ustavili še na domu lovca Skobirja, kjer smo si ogledali nagačene živali in njegove lovske trofeje. Otroci so bili navdušeni in so med seboj kar tekmovali v prepoznavanju divjih živali. Našemu gostitelju smo se pristrčno zahvalili in mu obljubili, da bomo tudi mi, vsak po svojih močeh, skrbeli za živali, še posebno v hudi zimi.

Svoja doživetja na to temo so otroci pozneje izrazili z likovnim

ustvarjanjem. Želimo si, da bi doživeli še več takšnih prijetnih srečanj.

Otroci in vzgojitelji Vrtca Podgorje pri Slovenj Gradcu

Obisk lovca v vrtcu

Pozimi mrzlo je in hrane je malo.

Bo zrne v krmilnici zadostovalo do tople pomladi, ko sneg se stopi in zjutraj me njihovo petje zbudi?

V **Vrtcu Ivana Glinška - Maribor**, v oddelku Žoge (3 do 4 leta), smo v hladnih dneh raziskovali ptice in druge živali pozimi.

Že Maria Montessori je zapisala: »Vse se začne s spoznavanjem okolja. Otrok ga vsrkava s pomočjo lastnosti, pri katerih gre za intenzivno in specializirano občutljivost, ki omogoča, da otroku dražljaji iz okolice zbudijo toliko zanimanja in navdušenja,

da postanejo del njegovega bivanja.« Sama menim, da je o živalih v naravi in njihovem pomenu treba ozaveščati že otroke v vrtcu in prav naravoslovje je področje, kjer razvijamo otrokove sposobnosti za dejavno in spoštljivo vključevanje v obdajajoče okolje.

Ptice smo spoznavali skozi literarne zgodbe, pesmi, basni. Brali smo *O ptičku brez imena* Miše Gerič in Urške Raščan, siničke spoznali v *Snežnosku* Bine Štampe Žmavc, ščebetanje vrabčkov spremljali v Gantschevem *Drevesu Kristof* in v Svetlaninem *Razvajanem vrabčku*. Z Melito Osojnik smo plesali ljudsko pesem *Pleši, pleši črni kos* in peli Nežinega *Vrabčka* in *Pesem o sinički*. V poeziji smo našli Župančičevo siničko *Ciciban cicuj* in *Zlato ptičko*, med slovenskimi ljudskimi pa izbrali: »*Pojte pojte drobne ptice, preženite vse meglice, da bo sijalo sončce na moje drobno srčce*.« Z ogledom Andersenovega *Cesarjevega slavčka* smo si dan popestrili z medijsko vzgojo in pred počitkom

Foto: Maja Geršak

Otroke Vrtca Ivana Glinška - Maribor, v oddelku Žoge (3 do 4 leta), je obiskal lovec Štefan Pušnik iz LD Kamnica. jim pokazal fotografije divjih živali in jim o njih povedal še veliko novega.

prislunhili še slovenski ljudski pravljici *Zlata ptica*.

Dejavni smo bili tudi na drugih področjih: sestavljali smo ptičje sestavljanke, izdelali oddelčno ptičjo dekoracijo, risali ptice, se preizkušali v zvočnih ugankah Glasovi naših ptic (Hannu Jannes in Owen Roberts), opazovali ptice na igrišču in v parku, namestili ptičjo krmilnico in si pripravili mini lutkovno predstavo *Siničke v škornju* (Ferdo Godina).

Pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje je tudi sodelovanje s starši in okoljem, kar prispeva k dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje. Pri načrtovanju dejavnosti v sodelovanju z Joanno Bertonec nam je nas je v oddelku obiskal lovec, gospod **Štefan Pušnik** iz **LD Kamnica**. Predstavil nam je delo lovcev in njihov odnos do narave, opozoril, da divjadi ni dovoljeno odtujevati iz njenega naravnega življenjskega prostora, jemati jajc ali mladičev in jih zadrževati v ujetništvu. Predstavil nam je slovensko lovsko nošo in lovski klubuk. Poučil nas je o krmljenju ptic pozimi, nam pokazal fotografije številnih živali, ki smo jih skupaj poimenovali in se o njih veliko naučili.

Lov spada med najstarejše dejavnosti človeštva, saj vemo, da so se že od pradavnine razvijale lovskie kulture in je lov sooblikoval odnose med ljudmi, kar še dandanes potrjujejo številne zgodbe in pravljice. Le kdo ne pozna Rdeče kapice in pogumnega lovca, ki je rešil njo in babico. V sodobni družbi pa zaradi odtujenosti človeka od narave nastajajo deljena mnenja o lovu, ki je sestavni del naše narodne identitete; lovci pomembno prispevajo, ohranjajo in širijo zavest ter skrb za varstvo narave.

Obisk lovca v vrtcu odločilno prispeva k razvijanju naklonjenega, spoštljiva in odgovornega odnosa otrok do živali, narave. Vzgojiteljici **Maja Geršak** in **Barbara Bednjički Rošar** sva spodbujali različne pristope k prepoznavanju naših ptic in divjadi ter na izvedbeni ravni zagotavljali preplet vseh kurikularnih področij dejavnosti. Najprepričljivejši trenutek izvedbe je bil obisk lovca Štefana Pušnika iz LD Kamnica, saj je otroke notranje motiviral ter jih zelo čustveno in socialno vzpodbudil. V pogovoru z njim so razvijali naravoslovno in okoljsko pismenost, zavedanje o prepletenosti odnosov v okolju in odgovornem ravnanju z vsemi živimi bitji.

Barbara Bednjički Rošar

Matija Božič - Branko se je rodil 5. 1. 1923 v Strahomerju, majhni vasici pod Krimom, kjer je preživel svojo mladost in kamor se še vedno rad vrača. V delavsko-kmečki družini se je izučil za kovača in si s težkim delom prikoval tudi trden značaj. S svojimi naprednimi nazori se je leta 1941 vključil v organiziran odpor proti okupatorju. Njegovo prepričanje in značajska odločnost sta ga v NOB vodila na poti od borca do politkomisarja.

Ljubezen do narave ga je že v mladih letih pripeljala v lovskie vrste. V lovski družini Tomišelj, katere član je že od leta 1950, je takoj po vstopu prevzel funkcijo predsednika disciplinskega razsodišča. V naslednjih dveh mandatih (od leta 1954 do 1958) mu je bila zaupana funkcija starešine, nato pa namestnika starešine (od leta 1958 do 1962). Ves čas je s svojo razgledanostjo in izkušnjami aktivno sodeloval v najrazličnejših delovnih komisijah. Še posebno se je angažiral pri sodelovanju med lovci in drugimi uporabniki prostora - zlasti domačini, s katerimi je navezal pristne prijateljske stike.

Za nesebično pomoč, poštenost in pravičnost je prejel več vojaških in državnih odlikovanj. Za njegova prizadevanja pri gojitvi divjadi, dobre medsebojne odnose, napredek v lovstvu in kinologiji ter pri pravičnem lovu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in z redom II. stopnje, Kinološka zveza Slovenije pa s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge.

Dragi Matija, za tvoj izjemen in tovariški posluh do mladih članov, ki si ga nam ga izkazal, te žal ne moremo odlikovati. Se ti pa zato iz srca zahvaljujemo za tvoj trud, nesebično pomoč, predvsem pa, ker si nas znal razumeti in nas podpreti pri dejanjih, ki so bila v korist divjadi in lovcev v ponos. Tvoj zgled nam pove, da je za pravega lovca potrebno veliko več kot le dobra puška na rami in trofeje na steni. Ob tvojem jubileju ti želimo še veliko lovskih užitkov, predvsem pa zdravja in dober pogled!

LD Tomišelj - B. L.

Franc Pirečnik, član LD Zeleni Vrh - Vuzenica, je 19. 1. 2013 praznoval svoj visoki jubilej, 90. rojstni dan. Svoja otroška in mladostna leta je preživel v nase-

lju Skorno pri Šoštanju. V njegovi starosti osemnajst let se je začela druga svetovna vojna. Kot železničar - kretničar je bil mobiliziran na avstrijsko Koroško in avstrijsko Štajersko. Po vojni se je zaposlil na železniški postaji Celje. Ker so bili v takratnem obdobju železničarji opravičeni vojaških obveznostih, je moral leta 1946 še na dopolnilno služenje vojaškega roka. Ko je opravil še to dolžnost, se je vpisal v železničarsko prometno šolo v Podbrdo na Gorenjskem. Po končanju šole je bil leta 1948 z odločbo premeščen za opravljanje praktičnega dela izpita prometnika na železniško postajo Vuzenica in kot višji tehnik železniške službe ostal v Vuzenici kot šef železniške postaje Vuzenica vse do upokojitve in vse do visokega

jubileja. Prijazni kraji Vuzenice, neokrnjena narava in okoliški pohorski gozdovi so ga tako prevzeli, da si je v Vuzenici ustvaril dom in družino, saj se je že leta 1955 poročil z domačinko. Tod je spoznal nekaj lovcev in se dogovoril za vstop v lovsko družino. Leta 1955 je vstopil v lovskie vrste, kjer je videl priložnost za uresničitev svojih dolgoletnih želj. Včlanitve mladega, razgledanega, izobraženega in sposobnega lovca so bili v LD zelo veseli. Že naslednje leto po sprejemu v LD so Pirečnika izvolili v UO LD, kjer je prevzel in kar štirinajst let vzorno opravljal funkcijo tajnika (od leta 1956 do 1970). Njegovi zapiski in knjige, ki jih je vodil, so natančen vir podatkov takratnega in prejšnjega časa, saj je bil vseskozi zelo vnet zbiralec vseh podatkov zgodovine lovstva, lovskih običajev in lovskih dogodkov v območju. Po predaji tajniških nalog je še vedno marljivo zbiral in pisal kroniko dogajanj v naši LD vse do leta 2006, ko mu je zdravje to še dopuščalo. Ob različnih družabnih priložnostih nam je pomembnejša dogajanja in dogodke obudil s pripovedovanjem. Njegove zanimive zapise in kroniko smo z njegovim dovoljenjem po delih objavili v družinskem zborniku, ki ga

je LD izdala leta 2006 ob praznovanju 60-letnice delovanja. Franc je redno pošiljal tudi prispevke v uredništvo revije Lovec, kjer so jih od leta 1982 objavili kar dvaindvajset.

V mladosti je bil Franček velik gojitelj divjadi, vedno pošten in vester mentor mladim lovcom. Zdaj pa, kolikor mu dopušča zdravje, je še vedno naš učitelj in vzornik. Svetuje nam pri zbiranju in vodenju arhivskih podatkov ter nas spodbuja k strpnemu in složenemu delovanju lovske družine. Prav to nam je ponovno priporočil tudi ob srečanju v čast njegove 90-letnice.

Leta 1959 ga je LZS za uspešno delo v LD odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje. Ob praznovanju 60-letnice delovanja LD Zeleni Vrh - Vuzenica mu je Koroška lovška zveza za prispevek na področju lovstva podelila priznanje.

Dragi Franček, ob tvojem visokem jubileju ti iskreno čestitamo in se ti zahvaljujemo za tvoje nesebično delo v korist divjadi in narave ter za tvoj prispevek k delovanju lovske družine in beleženju njene dragocene zgodovine. Želimo ti še veliko zdravih let in veliko prijetnih uric v naši lovski družbi.

LD Zeleni Vrh - Vuzenica - S. V.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Milan Babič, LD Ljutomer
Dragotin Ivanovič, LD Domžale
Ivan Matoh, LD Trebnje
Minko Pokeršnik, LD Janžev Vrh
Josip Žurga, LD Osilnica

85-letnico

Bojan Brovet, LD Trebnje
Matija Glad, LD Banja Loka, Kostel
Jože Goltnik, LD Vransko
Hubert Kosler, LD Velike Poljane
Francišek Novak, LD Vrhnika

80-letnico

Franc Balon, LD Bizeljsko
Rudolf Černigoj, LD Trnovski gozd
Jože Delopst,
LD Smrekovec, Šoštanj
Jožef Janežič, LD Vinski Vrhovi
Jože Jeler, LD Senovo
Janez Novak, LD Šmarje pri Jelšah
Albin Podobnik, LD Idrija
Mihael Rotar, LD Dobovec
Janez Skok, LD Slovenske Konjice
Franc Svetelj, LD Stahovica
Vladimir Šeruga, LD Rankovci

75-letnico

Stanislav Balantič, LD Stahovica
Ciril Bavdaž,
LD Grgar in **LD Čepovan**
Filip Bohinc, LD Kropa
Julijan Črv, LD Bled
Todor Dimitrovič, LD Velenje
Jožef Erjavec, LD Polšnik
Ivan Filipič, LD Luče
Jože Gašperič, LD Loka
Edvard Gradišnik, LD Jurklošter
Gabriel Jelenko, LD Puščava
Anton Kadunc, LD Taborska jama
Branko Kanižar, LD Fram
Janez Konc, LD Nomenj, Gorjuše
Josip Lepen, LD Kamnica
Jože Magdalenc, LD Handil, Dobje
Jožef Mahne, LD Slavnik, Materija
Jožef Marhl, LD Remšnik
Drago Mazij,
LD Martin Krpan, Bloke

Mile Milenkovič, LD Brezovica
Alojz Naglost, LD Velunja, Šoštanj
Milan Ocepek, LD Šentlambert
Edvard Požgaj, LD Čatež ob Savi
Albino Prodani, LD Šmarje
Lucijan Skok, LD Čepovan
Anton Gabrijel Šebart,
LD Dobrava v Slovenskih goricah
Stanislav Šfiligoj, LD Sabotin
Ciril Stucin, LD Porezen
Milan Tepeš, LD Rogatec

70-letnico

Jožef Babnik, LD Moravče
Jožef Bajec, LD Col
Ugo Bajs, LD Koper
Ervin Breznik, LD Rače
Julijan Ernesti, LD Bohor, Planina
Ernest Fišinger, LD Ljutomer
Ludvik Germadnik, LD Bistra
Avugst Gregorčič, LD Dobrič
Ivan Hajnžič, LD Pernica
Jože Hribernik, LD Vitanje
Jože Ilc, LD Litija
Peter Ileršič, LD Cerknica
Bogomir Janžekovič,
LD Sveta Marjeta niže Ptuja
Anton Japelj, LD Vrhnika
Kristijan Juvan, LD Ljubno
Franc Kadunc, LD Tuhinj
Julijan Klepec, LD Dobrovnik
Peter Knavs, LD Radeče
Jože Lesjak, LD Dobrna
Jožef Lešnik,
LD Malečnik, Košaki
Jožef Levec, LD Dole nad Idrijo
Jožef Lutar, LD Dobrovnik
Ivan Meserko, LD Gabrovka
Vinko Miklavčič, LD Vinica
Jože Močnik, LD Domžale
Anton Novak, LD Suha krajina
Edvard Popošek, LD Markovci
Zlatko Silič, LD Podsreda
Franc Skol, LD Domžale
Hinko Stakne,
LD Smrekovec, Šoštanj
Ivan Franc Štrukelj, LD Polskava
Tomaž Vindišar, LD Višnja Gora
Edvard Vornšek, LD Golababuka
Jožef Vrdoljak, LD Dolina
Alojz Žefran, LD Veliki Gaber

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Predstavitev DVD - Sožitje z medvedom?

Prostrani gozdovi Kočevske in Gorskega kotarja so za velike zveri glavni habitat. Kljub vse pogostejšemu vdiranju ljudi v ta gozdnata prostranstva medvedu še vedno zagotavljajo dokaj prijetno domovanje. Neredko se pripeti, da človek ob svojih aktivnostih nehoti zmoti to veličastno zver v njenem domovanju pri iskanju hrane ali pa mu celo okrne občutek varnosti in miru ter ga zmoti pri razmnoževanju. Zaradi naše nevednosti in slabega poznavanja biologije ter naravnega obnašanja v njegovem življenjskem prostoru v teh okoljih večkrat neustrezno gospodarimo in se neprimerno obnašamo. V takšnih situacijah se medvedi zelo različno odzivajo; kljub njihovi strpnosti, po drugi strani pa previdnosti in plahosti lahko hitro nastane konflikt, ki ne prispeva v prid naklonjenosti lokalnega prebivalstva za sobivanje z njim.

Foto: J. Popež – Grčič

Z iskreno željo po ohranjanju ter razvijanju strpnjšega sobivanja in sožitja lokalnega prebivalstva z medvedom je ob čezmejnem sodelovanju, v okviru operativnega projekta IPA Slovenija – Hrvaška (*Skupaj ohranjajmo življenje in bogastvo narave za prihodnje rodove -Sožitje*), nastal film avtorja **Mirka Peruška** *Sožitje z medvedom?* ob pod-

pori partnerjev: *Ljudske univerze Kočevje, Zavoda za gozdove Slovenije, Nacionalnega parka Risnjak* (Hrvaška) in *Javne ustanove Priroda*.

Film so prvič javno predstavili konec januarja 2013 v prostorih Turističnega kompleksa Jezero v Kočevju. O poteku in namenu projekta je številnemu občinstvu ob navzočnosti predstavnikov vseh partnerjev spregovorila gđc. **Tanja Struna**, koordinatorka projekta in predstavnica Ljudske univerze Kočevje.

Mirko Perušek, snemalec in avtor filma, je navzočim zaupal, da vir navdih za svoje delo črpa iz pester narave Dinaridov, saj mu vedno znova in znova ponujajo možnosti in mnoge priložnosti za tovrstno ustvarjanje. Pravi razlogi in izzivi pa po njegovih besedah tičijo tudi v želji, da bi s filmom ljudem pokazal vse tisto, česar ne more videti vsak.

Film predstavlja razloge in možnosti bližnjih srečanj človeka z medvedom ter nakaže možnosti za spoštljivo medsebojno sožitje. O medvedu so spregovorili tudi slovenski in hrvaški strokovnjaki ter dobri poznavalci medveda. DVD-medij je shranjen v zadnji platnici domiselne priložnostne zloženke, ki s preprostejšim besedilom najprej predstavi medveda kot največjo evropsko zver, nato pa tudi z besedo in domiselnimi ilustracijami naniza temeljna načela pravilnega obnašanja obiskovalcev gozdov, kjer medved redno živi. Besedilo zanimive zloženke je pripravila avtorica **Katja Konečnik**.

Snovalci projekta so zadeli v polno in si zaslužijo pohvalo, kar so ob koncu predstavitve filma z bučnim aplavzom potrdili tudi številni obiskovalci dogodka, ki so si prišli ogledat predstavitev filma.

Mag. Štefan Vesel

Redka trofeja odšla v Avstrijo

Na domu sem obiskal lovskega tovariša **Frančka Rakušo** iz Kokoričev, **LD Videm ob Ščavnici**, ki me je povabil na kozarček domačega. Beseda je bila najprej o politiki, nato pa o lovu, kar nama je, obema lovcema, boginja Diana položila v zibelko že ob rojstvu. Frančka poznamo kot vestnega in poštenega lovca, vendar je namazan z vsemi »žavbami«, tako da niti ne veš, »kdaj te žejnega odpelje čez vodo«. Toda o njegovih »latinskih« kdaj drugič ...

To pot mi je Franček pripovedoval o lovskem doživljanju, ki se je zgodil lani maja, ko je vodil na lov avstrijskega lovca, sicer že stalnega gosta v naših loviščih. Nadaljeval je nekako takole: »Po pozdravu gostov z vodjem lovnega turizma **Slavkom Kolblom** smo odšli v revirje, kjer bomo lovili. Ker tudi živim v lovišču, mi je znana skoraj vsaka posamezna glava srnjadi. Tako vem, kdaj in kje izstopajo iz gozda. Avstrijskega gosta sem odpeljal na opazovalnico, saj sem imel v mislih srnjaka, ki je bil nekaj posebnega in ki izstopa prav pri tej opazovalnici. Ko sva se bližala preži, so naju najprej pozdravili domači gozdni čuvaji, šoje – te šegave in vreščče ptice. Nekaj časa je minilo, ko je na travnik iz gozda izstopil mlad lep srnjak, nato še srna; vendar nič primerne za odstrel. Zvečer sva se dogovorila, da greva poizkusit srečo še naslednje jutro.

Po jutranjem pozdravu in obvezni razkužitvi grla sva se odpravila spet na opazovalnico. Toda kot zanalasč je bilo vse mirno, srnjad se je očitno napasla ponoči, ob luninem svitu, zjutraj pa je počivala v gozdu. Le ptičji orkester je veselo žvrgolel: kos je kot prvi zapel svatovsko pesem svoji družici, da naju je kar zaščemelo okrog srca ob spominu lastnih svatovanj; kukavica je neutrudno kukala, mali drozg je bil kot tenorist neutrudljiv solist. Počasi sva se odpravila v lovski dom, kjer so se zbirali tudi drugi lovski tovariši; nekaterim je bila boginja Diana naklonjena, večini pač ne.

Medtem je začelo rahlo deževati in ker ob rahlem rosenju divjad izstopi iz gozda, sva šla še v tretje na isto opazovalnico. Po polurnem sedenju je izstopila srna, nato še srnjak. Takoj sem ga spoznal ... Bil je pravi. S komolcem sem dregnil gosta in mu pokazal smer, kam naj pogleda. V roke je vzel daljnogled, nato še spektiv. Roka

Avtor filma *Sožitje z medvedom?* **Mirko Perušek** predstavlja in predvaja svoj film.

Foto: S. Vesel

Knjižica in DVD *Sožitje z medvedom?*

Fotografija uplenjenega srnjaka – perikaša; redka trofeja, ki je odšla z upleniteljem v Avstrijo.

se mu je v hipu začela tresti in le šepetal je: 'O, mein Got, mein Got!' Pomignil sem mu, da lahko strelja nanj, vendar je trajalo kar nekaj časa, da je res ustrelil, saj nikakor ni mogel umiriti puške v rokah. Naposled je le ustrelil; srnjak je napravil še nekaj korakov in se zgrudil. Gost pa še kar naprej: 'Mein Got, mein Got' in mi kazal roke, kako mu drhtijo od razburjenja.

Po čestitki k lovskemu blagru in očiščenju srnjaka ni bilo ne konca ne kraja fotografiranja in telefoniranja domov v Avstrijo, pri nas pa razkazovanja lovske trofeje njegovim lovskim tovarišem.

Očiščen srnjak je tehtal 12 kg, od tega glava s trofejo 2,5 kg.

Po lovskem blagru in izročitvi zadnjega grizljaja srnjaku sva se odpeljala v lovski dom, kjer so

naju že nestrpno čakali njegovi lovski tovariši, ki so mu izrekli lovski blagor; domnevam, da ob pogledu na izjemno zanimivo rogovje, tudi z zavistjo v srcu.

Po pripovedovanju lovskega tovariša **Frančka Rakuše** zapisal **Slavko Žnidarič**
LD Videm ob Ščavnici.

Za 85-letnico si želi upleniti gamsa

Daljnega leta 1927 je v jesenskem mesecu brakad na Škovinah pri Železnikih na svet pogledal ustanovni in častni član LD Železniki **Vinko Markelj**. Ob tako visokem jubileju smo se na UO naše LD odločili, da ga pre-

senetimo s skromnim darilom in ga obiščemo na njegovem domu. Priprave na obisk so potekale kar nekaj mesecev, saj smo s pomočjo njegove družine najprej zbrali njegove fotografije, ki smo jih poslali lovskemu slikarju **Igorju Fortuni**. Slikar je s pomočjo izbranega fotografskega gradiva naslikal oljno sliko, na kateri je upodobljen Vinko z njegovo cenjeno tricevko, »drilingom«, ob uplenjenem gamsu, v ozadju pa je naslikal njegov priljubljeni

Poslovili smo se v želji, da bi se še mnogokrat srečali na lovskih poteh, kar za Vinka kljub starosti nikakor še ni ovira. Zaželeli smo mu lahkoten korak in vedrino, ki jo vnaša v našo družino. Še vedno namreč rad pride na skupinski lov in se tudi kot gonjač, v spremstvu lovskega psa, poda skozi goščave Snegovnika. V petinosemdesetem letu si slavljenec najbolj želi upleniti gamsa v strminah Ratitovca, kar bi mu iz srca privoščili.

Jurij Tarfila

Vinka Marklja, zaslužnega člana LD Železniki, so za njegov 85. rojstni dan z obiskom na domu presenetili lovski tovariši in mu ob čestitkah izročili oljno sliko, na kateri je upodobljen njegov uspešen lov na gamsa.

Ratitovec. K njemu na dom, na Škovine, smo se odpravili 19. 10. 2012. Ko je starešina potrkal na vrata Škovinarjeve domačije in vprašal, če tam morda tisti dan praznuje neki mladenič, se je Vinku prek ust razlezel širok in vesel nasmeh. Ko je pogledal na uro, je glasno ugotovil, da smo lovci prišli k njemu natančno ob uri in minuti njegovega rojstva pred petinosemdesetimi leti. Starešina je Vinku izročil priznanje ZLD Gorenjske in sliko, ob kateri je slavljenec pripomnil, da mladenič na sliki sicer pozna, a da je od takrat preteklo že kar nekaj Sore. Skupaj z domačimi smo se pomudili na kratki pogostitvi in rezanju torte. Ob klepetu Vinko kar ni mogel prehvaliti velikega presenečenja in časti, ki smo mu ju izkazali. Ponosno nam je pokazal tudi čestitko LZS s podpisom predsednika, ki je bila prva čestitka v tistem dnevu. Nato smo si ogledali še Vinkovo lovsko sobo, saj je nekateri še niso videli. Koliko lovskih zgodb in časa je ujetih v njej, ve le on – uplenitelj trofejne divjadi, od katere trofejne dele hrani na steni. Kljub častitljivi starosti se Vinko še natančno spomni vseh datumov uplenitve gamsove kože, srnjakov, divjega petelina ...

Vipavski rezbar in naravoslovni fotograf

Oton Naglost se je rodil v Vipavi. V trgu, stisnjemem v zavetje Nanosa, ga bomo našli na njegovem domu ob enem od izvirov reke Vipave – Lipici skoraj vedno z dletom in kladivcem v roki, če slučajno ni ravno na fotolovu, kamor se prav tako redno podaja; najpogostejše proti Nanosu in v Vipavsko dolino, iščoč zanimive trenutke in motive utripa žive narave in divjadi, ki pritegnejo srce in oko. Oton je dolgoletni sodelavec revije Lovec in nam redno pošilja naravoslovne fotografije.

Les in dleta ga spremljajo že iz osnovnošolskih dni. Njegov talent za rezbarjenje – odvzemanje tega materiala – je prvi opazil takratni učitelj Maver, ki ga je učil likovno vzgojo na OŠ Draga Bajca v Vipavi. Mentor je nato Otona, še najstnika, skrbno vodil naprej, ga usmerjal in pomagal razvijati njegov dar ter ga spodbujal tudi tako, da je njegove izdelke pošiljal na razstave in t. i. »ekstempore« po vsej Sloveniji. Tako se je njegov ustvarjalni talent zelo

Vili Grušovnik, član LD Dobrna, je 15. 9. 2012 100 m pred naseljem Dobrna uplenil starejšo srno, ki se je med hojo čudno obnašala, na kar so nas že prej opozorili tudi okoliški prebivalci. Po odstrelu je bilo kaj videti! Na desni sprednji nogi je imela odebeljen parkelj z 8 cm visoko peto, na levi pa 12 cm dolg parkelj v obliki čevlja – »špičaka«. Lovec je obe okončini že oddal preparatorju in bosta kmalu na ogled v njegovi lovski zbirki. – Anton Mogu

Dve Otonovi rezbariji

vrezane mnoge lovske sanje in hrepenenja. Tudi lovske motivi nastajajo tako kot vsi njegovi ročni izdelki iz lesa: ure dela z lesom si sledijo in izpod dleta, ki ga drži roke, se v lesu počasi izoblikujejo podobe lovskih hrepenenj, ki počasi postanejo oprijemljive, stvarne in na neki način večne v lovskih sobah, saj bodo preživele ustvarjalca.

B. Leskovic

Smrtna past v akacijevi rogovili

V nedeljo, 27. 1. 2013, me je zjutraj poklical lovski tovariš in mi dejal, da je njegova sosedna na jutranjem sprehodu našla poginulega srnjaka.

Ker smo v zadnjih 10 do 14 dneh našli že štiri glave zaradi psov pokončane srnjadi, sem pomislil, da je tudi najdeni srnjak žrtev potepuških psov.

Vipavski rezbar Oton Naglost si ne predstavlja življenja brez ustvarjanja v les.

Tako so v tišini, postopoma, rez za rezom (in po načelu »potrpljenje je božja mast«) nastali številni izdelki iz lipovega, hrastovega, akacijevega in glogovega lesa. Naglost v lesu upodablja dušo ne samo vipavskega človeka, ki je povezan in živi z naravo in v njej, ampak tudi človeka, ki se zaveda, da je odvisen od nje, saj presega človeka. Prav v to smer se uvrščajo tudi Otonovi lovske motivi. V njegovih rezbarijah so idealizirane podobe – v les

uspešno soočil tudi z deli njegovih sovrstnikov.

Otona je les tako očaral, da ga še vedno izjemno privlači, kar odkrito pove: »... je topel in živ material, ki deluje.« »Zato sem šolanje nadaljeval na lesni šoli v Novi Gorici, kjer sem svoj odnos do lesa in kiparsko-rezbarsko znanje še poglobil in nadgradil.«

Po odsluženem vojaškem roku je začel rezbariti iz potrebe po

osebnem izražanju, pa tudi zaradi želje ljudi, ki so spoznali njegovo likovno delo in so si svoje domove želeli obogatiti in popestriti tudi z Otonovimi rezbarskimi deli. Največkrat so izpod dlet nastajali motivi iz kmečkega življenja, predvsem vinogradniškega, pretežna motivika je vinska trta, opravila v vinogradu, hramu. Veliko je izdelal kipov raznih svetnikov ali razpel s Križanim ...

Foto: J. Božič

Nesrečna košuta se je pri obiranju bršljana z nogo nerešljivo zagostila v akacijevi rogovilo.

Odpravil sem se do lovca in skupaj sva odšla na opisano mesto po srnjaka. Že po opisu kraja se nama je zdelo čudno, da bi bila tam žival. Kraj, ki ga je ženska opisala, je z mrežo ograjena večja površina, oddaljena le nekaj metrov od zadnje hiše v vasi, kjer eden od domačih kmetov vse leto pase konje in koze. Toda na senožeti sprva nisva našla ničesar. Nato pa sem nekoliko višje opazil na enem od dreves, da nekaj visi. Nad potjo, kakšnih 100 m od zadnje hiše je v akacijevi rogovili visela za nogo ujeta – košuta. Žival je očitno obirala na akaciji rastoč bršljan. Če je želela priti do njega, se je morala postaviti na zadnji nogi in se s prvimi opreti na drevo. Verjetno so ji med hlastanjem po zelenju parklji tako nesrečno zdrsili v rogovilo, da noge ni mogla več potegniti ven. Panično reševanje noge je nesrečo le še poslabšalo; noga je bila tako zagozdena, da smo jo dobili ven šele, ko smo z motorno žago odžagali rogovilo.

Kako bridka in mučna smrt je morala to biti! Smrt zaradi smrtonosne pasti – v rogovilo neresljivo ujete in zagozdene sprednje noge. Če se to ne bi zgodilo v ogradi, bi morda košuto našli še živo, a smo ugotavljali, da tam mimo verjetno ni šel nihče vsaj deset dni.

V takih nesrečnih primerih spoznamo, koliko nevarnosti preži na divjad – od človeka, živali, bolezni ... Tudi naravno obiranje bršljana se včasih lahko spremeni v smrtonosno past.

Janko Božič
LD Vojkovo - Podnanos

Puškárstvo Skobir gradi na robu Slovenj Gradca

Puškárstvo Skobir s Koroške vedno bolj skrbi za svojo tradicijo in se razvija; o tem ni nobenega dvoma. Malo pa je znano,

da se je lastnik, puškarski mojster **Simon Skobir**, lani lotil tudi obširne in zahtevne gradnje novih poslovnih prostorov. Na gozdni jasi nedaleč stran od mestne topolarne, na Štibuhu, ki je na robu Slovenj Gradca, je že pod streho trinadstropni poslovni objekt, ka-

kršnega, po besedah nekaterih, menda v Sloveniji še ni!

Simon Skobir, je sploh prvič za javnost, posebej za Lovca, podrobno povedal, kaj vse zajema njegova novogradnja na Štibuhu: »Ker v Slovenj Gradcu poslujemo v dokaj utesnenih prostorih, predvsem pa,

Koroški puškar Simon Skobir

Lovska zveza Slovenije

Poziv Strokovnoznanstvenega sveta LZS

POŠLJITE NAM VAŠA VPRAŠANJA!

Slovenski lovci smo lahko upravičeno ponosni na visoko stopnjo strokovnosti našega članstva, ki se je krepila in dopolnjevala vse od ustanovitve slovenske lovske organizacije pred več kot sto leti. Zrasla je na temelju prizadevanj uglednih intelektualcev po trajnostnem upravljanju z divjadjo ter v želji po varstvu slovenske narave. O tem pričajo rezultati minulega dela, odlična organiziranost ter izredno bogata knjižnica strokovne literature, ki je dostopna slovenskim lovcom v slovenščini. Za opravljanje lovskega izpita je potrebno veliko pridobljenega znanja z različnih področij in je obenem presneto trd oreh tudi za marsikatero sicer visoko izobraženega kandidata. Številni lovci so svoje znanje dopolnjevali oziroma ga še nadgrajujejo tudi z izobraževanji za lovske čuvaje, lovske mojstre (lovske tehnike). Kljub temu pa ali morda prav zato včasih naletimo na težave in vprašanja, na katera si ne znamo odgovoriti ali pa vsaj nismo prepričani, če poznamo res pravi odgovor. V takih primerih se lahko zatečemo k strokovnim knjigam, ki so na voljo, a tudi te včasih ne dajo ustreznega odgovora.

V zadnjih destletjih se količina novega znanja na različnih področjih izredno hitro večja. Zato postaja tudi vse večja težava to znanje poiskati v ogromni množici znanstvenih revij

in člankov, do katerih imamo večinoma zelo omejen dostop in ki so praviloma napisani v angleškem jeziku. Nasprotno pa strokovnjaki in raziskovalci to znanje, vsak na svojem področju, redno spremljajo in imajo zelo dober pregled nad tem. Zato smo se člani Strokovnoznanstvenega sveta LZS odločili, da vam, lovcem, lovske družine oziroma njihovim komisijam ponudimo **pomoč z odgovori na vaša vprašanja**.

Vsako postavljeno vprašanje bomo posredovali ustreznim strokovnjakom (glede na področje, na katerega se bo vprašanje nanašalo), nato pa bomo njihov odgovor posredovali posameznemu lovcu oziroma lovske družini na (elektronski) naslov. Če bomo menili, da bi bilo vprašanje zanimivo tudi za druge lovce, bomo odgovor objavili na spletni strani LZS, najzanimivejše odgovore pa bomo v sodelovanju z uredništvom Lovca objavili tudi v reviji Lovec pod posebno rubriko Strokovnjaki odgovarjajo. Vaša vprašanja lahko pošljete na elektronski naslov info@lovska-zveza.si ali pa po navadni pošti na naslov **Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana** s pripisom »za Strokovnjaki odgovarjajo«.

za Strokovnoznanstveni svet LZS
dr. Hubert Potočnik

ker se moramo na preizkušanje lovske puške opraviti na strelišče Zancani, je naša dolgoletna želja, da bi v prihodnje naše poslanstvo na Koroškem opravljali pod eno streho in zmanjšali stroške prevoza, ki niso majhni. Čeprav smo z gradnjo začeli šele julija lani, je bil objekt do konca preteklega leta že pod streho. In zagotovo je bil največji naš zalogaj gradnja več-namenskega podzemnega strelišča in prostorov. V njem bo urejenih kar pet strelskih mest za pištolo (do 25 metrov) in tri steze za streljanje z MK puško (od 35 do 50 metrov). A kar je za nas in naše stranke – lovce še najbolj pomembno, da bodo v celoti pod zemljo tudi tri steze za preizkus pušk risanic (od 70 do 100 metrov). Novo strelišče bo varno in sodobno urejeno. Opremljeno bo z napravami za avtomatski premikom strelnih tarč, zvočno bo povsem zaprto, pozimi tudi ogrevano in obenem z zelo dobrim prezračevanjem,« je razložil Skobir, ki mu očitno tovrstne gradnje niso tuje.

Skobirjevi bodo imeli v pritličju novega objekta tudi sodobno urejeno in veliko puškarsko delavnico, ki bo imela ločena oddelka za strojno in ročno obdelavo orožja, zraven pa bo tudi velik prostor, kjer bo prodajalna lovske opreme in učilnica za varno ravnanje s strelnim orožjem ter strelska klubska soba. V tej etaži bo tudi sodobno urejeno strelišče za zračno orožje. »V prvem nadstropju si bomo uredili naše poslovne

Gradnja novega objekta Puškarstva Skobir nad Slovenj Gradcem, kjer bodo urejeni tudi večnamensko podzemno strelišče in klubski prostori.

Foto F. Rober

Puškarški mojster Simon je ponosen, ker se je puškarške stroke izučil tudi sin Andraž, ki zdaj vodi družinsko puškarško poslovalnico v Mariboru.

pisarne. Dovolj prostora bo tu tudi za klubske prostore raznih strelskih klubov. Načrtujemo, da bo gradnja povsem končana naslednje leto (2014),« nam je še zaupal prizadeveni Skobir.

Poslovalnici tudi v Mariboru in Konjicah

Slovensko lovsko puškarstvo že od nekdaj ni cenjeno samo v deželi na sončni strani Alp, ampak tudi zunaj nje. Kako tudi ne bi bilo, saj so se nekateri naši puškarji svoje stroke učili v puškarških Borovljah na avstrijskem Koroškem. A naš koroški puškarški mojster, sicer pa tudi starešina LD Podgorje, **Simon Skobir** po puškarško znanje ni odšel za severno mejo. Zanj in še za nekaj naših drugih

priznanih puškarjev je bila dovolj kakovostna in privlačna učilnica kar kranjska puškarška delavnica puškarškega mojstra **Valentina Jenka**. Začetnih časov svoje bogate puškarške poti se prijazen Korošec vedno rad spominja. Kako tudi ne, saj je s tem, ko je z velikimi koraki zakorakal na pot puškarške stroke, zagotovo izpolnil največjo željo tudi svojemu očetu **Janku**, podgorskemu lovcu in funkcionarju. Predvsem pa je ugodil sebi, saj ga puškarstvo zdaj že 30 let povezuje z lovom in lovskimi prijatelji.

»Leta 1980 sem pri cenjenemu puškarškemu mojstru Jenku začel spoznavati lepote in zanimivosti puškarške stroke. Že čez tri leta sem tudi postal samostojni puškar.

Letos mineva že 30 let odkar mi je puškarstvo postalo poklic. V tem poklicu, ki ima tako lepe kot tudi slabe strani, res tudi uživam. Vem, da mi nikoli ne bo žal, da sem puškar. Me pa vedno bolj žalosti, da pri nas puškarška stroke nazaduje; to je potrebno odkrito priznati. Da je stanje takšno je gotovo krivo, da v Sloveniji ni puškarške šole. V Avstriji in Italiji je stanje povsem drugačno, saj so puškarji vedno bolj iskani in cenjeni. Sem pa izredno zadovo-

ljen, da se je v moji/naši delavnici puškarške stroke izučil tudi sin **Andraž**. Zlasti pa sem vesel, da je naše podjetje družinsko v pravem pomenu besede, saj v njem dela, kot prodajalka in računovodkinja, tudi žena **Aleksandra**.« Simon pove z vedrim obrazom.

Čeprav v Sloveniji dela še nekaj priznanih in iskanih puškarjev, je med njimi Puškarstvo Skobir na Koroškem in tudi Štajerskem gotovo najbolj prepoznavno in cenjeno. Še posebej je znano po svojem unikatnem lovskem orožju, ki ga je mogoče kupiti po dostopnih cenah, hitrem in kakovostnem servisu, pa tudi zaradi poslovnega odnosa in prijaznosti. Dogovorjene roke skušajo kar najbolj upoštevati. »Ker so v našo slovenjgraško delavnico in poslovalnico zelo pogosto prihajali tudi mnogi štajerski lovci, tu in tam pa tudi iz sosednje Avstrije in Hrvaške, smo leta 2005 na Partizanski cesti, v središču Maribora odprli prvo delavnico in poslovalnico izven Koroške. Do lani je v njej delal puškar **Jernej Vute**. Po 14 letih pa nas je zapustil in postal samostojni puškar. Tako je v Mariboru zdaj poslovođa in puškar postal sin Andraž. Pred časom smo novo poslovalnico odprli tudi v Slovenskih Konjicah. Vodi jo znani štajerski lovec in starešina LD Loče **Boštjan Krajnc**. V njej je moč kupiti vso lovsko opremo, puške, strelivo in optiko priznanih evropskih proizvajalcev. Lahko pa lovci, ki prihajajo tudi iz obmejnih krajev s Hrvaško, tam pustijo lovske puške za popravilo oz. servis.«

Franc Pirečnik, zaslužni član LD Zeleni Vrh – Vuzenica, je 19. 1. 2013 praznoval 90. rojstni dan. Tistega dne so ga na domu v Vuzenici obiskali predstavniki LD in mu izročili spominsko darilo LD ter mu zaželeli še veliko zdravja. Ker so vedeli, da je slavljeneec velik ljubitelj lovske kulture, so mu ob tej priložnosti zaigrali tudi rogisti omenjene lovske družine. Na fotografiji jubilar **Franc Pirečnik** (sedi), od leve proti desni so nekdanji starešina **Alojz Karničnik**, predsednik NO LD, **Anton Javornik**, starešina, in **Anton Jeznik**, nekdanji starešina LD. – J. Verčko

Foto J. Verdnik

Stalno se predstavlja na sejmu Lov

Ko bo aprila na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni spet organiziran sejem LOV, se bo na njem, kot vedno doslej, predstavilo tudi Puškarstvo Skobir. »Že zaradi našega 30 – letnega jubileja se bomo še posebej potrudili in predstavili. Hitim z delom v delavnici, bomo do sejma dokončali dve novi unikatni lovski risanici – prelamači, kalibra 7 x 65 R in .30 - 06 Spr. Puški bosta bogato gravirani z zlatimi in srebrnimi

vložki, kopiti pa bosta iz kakovostne orehovine. Zanju sem, čeprav še nista še povsem dokončani, na obveznem žigosanju v Borovljah od šefa boroveljske puškarske zadruge **Valentina Krasnika** prejel prve laskave pohvale. Njegovo mnenje mi pomeni veliko nagrado za vloženi trud. Sicer pa bom tudi letos obiskovalcem sejma LOV v Gornji Radgoni ponovno prikazal svoje puškarsko delo in znanje; razstavni prostor bomo uredili tako, da bo privlačen in zanimiv. Seveda bomo v našem paviljonu

razstavili in prodajali tudi lovsko opremo strelivo in optiko. Za kupce naših izdelkov bomo pripravili tudi nagradno žrebanje za praktične nagrade. Skratka, veselim se že ponovnega snidenja s starimi in novimi lovskimi prijatelji in obiskovalci sejma Lov,« nam je še namignil Simon Skobir.

Franc Rotar

Elite 6500

Predstavljamo vam vrhunski strelni daljnogled 1-6,5 x 24 iz serije Elite 6500. Serija Elite 6500 spaja vse izjemne lastnosti Bushnellovih elitnih strelnih daljnogledov s povečavo, ki je večja od 6-krat. S tem tovarna predstavlja vrh ponudbe ne samo pri firmi Bushnell, ampak s svojimi tehničnimi novostmi postavlja nova merila v vrhunskem razredu strelnih daljnogledov na svetu.

Strelni daljnogledi serije Elite 6500 so vrhunski optični izdelki, namenjeni najzahtevnejšim uporabnikom. So spoj izjemne strelske optike in čvrste konstrukcije, potrebne za terensko lovsko uporabo. Svetlobna prepustnost optike je 95 % in velja za največjo. Po mnenju mnogih strokovnjakov so to najboljši strelni daljnogledi na svetu. Izjemno čvrsto telo daljnogleda je iz kovane, lahke in trdne zlitine z dodatkom 30 % titana. Debele stene že na pogled vlivajo potrebno zaupanje. Tovarniško so preizkušeni na trzaje, ustrezne deset tisoč udarcem karabinke v afriškem kalibru .375 H&H Mag.

Vse površine leč so prevlečene z najsodobnejšo kovinsko prevleko, ki izboljša kontrast in svetlobno prepustnost ter omogoča izjemno svetlo in ostro sliko.

Leče so zaščitene z že uveljavljenim sistemom zaščite leč z imenom *Rainguard*. To je svojevrsten dežni ščit, ki preprečuje zameglitev zunanje površine leč zaradi dežja, snega, rose ali vetra. To je izjemno pomembno pri lovu

v slabem vremenu, ko v kritičnem trenutku ne vidimo skozi daljnogled, ker so leče zamegljene.

Vsi strelni daljnogledi Bushnell, serije Elite pa še posebno, se odlikujejo po veliki očesni razdalji. To je zelo pomembno pri močnejših kalibrih in pri strelnih strmo navzgor, recimo pri lovu v gorah, ko obstaja možnost udarca daljnogleda v strelčev očesni lok. Ne samo, da je očesna razdalja velika, opazili boste, da omogoča tudi veliko prostora pri merjenju, predvsem ko se mudi. Zelo hitro boste postavili oko v žarišče leče na okularju in tako videli celotno čisto sliko brez stranskih senc ne glede na to, ali bo vaše oko centimeter ali dva naprej ali nazaj. V tem pogledu so daljnogledi Elite resnično izjemni. V elitni seriji so posebnost novi namerilni križi, ki so lasersko vgravirani na lečo in se ne morejo odlepiti.

Predstavljeni strelni daljnogled 1-6,5 x 24 ima v Evropi priljubljen namerilni križ tipa 4A z digitalno rdečo piko. V sredini križa lahko vklopimo rdečo piko z digitalno nastavitvijo jakosti. Svetlobno moč pike po želji in brez vnaprejšnjega določenih stopenj prilagajamo svetlobnim razmeram na lovu. Odličen je tudi za uporabo na skupnih lovih, saj omogoča zelo veliko vidno polje –35 m pri najnižji povečavi, kar je v kombinaciji z rdečo piko idealna namerilna naprava za tak lov. Največja povečava 6,5 x je dovolj velika za večino lovsko pravičnih strellov. Kratek daljnogled ima obenem dovolj dolgo montažno razdaljo, da ga je mogoče montirati tudi na daljše sisteme repetirk »magnum«.

Predstavljeni strelni daljnogled spada v optičnem in konstrukcijskem pogledu v najožji svetovni vrh na področju lovskih strelnih daljnogledov. Resnično vrhunski in luksuzni optični izdelek bo zagotovo zadovoljil tudi najzahtevnejše uporabnike.

Predstavitvena reportaža
Rodeoteam, d. o. o.

Model: 651624E, povečava: 1-6,5 x 24, križ: 4A w/illum (osvetljen), teža: 500 g, dolžina: 260 mm, vidno polje/100 m: 35,7 m (1 x)/5,6 m (6,5 x), izhodna zenica: 24 (1 x)/3,7 (6,5 x)

Začela se bo nova sezona opremljanja volkov s telemetričnimi ovratnicami

V aprilu bomo v okviru projekta SloWolf ponovno začeli z opremljanjem volkov s telemetričnimi ovratnicami. Na tak način smo v prejšnjih letih že spremljali sedem volkov (Tino, Brina, Vojka, Luko, Slavca, Tonko in Tio), katerih zgodbe ste lahko prebirali tudi v reviji Lovec in s pomočjo katerih smo pridobili nekatere zanimive informacije o življenju volkov pri nas. Več o telemetriji volkov si lahko preberete tudi na spletni strani www.volkovi.si.

V odlov posamezne živali je vložena veliko truda in časa, zato vas lovce pred začetkom nove sezone prosimo za sodelovanje na terenu in posredovanje morebitnih informacij o pojavljanju volkov na območju vaše lovske družine. Najdene ostanke plena, sledi ali opažanja volkov nam lahko sporočite na telefonsko številko 031/794 100 ali na e-naslov slowolf.prostovoljci@gmail.com. Lovske družine, na območju katerih bomo opravljali odlov, bodo o tem predčasno obveščene, prav tako tudi o morebitnih težavah in odlovu volka.

Še vedno nadaljujemo tudi z zbiranjem genetskih vzorcev. O neprecenljivosti in pomembnosti zbranih vzorcev ste se lahko prepričali tudi na predstavitev dosedanjih rezultatov vzorčenja, ki so bile konec januarja na območnih zvezah lovskih družin znotraj projektnega območja. Posamezne informacije o opažanju volkov lahko zabeležite tudi na že predstavljenem portalu <http://portal.volkovi.si>.

Za pomoč in sodelovanje se Vam že vnaprej zahvaljujemo,
Ekipa SloWolf

V letu 2012 odlovljena volkulja Tonka (foto: Nina Ražen)

Na zreškem pokopališču smo se 17. 11. 2012 poslovili od našega prijatelja in lovskega tovariša **Mirka Klemenca** (3. 7. 1931–13. 11. 2012), ki je od tistil neizbrisljiv pečat ne samo v delovanju lovskih organizacij, ampak tudi v razvoju gospodarstva krajev Občine Zreče in nekdanje Občine Slovenske Konjice ter Starega trga ob Kolpi.

Rodil se je na Muti v trdni slovenski delavski (kovaški) družini, ki se je leta 1948 preselila v Zreče. Njegov oče je bil v tistih časih v Kovaški industriji Zreče (zdajšnjem Uniorju) eden izmed najpomembnejših kovaških strokovnjakov. To je pomembno zaznamovalo Mirkovo poklicno pot, saj se je po končanem poklicnem šolanju v Mariboru v tej naši najpomembnejši tovarni leta 1960 zaposlil tudi on. Kmalu je napredoval v vodjo električne delavnice, ki jo je uspešno vodil vse do začetka leta 1975, ko je prevzel naloge obratovodje vzdrževanja, ki jih je uspešno opravljal vse do upokojitve 2. 1. 1997. V najtežjih gospodarskih časih je opravljal tudi zahtevno funkcijo predsednika delavskega sveta. Mirko je kar dvaindvajset let vodil zreško krajevno skupnost, in sicer v času njenega najhitrejšega razvoja in vzpona (od leta 1974 do 1996), ko se je število prebivalcev več kot potrojilo.

V osemdesetih letih, ko smo si začeli prizadevati za samostojno občino, je Mirko veljal za neformalnega župana na Zreškem, saj je usklajeval razvojne aktivnosti tudi v višje ležečih pohorskih krajevnih skupnostih. V dveh mandatih je uspešno opravljal tudi funkcijo podpredsednika skupščine takratne velike Občine Slovenske Konjice.

Mirko je s svojo izjemno energijo, sposobnostjo in vztrajnostjo ter mnogimi talenti pomembno sooblikoval tudi razvojno pot številnih društvenih organizacij, katerih član, funkcionar ali častni član je bil. Sodeloval je v organizacijah ljudske tehnike, ribiških in čebelarstskih društvih ter tudi v naši LD Zreče.

Od leta 1981, ko se je včlanil v našo LD, je bil generator napredka. Dograditve našega lovskega doma si brez njega ne znamo predstavljati, saj je kot predsednik gradbenega odbora uspešno usklajeval vse potrebne aktivnosti ter zato celo zašel v resne težave. Nepogrešljiv je bil tudi pri poznejšem vzdrževanju in obnovi objekta. Prav gotovo brez njega ne bi opravili vseh osemindvajsetih lovskih plesov. Vse od začetka v letu 1984 je bil njihov pobudnik, organizator, maskota in zvesti spremljevalec. Prav po Mirkovih zaslugah je ta kulturno-zabavna prireditve postala vsakoletna in zdaj tradicionalna. Dolga leta je bil član UO, kjer je bil zadolžen za društveno dejavnost, v letih od 1988 do 2002 je vodil t. i. domski svet, v letih od 1999 do 2006 pa je vodil NO LD.

Kot izredno komunikativen in povezovalen človek je postal tudi naš lovski ambasador. Mnogokrat nas je namreč popeljal na skupne love v LD Sveti Jurij in LD Predgrad v Stari trg ob Kolpi. Le kdo se ne spominja njegov gostoljubnosti, ko nas je gostil v svoji skrbno urejeni lovski sobi ali pa na Resniku? Spominjali se ga

bomo po njegovem širokem nasmehu in značilnem glasu (basu), s katerim nam je vlivljal optimizem. Tudi takrat, ko ni šlo vse po načrtih, nas je bodril s svojim značilnim: »*Pjebi s' bo šlu. To mora biti.*»

Mirko je pri vseh svojih obveznostih znal ohraniti posrečen, karizmatičen, sebi lasten način komuniciranja. Znal je biti blizu in prisluhniti klenemu in preprostu pohorskemu človeku. S posrečeno dobrosrčnostjo je s svojim širokim krogom prijateljev in znancev po celotni Sloveniji, nekdanji Jugoslaviji in tudi Nemčiji pomagal številnim ljudem, ne samo lovcem. Čeprav so se včasih naši pogledi ali mnenja razlikovali, Mirko ni iskal zamer. Nikoli ni znal ovinkariti.

Mirko je bil zaradi svojih zaslug v lovstvu odlikovan z redom za lovske zasluge III. stopnje, zlato plaketo LD Zreče ter številnimi drugimi priznanji in odlikovanji v drugih lovskih društvih in društvih. Bil je tudi dobitnik zlatega grba Občine Zreče.

Mirko je bil človek dane besede in dejanj; pokončen moč je bil častni član tudi v lovskih društvih Gozdnik - Griže, Jurovski Dol, Predgrad ob Kolpi in Solčava.

Mirka smo cenili in ga hkrati imeli radi, zato je njegov odhod za vse nas nenadomestljiva izguba. Z Mirkom je namreč odšel v večna lovišča naš lovski tovariš in prijatelj, legenda »z drilingom in ferozo«.

LD Zreče – B. P.

V 83. letu starosti se je 7. 11. 2012 izteklo življenje našemu dolgoletnemu in častnemu članu LD Dobova **Francu Poloviču**.

Franc je bil naš prijatelj, resnično dober lovski tovariš, velik dobitnik ljudi od blizu in daleč, zato je njegova izguba segla še globlje v naša srca.

Francova življenjska pot se je začela 11. 12. 1929. leta v vasi Gaberje pri Dobovi. Njegovo otroštvo je bilo težko, saj je pri štirih letih izgubil očeta, mama je ostala s tremi otroki sama in je že kot otrok moral pomagati pri vseh delih.

Druga svetovna vojna, tako kot

mnogim, tudi njegovi družini ni prizanesla. V podrobno pripravljenem načrtu izselitve Slovencev v tretji rajh so bili med številnimi družinami tudi Polovičevi. Po vrnitvi iz izseljeništv so se s skupnimi močmi lotili obnove domačije. Franc je bil sposoben in je znal poprijeti za vsako delo, saj je bilo življenje takrat težko. Bil je spreten na domačiji, pri delu s konji, predvsem pa je imel že zgodaj razvito trgovsko žilico.

Ljubezen do gozda in narave ga je leta 1976 pripeljala v lovske vrste in med dobovske lovce. Nikoli se ni izogibal delu, če mu je le čas dopuščal, je rad priskočil na pomoč. Bil je zanesljiv človek. Izvoljen je bil v nadzorni odbor LD v letih od 1978 do 1982 in bil član UO LD v letih od 2005 do 2009. Spoštoval je Etični kodeks in pravila lovske družine. Že na začetku lovske kariere je v kočevskih gozdovih uplenil rjavega medveda. Bil je strasten lovec in kot tak se je love udeleževal po vsej nekdanji Jugoslaviji in daljnih deželah. Leta 2000 je v Dobovi zgradil svoj lovski muzej, v katerem so razstavljene njegove različne trofeje, razporejene po krajih uplenitve. Njegovo osebno lovsko zbirko lahko obiskujejo številni lovci in drugi zainteresirani.

Franc čut za pomoč posameznikom, ustanovam in širši skupnosti našega kraja in še dlje je bil izjemen. Še bi lahko naštevali njegove osebne vrline in zasluge. Spoštoval je posameznika, preprostega človeka, soseda. Njegova pomoč je bila nesebična, njegovo srce pa veliko in odprto za vse ljudi. Veliko pomoč je izkazal tudi lovcem LD Dobova, katere član je bil. V LD je prejel mnoga priznanja in zahvale, tudi zlato plaketo, ki mu jo je podelila Lovska družina ob 60-letnici praznovanja. Domača LD mu je za zasluge izročila listino častnega člana. LZS ga je za delo in uspehe na področju lovstva odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Spoštovani Franc, žalostno je bilo poslednje slovo od tebe, ki si tako ljubil delo, domačo zemljo in naravo. Lovski rogovi so zadoneli, strelji iz pušk so odmevali, številni prapori LD so se globoko poklonili v zadnji pozdrav.

Hvala ti, Franc, za vse dobro, besede in dejanja, kar si storil za nas in naše lovstvo. Še enkrat iskrena

hvala. Ohranili te bomo v trajnem spominu.

LD Dobova – Z. P.

Začela se je jesen. Sredi gozdov, odetih v zlato rumene barve drevesnega listja, ob zvonjenju gonilcev je med lovce LD Vrhe na drugem skupnem lovu boleče odjeknila novica, da se je za vedno sklenil življenjski krog našega lovskega tovariša, najstarejšega častnega člana LD Vrhe, **Ivana Viteza** - Batgarjevega iz Vrabč pri Sežani. Ivan je preminil 28. oktobra 2012 v domu starostnikov v Sežani, ki je bil poslednja leta življenja njegov drugi dom.

V večni krog življenja in smrti je Ivan vstopil 7. 3. 1924 na Vrabčah. Svojo življenjsko pot je začel ob očetu in materi v krogu družine, ki mu je z bratom in sestro na trdni kmečki domačiji nudila varno zavetje v mladih letih. To so bili časi, ko je bila Primorska del države Italije, kar je Ivan kmalu spoznal ob prisilnem uvajanju italijanskega jezika in ob prepovedi uporabe maternega. Prišel je čas, ko je moral mladi Ivan odslužiti svoj mačehovski dolg državi Italiji. Vpoklic v italijansko vojsko je bil prva prelomnica v njegovem življenju. Kot italijanski vojak je leta 1943 dočkal razpad Italije in takoj je, ne da bi pred tem po dolgih letih spet videl svoj dom, vstopil v NOV.

Kot slovenski partizan je iz upora ponižanih in na smrt obsojenih izšel kot zmagovalac nad temnimi silami nacizma in fašizma. Toda cena, ki jo je Ivan plačal za to, je bila visoka. V eni izmed partizanskih akcij so ga zajeli in odpeljali v tržaške zapore, od tam pa v zloglasno taborišče Dachau, ga je z neizmerno voljo do življenja tudi preživel. Po vojni si je na domačiji na Vrabčah, ki jo je prevzel od očeta, ustvaril družino in s trdim in umnim delom vodil kmečko posestvo vse do pozne starosti.

Ivan se je z lovstvom seznanil že kot otrok, saj je izhajal iz družine z bogato lovsko tradicijo in ob številnih lovcih iz Trsta ter redkih domačinih, ki so takrat lahko lovili na Vrheh. Leta 1950 se je aktivno vključil v prve zamatke lovstva na Vrheh v okviru LD Raša - Štorje. Lovski izpit je opravil leta 1951 pri takratni krajini LZ Postojna. Leta 1966 je bil med ustanovitelji LD Štjak - Vrabče in bil od leta 1966 do leta 1968 njen prvi predsednik. Od leta 1968 do leta 1976 je bil član UO LD, ko se je LD Štjak - Vrabče preimenovala v LD Vrhe - Vrabče. Po prenehanju opravljanja aktivnih funkcij v organih LD je bil še dolga leta aktiven lovovodja in spremljevalec lovskih gostov, saj je aktivno obvladal italijanski jezik.

Ivan Vitez je bil starosta lovstva na Vrheh. Ob 40-letnici LD Vrhe - Vrabče mu je LD v znamenje zahvale za njegov prispevek k razvoju domače LD izglasovala naziv častnega člana LD, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Ivan počiva na domačem pokopališču na Tabru nad Vrabčami, le streljaj od rodne domačije, v okrilju temnih kraških borov. Lovci LD Vrhe in številni lovski prijatelji ga bomo ohranili v trajnem spominu!

LD Vrhe – B. V.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Ivan Pavlovčič, LD Senožeče, * 12. 8. 1948, † 7. 7. 2012.
Stanislav Valič, LD Markovci, * 7. 4. 1952, † 16. 1. 2013.
Milan Logar, LD Kamnik, * 11. 5. 1923, † 20. 1. 2013.
Srečko Tronkar, LD Sabotin, * 8. 11. 1952, † 12. 1. 2013.
Stanislav Sušin, LD Pišece, * 3. 10. 1945, † 22. 8. 2012.
Karel Plevnik, LD Pišece, * 15. 8. 1944, † 11. 1. 2013.
Leopold Kelbič, LD Malečnik, Košaki, * 27. 7. 1954, † 28. 11. 2012.
Leopold Zelič, LD Zabukovje, * 20. 9. 1943, † 20. 7. 2012.
Ivan Lapornik, LD Zabukovje, * 30. 1. 1940, † 30. 9. 2012.
Ivan Erban, LD Artiče, * 18. 6. 1922, † 30. 12. 2012.

Janez Gabor, LD Polšnik, * 29. 1. 1932, † 8. 1. 2013.
Savo Bratuž, LD Videž, Kozina, * 19. 7. 1929, † 28. 3. 2012.
Andrej Cerkvenik, LD Videž, Kozina, * 27. 1. 1938, † 19. 9. 2012.
Jože Rudež, LD Videž, Kozina, * 21. 3. 1921, † 23. 12. 2012.
Karel Širca, LD Kras, Dutovlje, * 30. 1. 1942, † 10. 1. 2013.
Herman Bizjak, LD Kozje Stena, * 25. 7. 1931, † 14. 12. 2012.
Dušan Bizjak, LD Kozje Stena, * 23. 9. 1949, † 2. 1. 2013.
Franc Ferfolja, LD Fajti Hrib, Renče, * 9. 3. 1915, † 17. 12. 2012.
Franc Rado Luzar, LD Trdinov vrh, * 16. 6. 1929, † 1. 10. 2012.

Umrlim časten spomin!

Državna razstava lovskih psov CAC v Gornji Radgoni

Čeprav bodo člani **Lovsko-kinološkega društva Maribor** v tem letu volili nove organe društva, je zdajšnje vodstvo pripravilo obsežen in strokoven program dela. V februarju so se s kinološkimi referenti iz lovskih družen sestali na delovnem sestanku in se pogovorili o izvedbi vsakoletnega tečaja za lovske pse in njihove vodnike. V teku so tudi priprave na sedmo državno razstavo lovskih psov CAC Radgona 2013, ki bo v okviru sejma LOV in ribolov v Gornji Radgoni 19. aprila letos.

V lovskih družinah, članicah LKD Maribor, so prejeli vabilo, naj prijavijo vodnike lovskih psov in njihove štirinožne pomočnike v letošnji sedemdeseturni tečaj

Foto: K. Jarc

V šoli v Mariboru je bila zasedba pasem zelo pestra. Za uspeh sta poleg prizadevnosti vodnikov še kako pomembna znanje in pristop inštruktorja šolanja Uroša Trohe.

Foto: L. Steinbacher

Vodnik Matej Lešnik s srbsko goničko Bibo pred izpitno komisijo v Slovenski Bistrici. Z leve so Anton Selinšek, predsednik LKD Maribor, Vojteh Kikl, predsednik strokovnega sveta, in inštruktor šolanja Uroš Dežman.

šolanja lovskih psov VP-1 in VP-2. Dosedanje delo na tem področju je pokazalo, da so tovrstna izobraževanja potrebna in koristna ter da je pri vodnikih, ki še imajo lovske pse, veliko zanimanje. Da bi se z izvajanjem tega dela programa čim bolj približali vodnikom, so bili le-ti v letu 2012 razdeljeni v dve skupini: tisti iz Dravske doline, okolice Lenarta in Maribora so vadili na Pobrežju, tisti iz lovskih družen med Halozami in Pohorjem pa v Slovenski Bistrici. Če bo tudi letos tako, pa je odvisno od skupnega števila prijav in lege (lokacije) posameznih lovskih družen. V aprilu, natančneje 6. aprila, bo pri lovskem domu v Malečniku

ocenjevanje zunanosti vseh psov lovskih pasem, 13. aprila pa v Staršah preizkušnja naravnih zasnov psov jamarjev. V začetku maja bo v Račah preizkušnja naravnih zasnov ptičarjev. Septembra bo najprej v Šmartnem na Pohorju uporabnostna preizkušnja lovskih psov za delo po umetni krvni sledi, sledili pa bosta še preizkušnja naravnih zasnov goničev v Oplotnici in JZP ptičarjev v Staršah. Oktobra bosta v Pernici preizkušnja naravnih zasnov in vzrejna preizkušnja za šarivce. Vse dejavnosti iz programa LKD Maribor, razen državne razstave v Gornji Radgoni, so za člane društva brezplačne.

Ladislav Steinbacher

Prvo šolanje vodnikov v programu za »mlade pse« v LKD Celje

Po dolgem premoru je v letu 2011 začela **Komisija za šolanje lovskih psov** (v nadaljevanju KZŠLP) pri KZS. Glavni namen te komisije je priprava in izvedba programov za izobraževanje inštruktorjev programov lovske kinologije in poenotenje dela v LKD po Sloveniji. Glavni cilj je izobraziti dovolj inštruktorjev, povečati raven znanja inštruktorjev in posledično tudi vodnikov psov.

Lani so se iz **LKD Celje** izobraževali in pridobili licence/dovolilnice KZS – inštruktorji za šolanje lovskih psov po programu VP-1 in VP-2 – trije udeleženci. Menimo, da bomo v takem sestavu zmogli izšolati tudi več vodnikov in njihovih psov na spomladanskem tečaju vodljivosti. Lanski obisk je bil 25 tečajnikov. Na Celjskem je zaznati višjo lovske kinološko zavest vodnikov, da je dobro izšolan lovski pes tudi uporaben lovski pes v lovišču. Ker vodniki pogrešajo šolanje ali pravičen pristop pri delu z mladim psom, je KZŠLP pripravila še poseben *Pravilnik o delu v programu mladi psi oz. mladiči in program dela »male šole«* (10 ur). V vabilu lovskim družinam smo povabili vse vodnike lovskih psov, ki vodijo pse, stare od 3 do 9 mesecev, naj se udeležijo tečaja.

Na poligonu KD Pluton na Ložnici pri Žalcu smo se na začet-

ku lanskega oktobra zbrali: **Anton Savorgnani** in **Janez Šumak** kot inštruktorja **ter štirinajst vodnikov** s pisano družino mladih psov lovskih pasem (bavarski barvar, nemški lovski terier, resasti jazbečar, nem. kratkodlaki ptičar, nemški prepeličar, kratkodlaka madžarska vižla, nemški ptičar – žimavec, angleški špringer španjel, kratkodlaki jazbečar, beagle in alpski brak-jazbečar). Na prvem srečanju sva inštruktorja razložila pomen in cilje male šole, način dela z mladiči in predvsem njihove pravilne socializacije. Vodnike smo seznanili tudi z značilnostmi posameznih pasem, ki so jih vodili, in kar bodo pozneje upoštevali pri šolanju (prirojene lastnosti pasme). Spoznali so tudi pravilno in potrebno opremo, ki jo bodo potrebovali v procesu šolanja. Inštruktorja sva tečajnike opozorila na primerno obutev in oblačila. Prvo srečanje po 10-urnem programu se je zavleklo krepko čez dve uri, kajti vprašanj vodnikov je bilo res veliko.

V nadaljnjih učnih urah družena smo se spoznali s »kosmatimi učenci« in vodniki na vadišču ter začeli s pravilno igro z mladičem, prilagojeno njihovi starosti, ki je vsebovala vse elemente lovljenja plena. Tudi igra med mladički je pomemben element njihova odraščanja, zato smo jo rezervirali med približno enako velikimi in težkimi psi zadnjih deset minut tečaja. Sicer pa sva si inštruktorja razdelila dve skupini po starosti, in sicer psičke, stare 3 do 6 mesecev v eno skupino, ter pse, stare več kot šest mesecev, v drugo. V za-

Tečaj za vodnike mladih psov, 5. 12. 2012.

Začeli smo 3. 10. 2012.

Obiskal nas je vodja šolanja inštruktorjev, Matjaž Praznik (desni).

vodnikov z osnovami priprave na »pravo« šolanje, priporočamo izvedbo tega programa tudi drugim LKD.

Janez Šumak
LKD Celje

Vzrejni pregled nemških prepeličarjev in Občni zbor DLNP

Vzrejna komisija (VK) za nemške prepeličarje je pod vodstvom predsedujočega **Antona Selinška** in članov **Antona Rusa**, **Franca Svetca** in **Bojana Deberskega** 17. 11. 2012 na Rinki pri Žalcu organizirala vzrejni pregled te priljubljene pasme. Vodniki so nanj privedli šestindvajset nemških prepeličarjev, od tega trinajst psic in trinajst psov.

Od trinajstih samcev so sodniki petim prisodili I. oceno, sedmim II., izrečena je bila ena vzrejna prepoved. Od trinajstih samic so štirim prisodili I. oceno, devet psic pa je prejelo II. oceno. Vse plemenke so prejele vzrejne knjižice, plemenjaki pa vzrejne kartone.

Selinšek je poročal, da je bilo letos prijavljenih devetnajst paritev; *sercev* je bilo dvanajst, *rjavci* štirje in *belo-rjavi* (*brezci*) trije. Od teh je bilo uspešnih petnajst legel. Vseh mladičev v leglih je bilo 63, iz uvoza je bilo sedem mladičev. V tem letu je bilo telesno ocenjenih devetintrideset prepeličarjev, od tega petnajst psov in štiriindvajset psic, uporabnostno preizkušnjo po krvni sledi sta opravljala dva psa in tri psice. Vseh pet je bilo uspešnih, tako da lahko iščejo obstreljeno divjad in so v veliko pomoč upravljavcem lovišč. Mladinsko preizkušnjo za to pasmo je opravilo devetnajst psov: enajst psov in osem psic. Vzrejne preizkušnje, ki je pogoj, da lovec s psom lahko lovi, je opravilo enaindvajset psov in šestindvajset psic – skupaj sedeminštirideset nemških prepeličarjev.

Končanemu VP je sledil redni Občni zbor **Društva ljubiteljev nemških prepeličarjev (DLNP)**, ki mu je predsedoval **Vinko Otorepec**, ki je po poročilu verifikacijske komisije ugotovil sklepčnost. Po vseh poročilih je bilo mogoče ugotoviti, da društvo dela dobro, viri financiranja pa so izključno sredstva od članarin. Ob tem velja omeniti besede predsednika KLNP Vinka Otorepca o odličnem sodelovanju s sorodnimi društvi iz Avstrije in Nemčije ter načrtovanju prireditve mednarodnega značaja letos. V razpravi se

četku tečaja smo začeli z učenjem prihajanja k vodniku, ki so ga vsi kar hitro osvojili. Tudi učenje vaj pozornosti na vodnika, potrditve, nagrade, sprostitvenega povelja ob opozorilu, da v tem programu ne uporabljamo nikakršnih povelj, so tečajniki osvojili v hipu.

Vodniki so v peti uri že uspeli vzpostaviti dovolj trdno navezavo s svojim psičkom, tako da smo se začeli učiti že hojo na vrvici, kjer so spoznali tudi »moteče elemente«. Ob marljivi vaji vodnikov in psičkov so v deveti uri bolj ali manj osvojili vaje, ki jih bodo pozneje nadgrajevali v *tečaju osnovnega šolanja poslušnosti*. Vodniki so osvojili tehniko vodenja psa in izgubili strah pred nagrajevanjem, ki je še vedno prisoten pri večini vodnikov. Naj bomo še tako prepričani, da psi delajo zato, ker nam želijo ustreči in nas imajo radi, se moramo zavedati, da pes ne bo nikoli vlagal truda v nekaj, kar mu osebno ne koristi. Do konca tečaja smo osvojili še vajo mirovanja in povelje prepovedi (NE!). V zadnji uri smo ponovili vse osvojene vaje, ki jih bodo spremljale v nadaljnjem šolanju. Na sneženi podlagi vadišča smo v decembru s tečajniki pokomentirali njihovo delo, njihov pozitiven odziv pa nama – inštruktorjema – je sporočal, da sva pravilno pripravila tečajnike na osnovni tečaj poslušnosti (VP-1, VP-2). V LKD Celje smo pripravili in izročili tečajnikom tudi potrdila o opravljenem tečaju.

Ker je v »mali šoli« najpomembnejša pravilna seznanitev

Anton Selinšek je v imenu VK za nemške prepeličarje (2012) poročal, da se je vzrejnega pregleda na Rinki pri Žalcu udeležilo šestindvajset vodnikov s psi.

Ijev nemških prepeličarjev naj bi knjiga zagledala luč sveta že do pomladi leta 2013.

Ob zaključku zbora se je predsedujoči OZ zahvalil prisotnim za udeležbo in jih povabil k skupnemu delu in novim izzivom – vse v prid prispevku in razvoja te delovno vsestransko uporabne lovske pasme! Osebo nam je predsedujoči Vinko Otorepec zaupal, da ima poleg treh nemških prepeličark, za katere marljivo skrbi, že »ogledano« izredno lepo mlado psičko, ki pa je še na Češkem.

Janez Šumak

DUT za brak-jazbečarje v Beli krajini

K za brak-jazbečarje pri KZS, LKD Bela krajina in LD Gradac so 10. 11. 2012 v

omenili, vodnik potrebuje za delo potrdilo o opravljenem delovnem preizkusu (sledenje, gonja zajca, lisice in preizkušnja po umetni krvni sledi).

Na razpis za DUT se je prijavilo trinajst tekmovalnih parov, enajst pa se jih je zbralo na tekmovalno soboto. **Janez Nahtigal**, predsednik VK za brak-jazbečarje, je ob pozdravu vsem udeležencem pred lovskim domom LD Gradac poudaril pomen takšnih prireditev, **Tomaž Burazer**, predsednik LKD Bele krajine, pa je v svojem govoru nanizal prizadevanja LKD pri urejanju lovske kinologije ter izrazil zadovoljstvo ob organizaciji takšne prireditve pri njih. Starešina LD Gradac **Roman Kapušin** je predstavil gostujočo LD, ki upravlja z divjadjo na 3.800 ha velikim loviščem, kjer je najpomembnejša divjad srnjad, v zadnjem času pa se je zelo povečala številčnost divjega prašiča.

je postavilo vprašanje pravilnosti *Pravilnika o delu nemških prepeličarjev* ter preostalih pravilnikov, še posebno *Pravilnika o uporabi lovske psove v loviščih*. Na prvo vprašanje je odgovoril **Anton Selinšek**, in sicer da spremembe na strokovne predloge lahko opravi in sprejme novosti samo delni zbor kinoloških sodnikov KZS. Na drugo je odgovoril povabljeni predsednik Komisije LZS za lovsko kinologijo **Janez Šumak** (predstavnik LKD Celje), ki je povedal, da je novi osnutek pravilnika v postopku (trenutno ga obravnava KOPV LZS). Dokler ga ne bo potrdil UO LZS, velja še stari pravilnik. Razprava po poročilih je zadevala tudi šolanje in vzgojo nemških prepeličarjev. Predlog za organizacijo letošnje (2013) enodnevne delavnice na temo »prinašanje pri nemških prepeličarjih«, ki bi jo vodil **Jože Rus**, je bil soglasno sprejet.

Zanimiva naslednja točka dnevnega reda je bila – Ponovni vstop društva v članstvo KZS. Predsedujoči je povedal, da je bilo društvo včasih že član KZS, ki pa je zaradi pomanjkanja denarnih sredstev izstopilo. Od tedaj je društvo delovalo v sklopu dejavnosti LKD Celje, sedež pa ima še vedno na Cankarjevi 6 v Celju (prostor S-K ZLD - CELJE). Spregovoril je tudi o negativnih primerih oz. posledicah, s katerimi se soočajo kot nečlani KZS.

Z glasovanjem prisotnih članov OZ društva so z večino glasov, enim vzdržanim in enim proti sprejeli sklep o ponovni vključitvi DLNP v članstvo KZS.

Jutranji zbor vodnikov z brak-jazbečarji

V točki Razno so razpravljali še o enem smelem načrtu. Jože Rus je predstavil osnutek knjige o nemškem prepeličarju pri nas. Knjiga bi obsegala zgodovino pasme od leta 1932, ko je bil prvi pes vpisan v register psov v Beogradu, razvoj in opis pasme, vzrejo, vzgojo in šolanje, vse skupaj pa naj bi bilo podkrepljeno s pravilniki, slikovnim gradivom ipd. Po izidu naj bi knjiga postala pripomoček in posredovala napotke vzrediteljem, vodniki naj bi v njej našli napotke za vzgojo in šolanje, kinološki sodniki pa bi imeli prav tako zbrano vso strokovno gradivo, ki je zdaj na voljo samo v nemškem jeziku. V sodelovanju z Društvom ljubite-

lovišču LD Gradac organizirali **Državno uporabnostno tekmo brak-jazbečarjev - CACT – SLO 2012**.

Trije kinološki sodniki so po pravilniku za UP po umetni krvni sledi za barvarje v lovišču LD Gradac položili sledi s parklji in krvjo divjega prašiča. Leta 1991 je Mednarodna kinološka zveza (FCI) alpske brak-jazbečarje uvrstila v sekcijo psov krvosledcev. Ti psi so vzdržljivi, odporni proti slabemu vremenu, primerni za gorskega lovca in jih pretežno uporabljajo kot krvosledce, za iskanje obstreljene parkljaste divjadi, po potrebi tudi za gonjo zajcev, lisic in v zdajšnjem času za lov na divje prašiče. Kot smo že

Prav tako je izrazil zadovoljstvo, da je takšno tekmovanje v njihovem lovišču.

Vodja tekmovanja je bil **Matjaž Milek**, delegat KZS **Jože Verčko**, vodja sodniškega zbora pa **Janez Nahtigal**, ki je predstavil kinološke sodnike: **Tomaža Burazerja**, **Alojza Mlakarja** in **Janeza Šumaka** (krvna sled) ter sodnike za ocenjevanje *gonje divjadi*: **Janeza Nahtigala**, **Slavka Žlebnika**, **Jožeta Napreta** in **Iztoka Tomšiča** ter sodniškega pripravnika **Andreja Bukovca**. Nato je Nahtigal predstavil še discipline ter pravilnike (Pravilnik ocenjevanja dela brak-jazbečarjev, Pravilnik o UP po krvni sledi za vse pasme lovske psove). Po žrebanju

Prvi trije pari na DUT v Beli krajini

Zmagovalci s sodniškim zborom

startnih števil terenov in sodnikov se je začelo tekmovanje.

V rahlo oblačnem jutru smo na slikovitih gričih kmalu zaslišali glasove »zvonjenja« brak- jazbečarjev. Okrog trinajste ure so začeli prihajati vodniki s pomočniki pred lovsko kočjo LD Gradac, a redki okrašeni s smrekovo vejico za klobukom in ovratnico psa. Janez Nahtigal je objavil rezultate. DUT so uspešno opravili le trije pari:

1. **Franc Kogovšek**
s **Cvajštajnom**, 140 točk
2. **Dario Franca**
z **Beo**, 125 točk
3. **Peter Kuzma**
s **Cerom Olimskim**, 123 točk

Franc Kogovšek je prejel prehodni pokal, pokal za prvo mesto in praktično nagrado, naslednja dva pa prav tako pokal ter praktični nagradi sponzorjev.

ne bi vrgli puške v koruzo, ampak naj s pridobljenimi izkušnjami, tudi s tega tekmovanja, še naprej

OBVESTILO Kinološke Zveze Slovenije

Sklepi 23. seje KSV, ki so bili potrjeni na 27. redni seji UO KZS.

Sklep 17/23-2012:

KSV odobrava izdajo rodovnika za psičko Ajšo, SLRPG -001994, ki jo je lastnik pripeljal s seboj in se je na pregledu zanj ugotovila istovetnost.

Sklep 18/23-2012:

KSV prepoveduje Marjanu Mihelčiču vzrejo psov vseh pasem za dobo pet let od datuma 23. seje KSV. Sklep se objavi v Kinologu in Lovcu.

Sklep 19/23-2012:

Vzrejnemu referentu Juretu Nahtigalu se prepoveduje opravljanje funkcije vzrejnega referenta do preklica. Sklep se objavi v Kinologu in Lovcu. Jure Nahtigal mora OBVEZNO do petka, 30. 11. 2012, na KZS dostaviti škarje za tetoviranje. Škarje se depozira na KZS do preklica prepovedi.

Katja Dermol,
poslovna sekretarka KZS,
6. 2. 2013

šolajo svoje pse. Za končno dejanje je poskrbel delegat KZS Jožef Verčko, ki je pozitivno ocenil organizacijo in potek tekme, ki ga bo posredoval na KZS.

Ob lovskem golažu, ki so ga prav tako pripravili člani LD Gradac, je bilo še dolgo slišati zavzeto lovsko kinološko razpravo.

Za organizacijo in izpeljavo državne tekme brak-jazbečarjev se zahvaljujemo Tomažu Burazerju in **Marku Origlju** iz LKD Bele krajine ter vsem sodelujočim lovčcem in starešini LD Gradac za nesebično pomoč pri izvedbi te državne tekme.

Janez Šumak

Predvidena legla lovskih psov

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 4/I, VUP - I. n. r., UP KS - III. n. r., m: 4/I UP KS - I. n. r., 5. 3., Sašo Sila, Kajuhova 2, 6215 Divača.

Res. jazbečarji (SLRJr):

O: 5/I, m: 5/I, 18. 3., Bogdan Dolenc, Šaleška cesta 5, 3320 Velenje. O: 5/I, m: 5/I, 7. 3., Dejan Poljanšek, Rimska cesta 16/a, 1352 Log pri Brezovici.

Brandel braki (SLRBrb):

O: 4/I, m: 5/I, 8. 12., Silvo Bračun, Križe 12/d, 8282 Koprivnica.

Srbski goniči (SLRGb):

O: 4/I, m: 5/II, 16. 3., Franc Hojnik, Celjska cesta 6, 3212 Vojnik.

Istr. kdl. goniči (SLRGik):

O: 5/I, m: 5/I, 17. 3., Gregor Ružnič, Gornja Lokvica 6, 8330 Metlika. O: 5/I, m: 5/I, 25. 2., Pavel Lahajnar, Gor. Novaki 7, 5282 Cerkno. O: 5/I, m: 3/II, 2. 3., Silvester Benčina, Višnje 23/b, 5273 Col.

Istrski. res. goniči (SLRGlr):

O: 5/I, m: 4/I, 2. 1., Andrej Lazar, Zg. Koseze 6, 1251 Moravče.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 4/I, m: 5/I, 2. 1., Lado Raztresen, Lučine 32, 4224 Gorenja vas. O: 4/I, m: 5/I, 23. 3., Vinko Močnik, Pot v Čelo 29, 5282 Cerkno.

Slovaški kopovi (SLRSK):

O: 3/I, m: 4/II, 23. 3., Damjan Purg, Brege 35, 2322 Majšperk. O: 5/I, m: 4/I, 26. 3., Florjan Želodec, Narin 31, 6257 Pivka. O: 5/I, m: 5/I, 12. 3., Florjan Želodec, Narin 31, 6257 Pivka.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/I, 25. 11., Maja Vester, Zvirče 84, 4290 Tržič.

O: 5/II, m: 5/I, 3. 1., Vida Kamnik Štumpf, Podgorje 127, 3281 Slovenj Gradec.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 5/III B, m: 5/I, 12. 2., Lorena Resman, Podkoren 2, 4280 Kranjska Gora.

Brak-jazbečarji (SLRBJ):

jelenje rdeči

O: tuj plemenjak, m: 4/II, 2. 2., Ivan Kolar, Kovača vas 140, 2310 Slovenska Bistrica.

Epagneul bretoni (SLREB):

O: 5/PZP - 71, ŠPP - 195 - I. n. r., m: 5/PZP - 49, 22. 3., Boris Čepar, Cebjeva 2, 5270 Ajdovščina.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: tuj plemenjak, m: 5/PZP-48, JZP-168, 10. 3., Sebastijan Gorenc, Senožeti 89, 1262 Dol pri Ljubljani.

Zlati prinašalci (SLRGR):

O: 5/I, m: 5/I, 29. 1., Viktor Hoiker, Spuhlja 106/b, 2250 Ptuj.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Serci

O: 5/I, m: 5/II, 27. 1., Robert Pavlin, Klemenčičeva 6/b, 8210 Trebnje. O: 5/I, m: 4/II, 28. 2., Vlado Vesel, Lutverci 51, 9253 Apače. O: 5/I, m: 4/II, 16. 3., Jure Nahtigal, Trebelno 11, 8231 Trebelno. O: 5/I, m: 3/II, 10. 3., Andrej Avsenek, Dvorska vas 17/a, 4275 Begunje na Gorenjskem.

Kdl. vajmarčani (SLEWpk):

O: tuj plemenjak, m: 5/PZP-55, JZP-187, HZP-174, UP KS-110, 4.3., Dragica Valenčič, Navratilova pot 2, 8330 Metlika.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Prodajam strelni daljnogled 4 x 32. Tel.: 041/644-731.

Zelo ugodno prodajam rabljene **menjalne cevi**, kal. 12/12 Super Brno, mod. 502-3. Tel.: 041/726-888, od 13. do 21. ure.

Prodajam dobro ohranjeno **češko bokarico**, kal. 16/7 x 57R, z menjalnimi cevmi 16/16 in strelnim daljnogledom Kahles 4 x 32 (600 €) in **revolver** Astra, kal. .44 Mag., s 3-colsko cevjo in tokom (330 €). 041/592-933.

Prodajam kombinirko Suhl, kal. 12/7 x 65 R, z menjalnimi cevmi in CZ, kal. 7 x 64; cena po dogovoru. Tel.: 040/645-516.

Prodajam bok tricevko, kal. 7 x 65 R / 16 / 22 WMR, s strelnim daljnogledom Nickel Supra 1,5 - 6 x (Suhlova montaža). Tel.: 031/306-080.

Prodajam boroveljsko bokarico 16/7 x 65 R s spodnjimi montažnimi deli za Suhlovo montažo, vendar brez daljnogleda. Tel.: 031/306-080.

Prodajam bokarico Blaser BBF97, kal. 12(76)/30 R Blaser, izvedba Luxus, z dodatno kakovostjo lesa (stopnja 7) in originalno vgrajenim nabojnikom v kopitu. Tel.: 070/869-248.

Ugodno prodajam zelo lepo ohranjeno **boroveljsko kombinirko** (Borovnik), kal. 16/8 x 57 JRS, s str. daljnogledom Carl Zeiss 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je izredno lahka in natančna. Možna menjava za kakovostno repetirko, kal. 7 x 64, .308 Win., ipd., s kakovostno optiko. Tel.: 041/871-703, Drago.

Prodajam repetirno risanico Mauser, kal. 7 x 64. Cena 250 €. Tel.: 031/302-251 ali (01) 363-32-44.

Prodajam vrhunsko repetirno **risanico** ČZ, kal. .30-06, z montiranim str. daljnogledom 7 x 50 Meopta. Tel.: 041/267-577.

Prodajam leto star **daljnogled** Zeiss Conquest 8 x 40 T (v garanciji) za 25 % znižano nakupno ceno in repetirno **risanico** CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 s snemljivo montažo (cena 850 €). Tel.: 041/353-788.

Prodajam revolver Smith & Wesson, mod. 64-3, kal. .38 Special, z nastavljivim lesenim držalom in **pištolo** češko zbrojevko, ČZ 75, kal. 9 mm Luger. Bili sta malo uporabljani. Tel.: 040/895-420.

Prodajam karabinko Mauser, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Swarovski 4 x 32 (cena 1.200 €); **risanico**, kal. 7,62 x 54 R, Mosin Nagant (150 €); **šibrenico** Beretta, kal. 16/16 (250 €); rusko **MK puško** s str. daljnogledom (200 €). Tel.: 031/508-018.

Prodajam repetirno **risanico** ČZ, kal. .300 Win. Mag., s str. daljnogledom 4 - 16 x 50 (1000 €); repetirno **risanico**, kal. 9,3 x 62 mm, s str. daljnogledom Meopta 7 x 56 RD, izdelek puškarstva Špendal (cena 1.600 €), in repetirno **risanico**, kal. 6,5 x 52 Carcano, s str. daljnogledom Zeiss 3-12 x 50 (1.600 €). Tel.: 040/796-713.

Prodajam repetirno **risanico** CZ, kal. 8 x 57 JS, s str. daljnogledom Bushnell (zasučna montaža); češko **bok kombinirko**, kal. 12/7 x 65 R, z naprožilom in str. daljnogledom Hawke; **kombinirko** Betinsoli, kal. 20/6,5 x 57 R, z naprožilom in str. daljnogledom Swarovski (Suhlova montaža). Tel.: 031/678-198.

Prodajam pištolo SIG Sauer, P 200, PARA, kal. 7,65 mm, in 200 nabojev. Tel.: 040/200-777.

Prodajam risanico Browning, kal. 8 x 57 JS; 7 mm Rem. Mag. in rusko **bok šibrenico**, kal. 12/12. Tel.: 051/649-965.

Ugodno prodajam repetirko, kal. 8 x 57 JS, s str. daljnogledom Hakoo in optično piko Luger. Puška ima novo cev in novo kopito. Tel.: 070/870-321.

Prodajam pištolo P08 - Luger, proizvajalca DWM, kal. 9 mm Para. Cena je 700 €. Tel.: 041/692-950.

Prodajam odlično ohranjen **strelni daljnogled** Zeiss Conquest 6,5-20 x 50, križ Rapid-Z Varmint (balistična kupola). Tel.: 031/421-948.

Prodajam novo **MK polavtomatsko puško** znamke TOZ-99 in **pištolo** M-57, kalibra 7,62 x 25 mm. Tel.: 041/315-720.

Prodajam pištolo P08, FEG, kal. .45 ACP, in **revolver** S&W, kal. .357 Mag. Tel.: 041/500-200.

Prodajam risanico - prelamačo, kal. 5,6 x 35. Tel.: (05) 73-00-002.

Prodajam ekspres risanico, znamke Artemida Bajkal, kal. .30 - 06 - .30-06 (priveznjeni cevi), staro pet let s širokokotnim str. daljnogledom Meopta 1,5 - 4 x 22; zelo primerna za pogone. Iz obeh cevi zaporedoma zadevajo krogle na 100 m v krog s premerom 5 cm. Tel.: 041/210-486.

Prodajam ekspres risanico Merkel Suhl, kal. 7 x 65 R - 7 x 65 R, s str. daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 041/484-304.

Prodajam Suhlovo **tricevko**, kal. 16-16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Meopta 3 - 12 x 50 (Suhlova montaža), odlično ohranjena. Tel.: 041/490-187.

Prodajam odlično ohranjen **strelni daljnogled** Swarovski Optik, kal. 8 x 56 Habicht Nova. Cena 600 €. Tel.: 031/569-927.

Prodajam boroveljsko bokarico (Johann Fanzoj), kal. 16/7 x 65 R,

z vložno cevjo Krieghoff 44, kal. .22 WMR, in s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Puška je lepo gravirana in skoraj nova; ter pištolo CZ. Zastava, kal. 9 x 19 mm. Tel.: 041/698-679.

Prodajam pištolo Walther, mod. PP WA359, kal. 7,65 mm, Zella-Mehlis, l. 1940-45, vzdrževana in dobro ohranjena. Tel.: 031/875-255.

Ugodno prodajam repetirno risanico CZ, kal. .243 Win., s str. daljnogledom Swarovski in revolver Taurus M669, kal. .357 Mag. Tel.: 041/686-436, Ivan.

Prodajam repetirno risanico CZ, kal. .223 Rem., s strelnim daljnogledom (Zrak), lepo ohranjeno. Tel.: 031/875-255.

Prodajam novejšo **kombinirko** Merkel Suhl, kal. .20 Mag./7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 3-10 x 42 A. Tel.: 041/800-229.

Prodajam lepo ohranjeno **kombinirko** Fromer, kal. 16-6,5 x 70 R, in menjalno cevjo 16 - 16, s posebnim zaklepom. Tel.: 041/650-051.

Prodajam bok tricevko znamke Bühag Suhl, kal. 7 x 65 R/16/.22 WMR, z graviranimi stranskimi ploščami (Suhlova montaža) in strelnim daljnogledom Zeiss Diastar 8 x 52. Cena 3200 €. Tel.: 040/770-433.

Prodajam repetirno risanico Mauser M98, kal. .30-06 Spr., s str. daljnogledom Zeiss 4 x 32 (650 €) in polavtomatsko **pištolo** Beretta 9000 S, kal. 9 mm Para. (450 €). Tel.: 041/589-458.

Prodajam novo, neuporabljeno **repetirko** Remington, mod. 700 SPS, kaliber .270 WSM. Cena 900 €. Tel.: 040/202-886.

Prodajam kombinirko Merkel Suhl, kal. 7 x 65 R/12, s str. daljnogledom 6 x 42 Swarovski Habicht (Suhlova montaža). Puška je odlično ohranjena, cena po dogovoru. Tel.: 031/301-548.

Prodajam novo, elegantno **bok kombinirko** Sabatti Master, kal. 20 Mag/9,3 x 74 R, s str. daljnogledom Swarovski 2,5 - 10 x 56, z osvetljeno piko. Cena je zelo ugodna; 2.700 €. Tel.: 031/296-046.

Kupim vložno cev Krieghoff, kal. .22 ali .22 Mag., za šibreno cev, kal. 20. Tel.: 031/591 - 725.

Prodajam brezhibno **risanico** CZ, kal. .243 Win., s str. daljnogledom Bushnell 6 x 42 in 100 nabojev RWS. Tel.: 041/406-788.

Prodajam kombinirano puško Sabatti, mod. Master, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Bushnell 6-24 x 50. Puška je skoraj nova. Tel.: 041/329-502.

Prodajam šibrenico Monte Carlo, kal. 16 - 16, za 200 € in Flobert Walter 5,6 mm za 350 €. Tel.: 041/379-733.

Prodajam repetirno risanico, kal. .223 Rem., s str. daljnogle-

dom 3-5 x 50 (fiksna montaža). Dodam 60 nabojev. Tel.: 040/530-921.

Prodajam brzostrelko Beretta Gardonev (1943) M 38A, kal. 9 mm. Tel.: 031/209-518.

Lovski psi

Sprejemam rezervacije za kratkodlake istrske goniče. Leglo pričakujemo 25. 2. 2013. Tel.: 051/410-301.

Prodajam leglo angleških špringer španjelov belo rjave barve. Položeni so bili 1. 2. 2013. Psički so potomci delovnih staršev. Tel.: 040/303-471, Matjaž.

Prodajam dve brak-jazbečarki, jelenje rdeče barve, malo višje postave, stari deset mesecev, odlični za lov na divje prašiče. Mogoč preizkus. Tel.: 041/574-703.

Prodajam tribarvno goničko in brak-jazbečarko, stari 1,5 leta, odlični za lov in delo po KS. Tel.: 051/393-529.

Pričakujemo leglo nemških kratkodlakih ptičarjev (10. marca 2013) iz odlične paritvene kombinacije: oče: Tango HR: 20203; tel. oc. 5/Državno prvenstvo v delu psov ptičarjev - I. nagradni razred, Sv. Hubert - prvak, pokal Mediterana - prvak, 26 x CACIT, 10 x CAC, HD-A; mati: Jena Adin Dom SLRN-kp: 002865; tel. oc. 5/PZP 48 točk, JZP 168 točk, HD-A. Informacije: Sebastijan Gorenc, Tel.: 041/844-844; e-naslov: sebastijan.gorenc@gss.si

Drugo

Prodajam breje divje svinje in merjasca. Tel. 041/350-815.

Prodajam rabljen (100 ur) **električni agregat**, moči 2.5 kW, redno servisiran, star 7 let. Cena 400 €. Tel.: 040/796-713.

Ugodno prodajam rabljen **lovski krog**, št. 48, izdelan za telesno višino 180 cm. Tel.: 041/644-731.

Na voljo so odrasli fazani, race in jerebice. Tel.: 041/717-464.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Izdelam vam pasti - lovke iz nerjavne kovine za odlov živih živali, dimenzij: 30 x 30, 30 x 30, 35 x 35 cm; dolžine: 50, 60, 70, 80, 100 in 120 cm. V teh pasteh žival ostane nepoškodovana. WWW.RAJGELJ.SI. Tel.: 041/642-184.

Izdelam vam valilnice za ptice duplarice, krmilnice za ptice (več vrst) in **pasti za lov polhov** (več vrst). Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Izdelujem gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec, muflon). Informacije po tel.: (04) 51-41-409 in 041/819-231, Basaj.

Prodaj novo, trenutno najbolj-
šo in najbolj napredno **lovsko**
kamero na trgu. Nevidna IR-
bliskavica, MMS- in GPRS-funk-
cija, 12 MP-fotoaparat, odporna
proti vsem vremenskim vplivom.
V kamuflažni barvi in majhnih
mer. Takojšnje obvestilo s foto-
grafijo na vaš mobilni telefon ali
računalnik. Jamstvo in sloven-
ska navodila! Cena 260 EUR.
041/353-319.

Prodaj novo **elektronsko**

ovratnico za šolanje psov.
Domet 1.000 metrov, popol-
noma vodotesna, polnjenje na
elektriko in jamstvo. Ugodno.
041/937-863.

Prodaj terensko vozilo Mit-
subishi Pajero 2.5 GL, dizel, 4 x 4,
1998, dolgi model, lepo ohranjen,
resnično stanje kilometrov, redno
servisiran, garažiran, reg., vlečna
kljuka, dodatna INOX cevna za-
ščita spredaj, ob straneh. Cena po
dogovoru. Tel.: 041/ 647-938.

Prodaj terensko vozilo Su-
zuki Jimny, 1.3 bencinar, 2005,
prvi lastnik. Tel.: 041/631-000.

Prodaj lestenec, izdelan iz
srnjačjih in jelenjih vej rogovja
(štiri žarnice). Cena je 120 €.
Tel.: 041/568-504.

Prodaj umetniške slike -
pastele z lovsko tematiko. Na-
slikam tudi **portrete po naro-**
čilu. Tel.: 041/908-185.

Slikarka vam **ugodno nasli-**
ka na platno ali v drugi tehnik
kateri koli lovski motiv po
vaši želji. Tel.: 031/815-086.

Prodaj izredno priročno **mon-**
tažno lovsko prežo. Tel.: 040/
655-464.

Prodaj vezane letnike re-

MAREC						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet. konec	
1. Pe	22:19	8:02	6:41	17:49	5:37	18:53
2. So	23:31	8:36	6:39	17:50	5:35	18:54
3. Ne	----	9:17	6:37	17:51	5:33	18:56
4. Po	0:39	10:05	6:35	17:53	5:31	18:57 ☾
5. To	1:43	11:01	6:33	17:54	5:29	18:59
6. Sr	2:39	12:04	6:31	17:55	5:28	19:00
7. Če	3:29	13:13	6:30	17:57	5:26	19:01
8. Pe	4:10	14:24	6:28	17:58	5:24	19:03
9. So	4:46	15:37	6:26	18:00	5:22	19:04
10. Ne	5:18	16:48	6:24	18:01	5:20	19:06
11. Po	5:47	17:58	6:22	18:02	5:18	19:07 ☽
12. To	6:14	19:07	6:20	18:04	5:16	19:08
13. Sr	6:42	20:13	6:18	18:05	5:14	19:10
14. Če	7:11	21:19	6:16	18:06	5:12	19:11
15. Pe	7:42	22:20	6:14	18:08	5:10	19:13
16. So	8:15	23:20	6:13	18:09	5:08	19:14
17. Ne	8:53	----	6:11	18:10	5:06	19:15
18. Po	9:37	0:14	6:09	18:12	5:04	19:17
19. To	10:24	1:05	6:07	18:13	5:02	19:18 ☽
20. Sr	11:17	1:50	6:05	18:14	5:00	19:20
21. Če	12:14	2:30	6:03	18:16	4:58	19:21
22. Pe	13:15	3:06	6:01	18:17	4:56	19:23
23. So	14:17	3:38	5:59	18:18	4:54	19:24
24. Ne	15:23	4:07	5:57	18:20	4:52	19:26
25. Po	16:30	4:35	5:55	18:21	4:50	19:27
26. To	17:40	5:02	5:54	18:22	4:48	19:28
27. Sr	18:51	5:31	5:52	18:24	4:46	19:30 ☽
28. Če	20:04	6:02	5:50	18:25	4:44	19:31
29. Pe	21:17	6:36	5:48	18:26	4:42	19:33
30. So	22:28	7:16	5:46	18:28	4:40	19:34
31. Ne	----	9:03	6:44	19:29	5:37	20:36

vije Lovec od leta 1978 do
2012. Cena za letnik je 20 €.
Tel.: 041/815-714, Vinko.

Prodaj lovsko obleko, št.
52-54. Tel.: 051/398-220.

Prodaj sliko, lovski motiv, olje
na platnu, Lojze Perko (50 x 70 cm),
njegovo zgodnje delo. Tel.: 041/
928-011.

Ruska lovsko agencija v Sloveniji

Divji Petelin

- Rusija -

Termin lova: 21. 4. - 6. 5. 2013.

1860 EUR (all inclusive)

Doplačilo za ruševca: 140 EUR.

Info:
031 616 889
www.adventurus.si

Lovska zveza Slovenije

Javni poziv: Lovska kultura 2013:

dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikom, delujočim na področju lovske kulture

Komisija za lovsko kulturo in stike z javnostjo pri Lovski zvezi Slovenije je na spletni strani www.lovska-zveza.si objavila javni poziv Lovska kultura 2013 za dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikom, delujočim na področju kulture v letu 2013.

Pomoč je namenjena organizaciji kulturnih dogodkov (jubilejni koncerti, predstave, razstave, projekcije in druge javne kulturne prireditve), ki jih pripravlja in izvaja kulturna skupina ali posameznik na neprofiten način in so v interesu lovske organizacije, ter za izvajanje skupnih programov kulturnih skupin na ravni regije.

Celotna vsebina javnega poziva z obrazci za prijavo in merili za dodeljevanje pomoči je dostopna na spletni strani www.lovska-zveza.si (pod rubriko Obvestila) in na sedežu Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana (vsak delovni dan med 9. in 12. uro). Vse dodatne informacije dobite na telefonski številki (01) 24-10-916.

Rok za prijavo na javni poziv je 15. marec 2013.

LD VRANSKO

prireja

TRADICIONALNO SREČANJE OB VELIKONOČNEM PIRHU

oziroma

TEKMOVANJE V STRELJANJU S KROGLO.

Tekmovanje bo v **ponedeljek, 1. 4. 2013**, z začetkom ob **8. uri** pri **lovskem domu na Tešovi** (pot bo označena iz Vranskega).

Tekmovali bodo *posamezniki in tričlanske ekipe LD*.

Razdalja 100 m, trije streli, strelci bodo streljali z visoke preže na tarčo velikonočnega pirha.

Dovoljena bo uporaba orožja in strelnega daljnogleda v skladu s Pravilnikom o lovskem strelstvu LZS.

Prijave bomo sprejemali do 13. ure.

Nagrade: tri najboljše ekipe bodo prejele pokale.

1. mesto – posamezno: odstrel trofejnega srnjaka (z mesom) v letu 2013
2. mesto – posamezno: odstrel gamsjega mladiča (z mesom) v letu 2013
3. mesto – posamezno: odstrel ozimca divjega prašiča (z mesom) v letu 2013

Pripravljen je tudi bogat sklad praktičnih nagrad.

Informacije:

Andrej Jager, tel.: 041/762-753, in Florijan Rojnik, tel.: 041/551-252.

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno!

Vabljeni!

VABILO

Lovski pevski zbor Globoko vabi vse slovenske skupine, ki se ukvarjajo z lovsko glasbeno kulturo (pevski zbori, majhne pevske skupine, skupine rogistov) in sorodne skupine iz zamejstva (Italije in Avstrije) ter sosednje Hrvaške k sodelovanju na

40. Srečanju slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov (z mednarodno udeležbo).

Prireditve bo v **soboto, 15. junija 2013**, v popoldanskem in večernem času v **Globokem pri Brežicah** in okolici.

Podroben razpis z vsemi spremljajočimi gradivi (prijavnice, notno gradivo, navodila) bo objavljen na spletni strani LZS od 1. 3. 2013 in na posebni spletni strani prireditelja www.kd-globoko.

Generalni pokrovitelj srečanja bo Lovska zveza Slovenije.

Vabljeni!

Lovska zveza Slovenije

**Komisija LZS za kulturo in
Sekcija oponašalcev jelenjega rukanja**
v sodelovanju z ZLD Idrija

organizirata

6. DRŽAVNO PRVENSTVO V OPONAŠANJU JELENJEGA RUKANJA,

ki bo predvidoma **11. ali 18. 5. 2013 v Idriji.**

Dokončna informacija o tekmovanju bo objavljena v majski številki Lovca. Letošnje tekmovanje bo potekalo v naslednjih rukaških disciplinah:

- A. oponašanje starega jelena na višku paritvenega obdobja na rukališču, ki ni ogrožen in nima konkurence,
- B. oponašanje zrelega jelena na rukališču s košutami, ki mu uhajajo iz tropa,
- C. oponašanje dveh srednje starih jelenov, ki se med seboj izzivata,
- D. *rezervna disciplina*: oponašanje močnega, starega jelena s košutami na rukališču, ki se mu približuje izzivalec.

Vse zainteresirane posameznike vabimo k sodelovanju; svoje prijave pošljite najpozneje do 3. 5. 2013 na naslov: Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov: lzs@lovska-zveza.si (v obeh primerih zahtevajte potrdilo o prijavi).

Pogoji za prijavo: udeleženec tekmovanja je lahko vsak, ki ga to veseli, vendar ob spoštovanju določil oziroma pravil tekmovanja. Tekmovalci lahko sodelujejo na tekmovanju le v predpisanem lovskem kroju. Izjeme dovoli samo vodstvo tekmovanja.

Vsi, ki želite obnoviti znanje ali se naučiti večšine RUKANJA, napišite o svoji želji na isti naslov. V primeru zanimanja bo organizirano poučevanje.

Komisija LZS za kulturo

URARSTVO NIHAJ, d. o. o.

Servis in prodaja ur
Restavriranje starinskih ur

Cesta v Mestni log 55
1000 Ljubljana
Tel.: 041/878-270

Hubertus
club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

LOV V KRUGERJEVEM NARODNEM PARKU

9-dnevni program lova
s poletom od Brnika do
Johannesburga in nazaj
z vključenimi vsemi prevozi,
sedmimi lovniimi dnevi,
namestitvijo in hrano
v udobnem lovskem kampu,
organizacijo lova, vodenjem,
grobo pripravo trofej
ter odstrelom

**DVEH BIVOLOV:
BIKA IN KRAVE**

za samo 11.450!

Na voljo tudi izbira med
petindvajsetimi antilopami.

Lovska zveza Slovenije

Razpis za izvedbo

DRŽAVNIH STRELSKIH PRVENSTEV LZS V LETU 2013

- 1. junij: LOVSKA KOMBINACIJA
- 31. avgust: PRVENSTVO VETERANOV IN SUPERVETERANOV
- 14. september: BEŽEČI MERJASEC

Od organizatorja poleg drugega pričakujemo da:

- bo tekmovanje potekalo varno in tekoče,
- bodo rezultati vidni tudi med tekmovanjem in
- bo javna razglasitev rezultatov prvenstva opravljena po največ 30 minutah po končanem tekmovanju.

Zavezuje e ponudbe za organizacijo prvenstev pošljite pisno na naslov:
LZS, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, najpozneje do 15. aprila 2013.

Z izbranim organizatorjem bo pred izvedbo sklenjena pogodba, v kateri bodo določene medsebojne obveznosti.

Komisija LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje

MEDO sport BIROS d.o.o., Cesta Toneta Kralja 2, 1290 Grosuplje
TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO tel. 01/787 3700, e-mail: medosport@biros.si, www.biros.si

JAKNA TIMSKA - FLIS C.T.B. 8473
- VELIKOSTI: S, M, L, XL, XXL, XXXL

AKCIJA

PROBAJA NA OSROKE!

KLOBUK MEDO
- Klobuk lahko zložite, a oblika ostane vedno ista
- vodoodporen

ŠKORNJI NEO ZONE EIGER
- NEOPREN
- velikosti od št. 41 do št. 47

STARA CENA: 72,00 €
NOVA CENA: 59,04 €

STARA CENA: 77,00 €
NOVA CENA: 65,45 €

STARA CENA: 36,00 €
NOVA CENA: 32,40 €

-18 % **-15 %** **-10 %**

WATERPROOF **WATERPROOF** **WATERPROOF**

ARSMUR
USNJENI IZDELKI

MaKu design

krvosledniški jermeni
ovratnice za krvosledce
povodci
jermeni za puške
pasovi za hlače
usnjeni etuiji za naboje
usnjene nožnice
lovške torbe

041/329-522
www.arsmaur.si

**SODOBNA
SPLETNA TRGOVINA**

Optik trade

• PESTRA PONUDBA •
• KVALITETNO SVETOVANJE •
• PAKETNA DOSTAVA •
• POPRODAJNE STORITVE •

WWW.OPTIK-TRADE.SI
INFO@OPTIK-TRADE.SI
031 770 520

VRHUNSKI SPOLNI STIMULANT

NAROČILO NA:
051 894 544
POŠTNA DOSTAVA ALI OSEBNI PREVZEM!

NOVO!

4PLAY
ZA ODRASLE (3+)
Vrhunski naravni spolni stimulans
10 kapsul

✓ MOČNEJŠA POTENCA IN ORGAZMI!
✓ BREZ STRANSKIH UČINKOV
✓ ZA MOŠKE IN ŽENSKES!

NAPRODAJ NA VSEH VEČJIH PETROL SERVISIH! NA BLAGAJNI!
Za informacije glede lokacij pokličite 051 894 544.

AKCIJSKA PONUDBA: 20 KAPSUL SAMO 59 EUR, 10 KAPSUL STANE 32,40 EUR + poštni str.

Na safari v Južnoafriško republiko!

Vsi prevozi, viza, 7 dni, polni penzion (v lovišču) s 5 dnevi lova za 2.490 €. Mogoč je lov na divjad 34 vrst. Izjemno ugodne cene odstrelav; npr. niala 890 €, kudu 790 €, oriks 600 €, impala 195 €, gnu 600 €, hijena 450 €, blesbok 270 €, merjasec svinje bradavičarke 200 €... Odhod naše skupine 20. 4. in 19. 7. 2013.

Bivol v Argentini: 5 dni lova, vključno z odstrelom vodnega bivola, za 3.900 €. Dodatni odstrel: jelen - pavšal 1.400 €, jelen aksis 1.650 €, blackbuck 950 €, merjasec 150 €. Lov skupine v našem spremstvu bo od 25. do 31. marca.

Kozorog v Kirgiziji: 7 dni lova, vključno z odstrelom enega kozoroga ne glede na trofejno vrednost ter vsemi prevozi, tudi letalskim iz Ljubljane, za ceno 4.980 €. Odhod skupine v našem spremstvu bo 20. 8. 2013. Vračilo 1.600 €, če ne bi prišli do strele na kozoroga.

Črni medved, Kanada: 7 dni/6 dni lova, odstrel enega medveda za 2.790 € od/do Deer Lake. Lov naše skupine bo od 16. do 23. 6. 2013. Odstrelna taksa za vsakega dodatnega medveda le 300 €!

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Birnčičeva ulica 13,
1231 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

Nikon

Monarch 3,5-10x50
Akcijska cena: ~~549,00 €~~
sedaj **490,00 €**

Monarch E 1,1-4x24
Akcijska cena: ~~599,00 €~~
sedaj **595,00 €**
Redna cena: 669,00 €

SERVIS: dvogledov in strelnih daljnogledov

Cene veljajo do razprodaje zaloge

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvrstna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- natančna nastaviteljivost
- 10-letna garancija
- cena: **210,00 €**

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

KROJASTVO ROŽMAN

Slavnotežne lovske kroje, srajce (tudi z dolgimi rokavi), telovnike, plašče hubertus in pelerine izdelujemo po meri.

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

MEDO sport BIROS d.o.o., Cesta Toneta Kralja 2, 1290 Grosuplje
tel.: 01/787 3700, e-mail: medosport@biros.si, www.biros.si

TRGOVINA ZA LOV, RISOLOV IN REKREACIJO

Pentaflex

STARA CENA: 219,00 €
NOVA CENA: 197,10 €
- 10 %

AKCIJA

CAZORLA 2,5-10x50 IR

- POVEČAVA: 2,5-10x50
- PREMIER OBJEKTIVA: 50 mm
- PREMIER TUBE: 30 mm
- OSVETLJENA PIKA
- JAKOST SVETLOBE JE NASTAVLJIVA S POTENCIOMETROM (ZELENA IN RDEČA)
- POLNEN Z DUŠIKOM
- VIDNO POLJE NA 1000 m JE 7,7-1,9 m
- DOLŽINA: 328 mm
- TEŽA: 660 g
- VODOODPORN
- PAKIRAN V ZAŠČITENEM ALUMINIJASTEM KOVČKU

ALFA, Sabatti, Remington, Blaser, Smith & Wesson, BROWNING, YILDIZ, RUGER, Beretta

DOG TRACE

ELEKTRONSKE ovratnice za učenje psa
ovratnice proti lajanju
nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA
DOSTOPNE CENE
EVROPSKI IZDELEK
3 LETA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET d.o.o., TEL: 040 760 760
www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

STEYR

Blaser

SAUER

Puškarnstvo Špendal, d.o.o.
Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
gsm: 041 399 307
e-naslov: puskarstvo@siol.net

Prodaja vrhunskih izdelkov

ZEISS **SWAROVSKI OPTIK** **KAHLES**

Puškarnstvo ŠPENDAL